

BİRLİK DERGİSİ

Sayı: 222 • 223 / Ekim 2018 - Mart 2019

Yayın Sahibi

TESUD Genel Merkezi Adına İmtiyaz Sahibi,
Başyazar ve Genel Yayın Yönetmeni

Erdoğan KARAKUŞ
(E. Korgeneral)

Tel: (0312) 418 20 54 / 119

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İ.Yüksel KUŞ (E. Albay)

Tel: (0312) 418 20 54 / 118

Basın Yayın Başkanı ve Dergi Müdürü

Ali İhsan GÖNÜLDAŞ (E. Albay)

Tel: (0312) 418 20 54 / 121

Dergi Sorumlusu ve Görsel Tasarım

Fevziye ACİÖZ
Tel: (0312) 418 20 54 / 124
tesudmerkez@gmail.com

Yayın İdare Merkezi

Türkiye Emekli Subaylar Derneği

Selânik Cad. No: 34/6 06650 Kızılay / ANKARA

Web: www.tesud.org.tr

Belgegeçer (Faks): (0312) 418 08 64

E-posta: tesudmerkez@gmail.com

Yayın İdare Merkezi Tel

(0312) 418 20 54

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın

Basımcı

Sonsöz Gazetecilik Matbaacılık
Reklamcılık İnş. San. ve Tic. Ltd.Şti.
İvedik OSB. Matbaacılar Sitesi 35.'nci Cadde
No:56-58 Yenimahalle/ANKARA
Tel:(0312) 394 57 71
Belgegeçer (Faks): (0312) 394 57 74

Basım Tarihi (Gün / Ay/ Yıl) Yeri

• ANKARA

Dergimizde yayınlanan yazılar
yayı sahibinin düşüncesini yansıtır,
TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR DERNEĞİ'ni
hiçbir suretle bağlamaz.

3 ayda bir yayınlanır. Gönderilen yazı ve resimler
basılsın, basılmasın iade edilmez.

Gönderilen yazılarda uygun görülmeeyen cümle
ve paragrafların çıkarılması,
düzeltilme ve kısaltmaların yapılması
yazarca kabul edilmiş sayılır.

Yazılar için telif hakkı ödenmez.Para ile satılmaz.
Aidatını ödeyen üyelerimize
parasız gönderilir.

"Reklam sayfalarının içeriği konusunda bütün
sorumluluk reklam verene aittir."

ISSN: 1302-5058

f TesudMerkez

@TesudMerkez

SEN BEN YOK, BİZ VARIZ.

BİRİMİZ HEPİMİZ, HEPİMİZ BİRİMİZ İÇİN

İçindekiler

2

Başyazı

E. Hv. Korgeneral Erdoğan KARAKUŞ

13

Hava Meydanı

Perihan ÖZMEN

14

Ekim-Aralık 2018 Değerlendirmelerim

E. Hv. Korgeneral Erdoğan KARAKUŞ

18

Ebedi Başkomutanımız

E. Alb. Ş. Osman ARAS

20

TESUD Genel Merkez Etkinlikleri

24

TESUD'un 35. Kuruluş Yıldönümü

26

2019 Yılı Atatürk ve Bağımsızlık Yılı

E. Alb.. Cengiz TATAR

29

Okumak Gerek

30

Türk Kadını Destanı

Günoğur İLDEM

32

Suriye'ye Doğru

E. Tümğ. Naci BEŞTEPE

34

TESUD Şube Etkinlikleri

38

Mustafa Kemal Paşa ve Temsil Heyeti...

E. Alb. İzzettin ÇOPUR

39

Korkma

E. Alb. Rauf BEKİROĞLU

40

Doğu Akdeniz'de...

E. Alb. Ümit YALIM

43

Komutan Olmaz

E. Tümğ. Hamdi KIZGINKAYA

44

Osmanlı'nın Çağdışı Mutlakiyet...

E. Kur. Alb. Ali MARALCAN

50

TESUDDOST KKTC Beşparmak Dağlarında

E. Kur. Alb. Mustafa ASLANKURT

52

Atatürk'ün Çevre Anıtı; Yürüyen Köşk

E. Yb. Ahmet AKYOL

56

İnsanlığı ve Kendimi Sorgulamaya...

E. Alb. Tuğtigin ŞEN

58

İlkYardım

60

Kıbrıs Değerlendirmelerim

E. Bnb. Şerafettin YAMANER

62

Tarihten Bugüne Türk Boğazları

E.Tuğa. Ergun MENGİ

68

Emperyalizm'in Maşası Terör Örgütleri...

E. Tuğg. Mehmet Tevfik BEDÜK

74

Aramızdan Ayrılanlar

Erdoğan KARAKUŞ
E. Hv. Korgeneral
TESUD Genel Başkanı

Değerli BİRLİK Okurları;

Tüzüğümüzün öngördüğü şekilde 07 Nisan 2016 tarihinde üye ve delegelerimizin büyük çoğunluğunun onayları ile Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) Genel Başkanlığı, Genel Merkez Yönetim, Denetim ve Disiplin Kurulu üyeliklerini değerli arkadaşlarımla birlikte üstlendik.

Görev süremiz esnasında değerli katkı ve tecrübeleriyle bizlere destek sağlayan üyelerimize, üye olmamalarına rağmen destek veren silah arkadaşlarımıza, her zaman yanımızda yer alan Devre Derneğine, TESUD Şube Başkanları, Şube Yönetim, Denetim ve mevcut olan Disiplin Kurulu Üyelerine; Temsilciliklerimize, görevlilerimize sonsuz şükranlarımızı sunuyoruz.

TESUD'un bütün kurulları ve bizi gönülden destekleyenlerle birlikte, görev süremiz içerisinde Tüzüğümüzün "Amaç" maddesinde belirtilen ve hepimize sorumluluk yükleyen "Cumhuriyetimizin kazanımlarına, Ulusal Bütünlüğümüze ve Egemenliğimize, Laik, Demokratik, Sosyal Hukuk Devleti ilkelerine, Atatürk İlke ve Devrimlerine, düşünce sistemine ve manevi şahsiyetine içten ve dıştan yapılacak her

türlü saldırı ve ihlallere karşı üyelerimizi ve kamuoyunu doğru ve zamanında bilgilendirmek konusunda yasal her türlü reaksiyonu göstermek" ilk hedefimiz ve ana ilkemiz olmuştur.

2013 yılında göreve kanımızın son damlasına kadar, yılmadan, bıkmadan, usanmadan, yorulmadan, tüzüğümüzün amacını yerine getirmek düşüncesiyle talip olmuştuk. 2016 yılındaki Genel Kurul'dan sonra da aynı azim ve arzuyla göreve devam ettik.

Kumpas davalarında belirli ilerleme kaydedilmesine rağmen, istenilen sonuca ulaşamadık. TESUD olarak acıları hafifletmek için var gücümüzle çalışmaya devam ettik.

Biliyorduk ki; Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılan bu saldırının ana hedefi Türkiye Cumhuriyeti ile, milli birlik ve beraberliğimizdi. Bundan böyle en önemli görev kumpas davalarının verdiği acıları, zararları unutturmamaktır.

Kumpas davalarının unutulmaması için son dönemde TESUD Genel Merkezinde aşağıdaki takdimler yapılmıştır.

KUMPAS DAVALAR SÖZLEŞLERİ		HER CUMARTESİ - 13.00 / 15.00 ARASI
TESUD	KUMPASDER	
08.12.2016 Canselime	Bölge Danış	Muhtar Genel
15.12.2016 Canselime	Kıbrıs Danış	Muhtar Kızı - Muhammed Karagöç
22.12.2016 Canselime	38. Bölge Danış	Alihan Tuna
29.12.2016 Canselime	39. Bölge Danış	Mehmet Ögen
05.01.2017 Canselime	40. Bölge Danış	Karagöçer
12.01.2017 Canselime	41. Bölge Danış	Sevketin Akman - Tamer Kızılgöç
19.01.2017 Canselime	42. Bölge Danış	Çayhan Kızılgöç
26.01.2017 Canselime	43. Bölge Danış	Sevketin Akman - U. Karagöçer
02.02.2017 Canselime	44. Bölge Danış	Yavuzhan Yılmaz
09.02.2017 Canselime	45. Bölge Danış	Muhtar Kızı
16.02.2017 Canselime	46. Bölge Danış	Muhtar Kızı
23.02.2017 Canselime	47. Bölge Danış	Yavuzhan Yılmaz
01.03.2017 Canselime	48. Bölge Danış	Yavuzhan Yılmaz
08.03.2017 Canselime	49. Bölge Danış	Yavuzhan Yılmaz

15 Temmuz 2016 tarihindeki Fethullahçı Terör Örgütü'nün darbe teşebbüsü Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)'mize, ülkemize, milletimize çok büyük zarar vermiştir. Ancak daha sonra silahlı kuvvetlerimizle ilgili olarak çıkarılan Kanun Hükmündeki Kararnameler özellikle Silahlı Kuvvetlerimizin emir komuta yapısını bozmuştur. Böyle bir yapı Dünya'nın hatırı sayılır hiçbir ülkesinde mevcut değildir.

Bütün Askeri Sağlık Kuruluşları Sağlık Bakanlığına bağlanmış, Gülhane Askeri Tıp Akademisi (GATA)'nin ülkenin Kimyasal-Biyolojik-Nükleer-

Radyolojik (KBNR) tehditlere karşı korunması görevi aynen devam ettirilmiştir. GATA'nın bu konuda tecrübe sahibi Askeri Hastaneler olmaksızın, 82 milyon vatandaşımızı KBNR tehdidinden koruması olanak dışıdır. Sadece bu nedenle bile Askeri Hastanelerin tekrar eski yapısına döndürülmesi zorunluluğu vardır.

Öte yandan Askeri Yargı; ihale yasasının uygulanması, Savunma Bütçesinin uygun şekilde harcanması ve Askeri Disiplin sağlanmasının güvencesidir.

Nitekim TESUD'un katıldığı NATO ve NATO ülkeleriyle iyi ilişkiler içinde bulunan ülkelerin İhtiyat Kuvvetleri Komutanlıkları temsilcilerinin toplantıları (CIOR: NATO Uluslararası İhtiyat Subayları Konfederasyonu)'nda özellikle üç konu üzerinde durulmaktadır.

Bunlar; birliklerin hareket yeteneklerinin artırılması ve buna göre strateji belirlenmesi, askeri sağlık kuruluşlarının öncelik askeri birliklerde olmak üzere ülke insanlarının özellikle KBNR tehditlerine karşı korunması, askeri yargının disiplini muhafaza konusunda geliştirilmesi, ihale yasalarına göre yapılan savunma harcamalarının denetlenmesidir.

Görüldüğü gibi bütün NATO ülkeleri harekât, sağlık ve yargı konularına yoğunlaşmışken, TSK'nin emir-komuta, askeri sağlık kuruluşları, askeri yargı konularında yeniden tertiplenme ihtiyacı açıkça görülmektedir.

Lojistik Komutanlıklarının yapısı değiştirilmiş, bütün askeri fabrikalar Savunma Bakanlığıyla ilişkilendirilmiş, bütün fabrikaların bir merkezden yönetimi, yönetimde yoğunluk yaratan birliklerin etkin desteklenmesi zorlaşmıştır.

Konunun daha iyi anlaşılması için örnekleme şarttır. 2001 yılında Korgeneral rütbesiyle Hava Lojistik Komutanlığı'na atandığımda personel mevcudu 15.500 idi. Bu mevcudun 1000'i Subay, Astsubay, 2700'ü Subay ve Sivil Mühendis, 5800'ü Teknik Personel, geri kalan 6000'i Uzman Onbaşı-Çavuş

ve Er'di. Bütün Lojistik Komutanlığı cephanelikleri, yer altı malzeme ve lastik depolarının emniyeti Subay, Astsubay, Uzmanlarla sağlanıyor, cephanelikler ve depolarda Er bulundurulmuyordu. Üç İkmal-Bakım Merkezi (Fabrika)'nin asli amacı tersine mühendislikti. Yani her hangi bir ambargoya karşı ithal edilen malzeme ve teçhizatın tersine mühendislikle Türkiye'de üretilmesiydi. Ayrıca ithal edilen uçak ve helikopterlerin ithal edilen ülkelerde zaman içinde parça üretiminin durması halinde tersine mühendislikle ürettiğimiz parçalarla uçak ve helikopterlerinizi yıllarca emniyetle uçurabilirsiniz. İlave olarak Türkiye'ye uçak ve helikopter satan ülkeler tersine mühendislikle parça üretme yetkisini özel şartları sağlayan askeri fabrikalara vermişlerdir. O nedenle Türkiye'de askeri fabrikalar dışında bu yoğunlukta tersine mühendislikle parça üreten fabrika yoktur.

Savaş şartlarında 12 Hava Üssünde bulunan istihkam taburlarını, 12 yedek meydanda bulunan istihkam bölüklerini desteklemek üzere üç bağımsız (müstakil) istihkam asfalt- beton taburu vardı. Hava savaşları yoğunluklu olarak istihkamcıların savaşıdır. Bombalanan meydanlarını uçuşa açamayan, uçaklarını kaldıramayan ülkeler savaşı kaybeder.

Bu duruma yakın tarihimizle ilgili bir örnek vereyim. 15 Temmuz'da başlayan Fethullahçı Terör Örgütü'nün darbe girişimini durdurmak için 16 Temmuz'da benim de bir zamanlar Filo Komutanlığı'nı yaptığım Eskişehir'deki 111'nci F-4 (FANTOM) Filosu Mürted (Akıncı) Meydanı'nı bombalayarak F-16 uçaklarının kalkışını engellemiştir. Bu durum darbe girişiminde olanların umudunu yok etmiştir.

Lojistik Komutanlığı'nın komuta kademesine gelince, ben Lojistik Komutanlığı'na gelinceye kadar Londra'da Kıdemli Askeri Ataşelik, yanında İkmal Ataşeliği görevi yaptım. Daha sonra Harekat Komutanlığı, en önemlisi lojistik sorumluluğu yüksek olan Üs Komutanlığı, Üs Komutanlığı'ndan Hava Kuvvetleri'nin Plan Harekat Daire Başkanlığı, ora-

dan Hava Kuvvetleri Denetleme Başkan Yardımcılığı, Bakım-İkmal Yeterlilik Denetleme Merkezi olan Lojistik Komutan Yardımcılığı, Hava Kuvvetleri Muhabere Elektronik Bilgi Sistem Başkanlığı yaparak Lojistik Komutanı olarak atandım.

Diğer personelime gelince, üç Hava İkmal Bakım Merkezi Komutanı ve Komutan Yardımcım Üs Komutanlığı yapmış Tümgeneral'di. Ayrıca değişik görevlerde Bakımcı, İkmalci, Mühendis üç Tuğgeneral görevliydi. Şube Müdürlüğü seviyesinde 100 civarında Albay, Hava Lojistik Komutanlığı'nın çeşitli kademelerinde bulunmaktaydı.

NATO denetlemesine giren çeşitli birliklerin lojistik açıdan çok iyi desteklendiğinin görülmesi nedeniyle Hollanda Hava Kuvvetleri Komutanı, ABD Hava Lojistik Komutanı, İtalya Hava Lojistik Komutanı bilgi almaya geldiler.

Bu başarılarla rağmen, anılan kadronun Lojistik Komutanlığı'nı daha üst noktalara taşıma gayreti de sonsuzdu.

Bunları niçin anlatıyorum, bu kadar ehil personelin zor yürüttüğü düzen Kanun Hükmünde Kararnamelerle bozuldu. Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri'ne ait bütün lojistik faaliyetlerdeki emir-komuta yapısı aynı hareket birliklerinde olduğu gibi askeri kuralların dışına çıktı. Bütün silahlı kuvvetlerdeki fabrikalar, Milli Savunma Bakanlığı'ndaki altından kalkılması mümkün olmayacak şekilde Fabrikalar Genel Müdürlüğüyle ilişkilendirildi.

Şimdi de Arifiye'deki zırhlı araçlarla ilgili fabrikamızın işletilmesi şartlarının değiştirilmesi bizleri çok üzmektedir.

Hele silahlı kuvvetlerimizin eğitiminin başlangıç noktası olan Askeri Liselerimizin, Astsubay Hazırlama Okullarının kapatılması, Harp Okulları, Harp Akademileri eğitimlerinin Dünya'da örneği olmayan bir şekle dönüştürülmesi, eğitim etkinliği konusunda tedirginlik yaratmaktadır

2013 yılından önce Milli Savunma Bakanlığı (MSB) tarafından TESUD'a kullanımı için tah-

sis edilen (Bostancı, Topkapı, Konya) tesislerin sözleşmeye aykırı olarak kullanımı nedeniyle MSB ve Konya Defterdarlığı'nın açtığı davalar için 2016 yılı sonuna kadar 304.220.63 TL ödenmiş, dönem içinde TEMAD'ın açtığı dava için yapılan harcama (2.534.00 TL) ile birlikte 306.754.63 TL olmuştur.

2013 yılından önce açılan davaların bir kısmı 2016 yılından sonra da devam etmiş, Bostancı için 80.559.50 TL ödenmiş (TESUD AŞ.'nin bu konuda yaptığı ödemeler saklı kalmak şartıyla), dönem içinde açılan diğer davalarla birlikte, dönem sonuna kadar adli konular için yapılan harcama toplamı 203.695.71 TL olmuştur.

Konya'daki tesislerle ilgili ödemeler TESUD A.Ş. tarafından yapılmaktadır. Konya Defterdarlığı 2010 yılında 2'nci Ecrimisil Davası için 69.682.60 TL, 3'üncü Ecrimisil Davası için 24.790.93 TL talep etmiştir. Bu dönemde 2'nci Ecrimisil Davası için 30.201.59 TL, 3'üncü Ecrimisil Davası için 12.383.78 TL ödenmiştir. Ödemeler kamuya ait borçların yeniden yapılandırılmasına ilişkin yasadan yararlanarak yapılmasına rağmen Konya Defterdarlığı kararları temyiz etmiş olup, Danıştay kararı beklenmektedir.

İyimser görüş, anılan davaların tamamının kısa bir zamanda biteceği ve başka bir ödeme yapılmayacağı şeklindedir.

İdarenin açtığı davalarla uğraşırken, beş yıl önce TEMAD'ın açtığı dava ve davanın Basın Yayın Kuruluşlarına olayın saptırılarak yansması bizleri çok üzmüştür. Dava, Türkiye Muharipler Derneği'nin 28 yıl önce yaptığı Genel Kurul Kararının iptali davasıdır.

1983 yılı ortalarında çıkan yasa ile 1912 yılında kurulan Türkiye Muharipler Derneği'nin kapatılması, dört Askeri Derneğin kurulması, 1984 yılı başında da malların statü ve üye sayısına göre bir veya en fazla iki derneğe dağıtılması belirtilmiştir.

O dönemde Subay (Sb) üye sayısı Astsubay (Astsb)

üye sayısının beş katından fazlaydı. Milis Subay ve Milis Er'ler devreye girdiğinde altı katından fazlaydı.

Mallar TESUD ve Muharip Gazi Derneklerine dağıtıldı. Bu işlemde hassas bir konu daha vardı. Bu günkü tarzdaki Astsb.'lık 1953 yılında çıkan yasayla başlatılmış, ilk mezunlarını 1955 yılında vermiştir. Astsb.'ların emekli olup Türkiye Muharipler Derneği'ne üye oluncaya kadar malların tamamı derneğe üye olan emekli Sb., Milis Sb. ve Milis Er'lerin katkılarıyla elde edilmiştir.

Basın Yayın Kuruluşlarında malların bedeli 50 Milyon olarak TL olarak gösterilmiştir. Öte yandan malların 2013 yılı rayiç bedeli 943.182.00 TL dir.

DAVA KONUSU OLAN VE İHTİYATİ TEDBİR KARARI UYGULANAN GAYRİMENKULLERİMİZ TABLOSUDA GÖRÜLDÜĞÜ GİBİDİR.

S. NO.	ŞUBE ADI	ŞUBELERİN KULLANDIĞI BİNAYA AİT TAPU NİĞİLERİ			
		İL/İLÇE/ MAHALLE	EDİNME TARİHİ	EDİNME ŞEKLİ	RAYİÇ BEDEL/TL./ (2013)
1	ADANA ŞUBESİ	REŞATBEY MAHALLESİ CUMHURİYET CADDESİ NO:35/A SEYHAN / ADANA	1.1.1972	Türkiye Muharipler Derneğinden İhtikar	31.258,00
2	KAHKÖY ŞUBESİ	GENERAL ASIM GÜNDÜZ CAD. YEDİNER SİT. B-BLOK. NO:371 KADIKÖY / İSTANBUL	1.1.1973		387.000,00
3	ŞİŞLİ ŞUBESİ	BOYÜKDERE CAD. GAZİ GÖÇNAR SOK. İYİĞÜR APT. NO:102 / 6 ZİNCİRLİKÜYÜ / İSTANBUL	12.9.1973		142.502,00
4	KONAK ŞUBESİ	852.SOK.HACILAR PASAHI NO:11 / 401-404-405 KEMERALTI - KONAK / İZMİR	17.3.1978	Türkiye Eski Muharipler Cemiyetinden İhtikar	162.644,00
5	KOCAELİ ŞUBESİ	KEMALPAŞA MAH. CUMHURİYET CAD. NO:70/1 KOCAELİ / İZMİR	1.1.1969		36.463,00
6	BOLU ŞUBESİ	AKTAŞ MAH. SANAT SOK. NO:08 BOLU	25.1.1967		116.000,00
7	BACIRKÖY ŞUBESİ	CEVİZLİK MAH. MUHTAR HALİT KRAL SOK. NO:18 KAT:3-7 BACIRKÖY / İSTANBUL	1.1.1975		47.315,00
TOPLAM					943.182,00

Dava açılınca mahkeme mallarla ilgili tedbir kararı almış, bu durum belirli bir süre mallarımızla ilgili tasarruflarımızı engellemiştir. Bu husus özellikle Bolu'da etkisini göstermiştir. Bolu Belediyesi TESUD'un Şube Binasını yıkarak o bölgede büyük bir meydan yaratmak istemiş, Şube binasının karşılığında, anılan bölgeye yakın en az aynı değerdeki bir yerde, TESUD'un da uygun göreceği şekilde bir bina yapmayı, bina bitip teslim edilinceye kadar da kira ödemeyi kabul etmiştir. Bu arada Genel Merkez hemen Bolu Şubesi'nin elindeki parayla Bolu Şubesi-

nin de üstün gayretleriyle uygun fiyata iki daire satın almış, Bolu Şubesi dairenin birisine taşınmış, diğer daire kiraya verilmiştir.

Belediye ile yeni bina yapımı için çalışmalar bitmek üzere iken, TEMAD'ın açtığı dava nedeniyle yıkılacak olan şube binasına tedbir konduğu için çalışmalar durmuştur. TEMAD'ın da oluru alınmak suretiyle çalışmalara tekrar başlanmış, ancak bir yıl kaybedilmiştir. Bu süre içinde Belediye'den kira geliri de elde edilememiştir. Bu durum binanın bir yıl sonra bitmesine neden olmuş, ülkemizin son yıllardaki iktisadi şartları ve binanın yanında belediyenin inşaatına başladığı AVM şantiyesinin olumsuz etkisi nedeniyle bir yıldır kiraya da verilememiştir. Şu anda Bolu'nun en kıymetli yerinde üç katlı 400 metre karelik bina TESUD için büyük bir değerdir. Büyük bir gayret içinde kiraya verme çalışmamız devam etmektedir.

Bolu Belediyesi'nden alınan rayiç bedel toplamı 920,000 TL'dir.

Davanın şu andaki durumuna gelince;

TEMAD'ın açtığı dava mahkeme tarafından TEMAD lehine kabul edilmiş, arşiv araştırması yapan arkadaşlarımız TEMAD'ın 1985 yılında aynı konuda dava açtığını ve kaybettiğini bulmuştur. Avukat arkadaşlarımız da Adliye arşivinden belgeleri alarak Yargıtay'a sunmuştur. Yargıtay tarafından kararın bozulmasına karar verilmiştir. Avukatlarımız bu durum

üzerine mahkemeden tedbirin kaldırılmasını eğer kaldırılmayacak ise; TEMAD'dan tedbir karşılığında teminat-rehin alınmasını istediler. Mahkeme taşınmazlar üzerindeki tedbir kararını kaldırarak davanın reddine karar verdi. Ancak TEMAD tarafından temyiz edildi. Yargıtay ilgili Hukuk Dairesi TEMAD'ın temyiz kararını reddederek verilen mahkeme kararını lehimize onamıştır.

20 Mayıs 2017 tarihinde; TV-Net Televizyonunda yayınlanan "Derin Tarih" adlı programda Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve manevi kızı hakkında yapılan hakaret ve iftiralar nedeniyle, suç duyurusunda bulunulmuş, Bakırköy 35.Asliye Ceza Mahkemesinde görülen davada sanık Süleyman Yeşilyurt 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılmıştır.

Önemle üzerinde durduğumuz bir davada Akit Gazetesi hakkında açtığımız Atatürk'ün manevi şahsiyetine hakaret davasıdır. Mahkeme sanıkların beraatine karar vermiştir. Bu konuda İstinaf Mahkemesine başvuruda bulunulacaktır.

Diğer davalar genelde TESUD'un davacı olduğu davalar olup, TESUD'u maddi ve manevi açıdan çok fazla etkileyecek davalar değildir.

Bu dönem içinde Ege Birlik-1 Sitesi bekçi evi ve site yönetim binasıyla ilgili dava TESUD A.Ş. Lehine sonuçlanarak, bekçi evi ve yönetim binasının TESUD A.Ş.'nin malı olduğu tescillenmiştir.

Değerlenmeye başlayan diğer bir mal varlığımız da

Bodrum Akyarlar Karaincir Ulukent Kooperatifinde iki parsel halinde bulunmaktadır. Kooperatifin bazı kişilerle davaları çözüldükçe anılan arsaların her geçen gün kıymetlendiği değerlendirilmektedir.

Doğrudan hukuki davalara bağlı olmaksızın artan mal varlıklarımıza gelince; Hukuki ve idari sorunları çözerek 2014 yılında inşasına başladığımız Karşıyaka Şube binasını 2016 yılında tamamladık ve binayı Karşıyaka şubesinin kullanımına tahsis ettik.

Faizlerin genelde enflasyonun altında kalması nedeniyle, TESUD Eğitim Vakfı (TESUV)'nın elindeki paranın erimemesi için TESUV'a Çayyolu'nda 610 Bin TL'na bir bina satın alınmıştır. Binanın en yararlı şekilde kullanılması çalışmaları devam etmektedir.

TESUD'a olan güven her geçen gün biraz daha artmakta, bu da TESUD'a bağış yapılmasını teşvik etmektedir. Hayırsever, güzide iki üyemiz, birisi İstanbul Kozyatağı'nda, diğeri Ankara Oran'da ömür boyu kullanım hakkı kendilerinde kalmak kaydıyla ev bağışlamışlardır. Kendilerine ve bu konuda emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum. Ankara'daki evin rayiç bedeli 191 Bin TL, İstanbul'daki evin rayiç bedeli 250 Bin TL'dir.

Son olarak mal varlığı artışı Bornova Şubesinde yaşanmıştır. Bornova Şubesinin arka kısmında bulunan 50 metre kare civarındaki bir bölüm ile ön kısmındaki müştemilat imar affından yararlanarak mal varlığımıza katılmıştır.

Bir derneğin yaşayabilmesi ve faaliyetlerini yürütmesi için sağlam gelir kaynaklarına ihtiyaç vardır.

2016-2018 YILI BÜTÇE GELİR KALEMLERİ

S.NO.	GELİR KAYNAĞI	MİKTARI (TL.)	YÜZDESİ (%)
1	ÜYE AIDATLARI (GENEL MERKEZ PAYI)	259.545,50	15
2	DERNEK MEVDUAT FAİZ GELİRLERİ	55.410,28	3
3	DERNEK MAL VARLIĞI KİRA GELİRLERİ	291.962,00	16
4	BAGIŞ VE YARDIMLAR	276.478,42	15
5	MSB GÖREVLERİ VE DİĞER FAALİYETLER	533.250,00	30
6	İŞTİRAK GELİRLERİ	211.279,00	12
7	DİĞER GELİRLER	155.546,24	9
	TOPLAM	1.783.471,44	100

Gelirler arasında özellik arz eden tek gelir Milli Savunma Bakanlığı (MSB) ödeneğidir.

Görüldüğü gibi en büyük gelir kaynağını MSB görevleri ve MSB ödeneğiyle ilgili diğer faaliyetler oluşturmaya rağmen, anılan gelir istendiği gibi harcanmamaktadır. Bu gelir MSB ile mutabakata göre harcanmaktadır. MSB ödeneği için belirlenmiş harcama kalemleri ise şunlardır;

Bilindiği gibi TESUD iki uluslararası kuruluşa üyedir. Bunlardan birisi "NATO Uluslararası İhtiyat Subayları Konfederasyonu" (CIOR), diğeri ise

"Dünya Eski Askerler Federasyonu" (WVF: Wold Veterans Federation)'dur.

CIOR toplantılarına sadece TESUD katılmakta, her yıl üyelik aidatını ödemektedir. Ancak dört askeri derneğin katıldığı WVF toplantısına TESUD Koordinatörlük yapmaktadır. Bunun yanı sıra dört derneğin ortak aidatını da MSB adına TESUD ödemektedir. Dönem içerisinde CIOR, WVF toplantıları ve aidatları için 134.388.24 TL ödenmiştir.

Ayrıca başta Azerbaycan olmak üzere ülke siyasetiyle uyumlu olarak, MSB ve Genelkurmay Başkanlığı'nın bilgisi dahilinde diğer ülkelere ziyaretler yapılmakta, onlardan da ziyaretçiler gelmektedir.

Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma, Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarının oluru alınarak Romenlerle iki ülke bağlarının güçlendirilmesi ve İhtiyat Kuvvetlerinin geliştirilmesi konularını kapsayan bir anlaşma imzalanmıştır.

Ayrıca Azerbaycan'la daha önce yapılmış, anılan şekilde bir anlaşmamız vardır.

Her geçen gün bizlerle iyi ilişki kurmak isteyen diğer ülke kuruluşlarının sayısı hızla artmaktadır.

Dönem içerisinde TESUD'un stratejik ilişkiler yaratma ve sosyal hizmetler kapsamında düzenlenen yurtiçi ve yurtdışı (KKTC, Azerbaycan, Romanya) toplantı, seminer, temsil ve tanıtım hizmetleri için 178.786.54 TL harcanmıştır.

MSB ödeneğinden TESUD Birlik Dergisi basım ve dağıtım bedeli olarak 204.881.92 TL ödenmiştir.

2016-2018 YILI BÜTÇE GİDERLERİ

S.NO.	HARCAMA KALEMİ	HARCAMA TUTARI	YÜZDESİ%
1	PERSONEL GİDERLERİ	603.378,07	31
2	YASAL ORGAN GİDERLERİ	168.012,27	9
3	DIŞARIDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER	110.376,99	6
4	VERGİ RESİM VE HARÇLAR	4.312,62	1
5	ÇEŞİTLİ GİDERLER	19.653,66	1
6	FINANSMAN GİDERLERİ	7.912,13	1
7	AMACA YÖNELİK GİDERLER	962.822,30	50
8	DİĞER GİDERLER	10.661,55	1
	TOPLAM	1.887.129,99	100

TESUD ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLERE YAPILAN DESTEKLER

S. NO	ŞUBE, TEMSİLCİLİK ADI	YARDIMIN NİTELİĞİ	TUTARI (TL.)
1	Bolu Şubesine	Şubeye Yardım	40.503,97
2	Karşıyaka Şubesine	Bina Tadilat, Bakım, Onarım	35.710,00
3	Erzurum Temsilciliğine	Kira ve Tanıtım Faaliyetleri	28.353,67
4	Kocaeli Şubesine	Şubeye Yardım	25.200,00
5	Gölcük Şubesine	Şubeye Yardım	14.800,00
6	Bornova Şubesine	Bina Tadilat, Onarım, Belediye Ödemeleri	12.621,73
7	Çayyolu Şubesine	Şubeye Yardım	6.000,00
8	Pendik Şubesine	Bina Tadilat, Bakım, Onarım	5.600,00
9	Tekirdağ Şubesine	Bina Mantolama, Boya, Badana	4.500,00
10	Antalya Şubesine	Klima Alımı	3.750,00
11	Osakdar Şubesine	Bina Belediye Vergileri	1.790,03
12	Kocak Hacılar Pazarı	Bina Tadilat, Bakım, Onarım	1.638,00
13	Başkent Şubesine	Bina Vergileri	858,15
14	Milaz Temsilciliği	Tabaka Yapımı	266,68
TOPLAM			180.992,23

TESUD Şube ve Temsilciliklerine yapılan yardım, bina tadilat onarım ve diğer giderler 180.992.23 TL'dir. Öte yandan üye aidatları Genel Merkez Payı ise 259.545.50 TL'dir. Görüldüğü gibi Genel Merkez Payının büyük bir kısmı Şube ve Temsilcilikleri yaşatmak, ayakta tutmak, mal varlıklarımızın tadilat ve onarımını yaptırmak amacıyla kullanılmaktadır.

Sonuç olarak Genel Merkez Payı büyük oranda yine Şube ve Temsilciliklere dönmektedir.

TESUD A.Ş. var gücüyle çalışmaktadır. Geçen zaman içinde TESUD Genel Merkez'e 200 Bin TL kar payı aktarması yapmış, vergi düştükten sonra 170 Bin TL Genel Merkez kasasına girmiştir. 2019 yılı içerisinde yapılan şirket genel kurulunda Genel Merkez'e 240 Bin TL kar payı aktarması yapmış, vergi düştükten sonra 204 Bin TL Genel Merkez kasasına girmiştir. Askeri tesislerden Bitkisel Atık Yağ toplamayla ilgili yönetmelik değişikliği şirketin gelirini sekteye uğratmıştır. Yeni yönetmelik Biyodizel Üretim Tesisi ve Türkiye sathında 20 civarında yağ biriktirme deposu istemektedir. Şu anda anılan tesislere sahip olan firmalarla ihalelere girmeye çalışmaktayız. Türk Hava Kurumu ile yapılan anlaşmayla anılan kurumdan yağ toplamaya başlamış bulunmaktayız.

Ancak; şirketimiz özellikle Kuşadası'nda ev ve yazlık satışlarıyla ilgili çalışmalar sonucunda her yılı karla tamamlamıştır.

Şu anda İzmir Balıklıova'da Yaşlı Bakım, Huzur Evleri yapımı ve yaşlılarla ilgili her türlü tesisin kurulması çalışmasına katılmak üzereyiz. Kuşadası'nda olduğu gibi satılan her evden pay almak söz konusu olacaktır.

Şirketimize güç veren Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımıza ve Muhasebe Sorumlusu ve Ticaret Müdürüne teşekkür ederim.

TESUV bir çok üniversite, yüksek okul öğrencisine burs verdi. Gençlerin zorlu ortamda ümidi oldu. Dar gelirli vatandaşlarımızın çocukları özenle seçildi.

TESUV Çayyolu gibi kıymetli bir yerde bina satın alarak mal varlığını güvenceye aldı. Emeği geçen arkadaşlarımı kutluyorum.

Amaca yönelik diğer faaliyetler kapsamında;

- Bitlis Eren Üniversitesi İslami Bilimler Fakültesi'ne Atatürk'le ilgili kitaplar bağışlanmıştır.
- Niğde Bor Bekir Sami Baran Ortaokulu'na fotokopi makinesi alınmıştır.
- Yaşamkent Sev Futbol Kulübü sporcularına TESUD amblemlili eşortman takımı, şort verilmiştir.
- Deniz Harp Okulu kataloğuna reklam bedeli olarak 4000 TL verilmiştir.
- Etkinliklerde kullanılmak üzere şapka ve boyunluk yaptırılmıştır.
- Mamak Sağlık Meslek Anadolu Lisesi'ne 50 tane Nutuk kitabı teslim edilmiştir.
- 81'liler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği ile birlikte şehitlerimiz için lokma döküm ve dağıtımı yapılmıştır.
- Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı hareketine katılan askerlerimiz için çamaşır, atkı, bere, eldiven gönderilmiştir.

TESUD'un, üyelerimizin, emekli subayların, ailelerinin haklarını, hukukunu korumak için her türlü gayreti göstermekteyiz.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin etkinliğinin artırılması için tecrübelerimiz çeşitli yollarla muhataplarımıza aktarılmaktadır. Birçok konuda ufuk açan Birlik Dergimiz bütün ilgililere dağıtılmaktadır.

Emekli subayların sorunları bütün sorumlu makamlardaki ilgililere aktarılmaktadır.

En son 07 Şubat 2019 tarihinde Milli Savunma Bakanı Sayın Hulusi AKAR ve Bakan Yardımcısı makamlarında ziyaret edilmiştir.

Konu başlıkları şunlardır;

1. Emekli Binbaşlıların sorunları, Özlük Hakları,
  2. Adapazarı 1. Ana Bakım Merkezi Komutanlığı bünyesinde bulunan Tank Palet Fabrikası hakkında çıkan haberler, açıklamalar, uzman görüşleri dikkate alınarak bir çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmada; Askeri Fabrikaların lojistik sistem içindeki fonksiyonları, MSB'nin yeniden yapılanması, işletme hakkını devralacak firma sermaye yapıları, orta ve uzun vadede paletli araçların bakım-idame ihtiyacı dikkate alınarak, bir çözüm / öneri ortaya konulmuştur.
  3. 2013 yılından sonra emekli olan subayların beylik tabancaları yeni model yerli ve milli silah ile değiştirilmektedir. 2013 yılından önce emekli olan subayların da aynı sorunu mevcut olup, gerekirse ücretin bir miktarı şahıstan alınmak suretiyle eski beylik tabancalarının da yeni model yerli tabanca ile değiştirilmesi uygun olacaktır.
  4. Albaylığının birinci yılından itibaren ortalama 46-49 yaşlarında emekliye sevk edilen subayların durumu.
- 31 yıl olan subayların görev süresi 2016 yılında 28 yıla düşürülmüştür.
- Hain darbe girişiminden sonra da çıkarılan KHK ile subayların bekleme süreleri Bakanlıkların yetkisine bırakılmıştır. Özellikle İçişleri Bakanlığında olmak üzere çok sayıda albay, albaylıklarının 1-2-3. yıllarında emekliye sevk edilmiştir. Bu durum subayların özlük haklarıyla ilgili sorunlar yaratmaktadır.
5. Orduevi ve askeri gazinolardan yararlanma hususunda subaylar ve emekli subaylardan referans olmaları halinde sivil kişilere Tanınmış Kişi Kartı çıkarılabilmektedir. Bu hususta emekli subaylar, ver-

ilen sınırlama ile en fazla üç kişiye referans olabilmektedir. Özellikle TESUD Şube Başkanları TESUD Şubelerine Onursal Üye kaydettikleri kişilere, akrabalarına ve dostlarına kart çıkartmak konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. Görevdeki subaylara sınırsız olarak tanınan “Tanınmış Kişi Kartı” çıkarma hakkının emekli subaylara da sağlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

6. Özel kanun ile kurulan 4 kamu yararına derneğe (Tesud, Temad, Muharip Gaziler Derneği, Harp malulü Şehit Gazi Dul Ve Yetimleri Derneği) Milli Savunma Bakanlığı’ndan her yıl eşit miktarda olacak şekilde ödenek tahsis edilmektedir.

Ödeneğin kullanılacağı kalemlerden birisi CIOR, WVF vb. dış ilişkiler ve yurtdışı toplantılardır.

a. WVF toplantıları için dört derneğin aidatının tamamı TESUD tarafından ödenmektedir.

b. CIOR toplantılarına diğer dernekler katılmamaktadır.

En azından TESUD’a ödenen aidat miktarı kadar ilave kaynak tahsis edilmelidir.

7. TESUD tarafından okul, yurt, sosyal tesis, misafirhane, yaşlı bakım merkezi gibi kamu hizmetlerinde kullanılmak üzere; FETÖ terör örgütünden alınarak kamulaştırılan tesis ve binalardan uygun görülenlerin TESUD’a devir veya tahsisinin sağlanarak TESUD’un işletmesine sunulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

8. Orduvleri ve askeri kampların tedrici olarak TESUD ve TEMAD gibi kamu yararına dernekler tarafından işletilmesi hususunun incelenmesi (ABD ve İngiltere’de de bu tesisler emekli dernekler tarafından işletilmektedir) gerekmektedir.

9. OYAK’ta TESUD, TEMAD, Muharip Gaziler Derneği, Harp Malulü Şehit Gazi Dul ve Yetimleri Derneğine temsil hakkı (temsilci bulundurma) verilmelidir.

10. Emeklileri ilgilendiren talimat, yönerge, emir, kamp tahsisleri, akıllı kart uygulamaları vb. konuların paylaşılabilmesi ve emeklilere duyurulabilmesi için Milli Savunma Bakanlığı’nın, Genelkurmay Başkanlığı’nın ve Kuvvet Komutanlıklarının dağıtım listelerine TESUD ve TEMAD vb. derneklerin dahil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

11. Emeklilik törenleri, diploma törenleri, Milli Bayramlar vb. faaliyetlerde TESUD’un temsil edilmesi ve yer tahsisi uygun olacağı değerlendirilmektedir.

12. Birliklerde TESUD’un tanıtım toplantıları yapılması için izin verilmesi, emeklilik dosyalarına TESUD broşürü ve diğer tanıtım objelerinin konulmasına olanak sağlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

13. İhtiyat Subayları Sisteminin kurulması için gerekli çalışmanın yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

14. Milli Savunma Bakanlığı ile kanunla kurulan 4 derneğin ortak toplantısı en son 2007 yılında yapılmıştır. Her yıl dört derneği bir araya getirecek şekilde MSB yetkilileri ile toplantılar planlanmalıdır.

15. Kamplarda emeklilere ilkbahar ve sonbahar dönemleri tahsis edilmekte, bu durum ileri yaştaki kişilerin zatürre vb. hastalıklara yakalanmalarına neden olmaktadır. Yaz dönemlerinde emekli kontenjanı artırılmalıdır.

16. TESUD Genel Merkezi ve Şubelerinin devre dernekleri ve temsilcilikleri gibi kamp talepleri yapmalarına ve onlara da toplu tahsis yapılmasına olanak sağlanmalıdır.

17. Emekli Subaylar Derneği’nin Orduvlerinde broşür dağıtma, bilgilendirme vb. faaliyetlerde bulunmalarına izin verilmelidir.

Öncelik TESUD üyelerinde olmak üzere, bütün si-

lah arkadaşlarımızın hak ve menfaatlerini korumak, sorunlarını, isteklerini ilgililere aktarmak amacıyla, çeşitli Komutanlık, Kurum ve Kuruluşlara ziyaretler tertip edilmiştir.

Bu amaçla; TESUD Genel Başkan ve Genel Merkez Yönetim Kurulu Tarafından Yapılan Ziyaretlerin dökümü aşağıdadır;

- 12 - 15 Ekim 2016 tarihlerinde Şubelerde incelemelerde bulunmak, Karşıyaka Şube Binasının açılış törenine katılmak üzere İzmir,
- 15 Ekim 2016 tarihinde MSB ASAL D.Bşk.nı,
- 26 Ekim 2016 tarihinde Hava Lojistik Komutanlığı Kur.Bşk.nı,
- 03 Kasım 2016 tarihinde MSB Müs.İd.Yrd. Tümğ. Ömer Şevki GENÇTÜRK ve Gnkur.Per.Bşk. Korg. Selçuk BAYRAKTAROĞLU,
- 03 Kasım 2016 tarihinde TESUD Rasimpaşa Şube Binasına ilişkin ecrimisil konusu hakkındaki gelişmeleri ve son durumu görüşmek üzere Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü Genel İrtifak Hakları D.Bşk.nı Mehmet VURAL,
- 15 Kasım 2016 tarihinde TESUD Rasimpaşa Şubesi binası ecrimisil konusunu görüşmek üzere Genelkurmay Plan Prensipler BŞK. Korg. Yavuz TÜRKGENCİ,
- 16 Kasım 2016 tarihinde TESUD Rasimpaşa Şubesi binası ecrimisil konusunu görüşmek üzere Milli Emlak Başkanlığı Hukuk Müşaviri ve Tahsisler D. Bşk.nı,
- 22 Kasım 2016 tarihinde Genelkurmay Başkanı Org. Hulusi AKAR ve müteakiben II.Başkanı Org. Ümit DÜNDAR,
- 23 Kasım 2016 tarihinde Hv.K.K.Org. Abidin ÜNAL,

- 24 Kasım 2016 tarihinde Jandarma Genel Komutanı Org. Yaşar GÜLER,
- 01 Aralık 2016 tarihinde MSB Müsteşarı Ali FİDAN,
- 08 Aralık 2016 tarihinde OYAK Genel Müdürü Süleyman Savaş ERDEM,
- 09 Aralık 2016 tarihinde OYAK Ynt.Krl. Bşk. Em.Tümğ. Mehmet TAŞ,
- 28 Aralık 2016 tarihinde Milli Savunma Bakanı Sayın Fikri IŞIK,
- 31 Ocak 2017 tarihinde Genelkurmay II.Başkanı,
- 14 Şubat 2017 tarihinde Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Salih Zeki ÇOLAK,
- 09 Mart 2017 tarihinde Hava Lojistik Komutanı,
- 27 Mart 2017 tarihinde ELELE Vakfı Başkanı Em.Tümğ. Fahri KIR,
- 27 Mart 2017 tarihinde Gnkur. Per.Bşk.nı,
- 07 Nisan 2017 tarihinde TESUD Rasimpaşa Şubesi ile ilgili konuları görüşmek üzere Genelkurmay İs.D.Bşk. Tuğg. Çağatay ERDOĞAN,
- 20 Nisan 2017 tarihinde MSB Müs.Yrdc. Yunus Emre KARAOSMANOĞLU ve MSB ASAL Gn.Md. Tuğg. Engin DURAK,
- 02 Mayıs 2017 tarihinde Roketsan Ynt.Krl. Bşk. Em.Korg. Emin ALPMAN,
- 03 Mayıs 2017 tarihinde Göreve yeni atanan Roketsan Ynt.Krl.Üyesi Em.Tuğg. Mustafa AYSAN,
- 04 Mayıs 2017 tarihinde Göreve yeni atanan TUSAŞ Ynt.Krl.Üyesi Em.Tümğ. Güngör KURUBAŞ ve TUSAŞ Genel Müdürü Temel KOTİL,

- 14 Haziran 2017 tarihinde Güçlendirme Vakfı Gn. Md. V. Em. Tümğ. Sadık PİYADE,
- 12 Eylül 2017 tarihinde TSK Eğitim Vakfı Genel Müdürü Em.Tuğg. Kemal KORKMAZ,
- 26 Ekim 2017 tarihinde MSB Müsteşar İdari Yardımcısı (MİY) Tümgeneral Mehmet GÖK-TAN,
- 31 Ekim 2017 tarihinde MSB Müsteşarı Ali FİDAN,
- 07 Kasım 2017 tarihinde K.K.Kur.Bşk. Korg. Metin GÜRAK, K.K.Loğ.Bşk.Tuğg. Ali UÇAR'ı ve Loğ.Plan D.Bşk. Kur.Alb. Yaşar İLBER,
- 15 Aralık 2017 tarihinde göreve yeni seçilen TEMAD Genel Başkanı,
- 22 Aralık 2017 tarihinde KKK Org. Yaşar GÜLER,
- 26 Aralık 2017 tarihinde Dz.K.K. Kora. Adnan ÖZBAL,
- 01 Mart 2018 tarihinde Sahil Güvenlik Komutanı Tuğ. Bülent OLCAY, makamlarında ziyaret edilmiştir.

TESUD İnternet Sayfası 23 Şubat 2017 tarihinde yenilenmiştir. Ayrıca 17 Ocak 2015 tarihinde açılan Facebook sayfası ile 8 Haziran 2015 tarihinde açılan Twitter sayfası güncel olarak işletilmeye devam edilmektedir.

Genç emekli subaylarımızı TESUD'a üye olmaya yönlendirmek amacıyla beş yıl önce kurulan TESUD Doğa Sporları Topluluğu (TESUDDOST) üyelerimiz ve meslektaşlarımız tarafından ilgi ile karşılanmış, anılan topluluk hafta sonlarında Ankara civarında doğa yürüyüşleri yapmış, her yıl Karadeniz Yayılları ve Likya Yolunda yürüyüş etkinlikleri ile özel günlerde zirve tırmanışları gerçekleştirmiştir.

TESUD Doğa Sporları Topluluğu (TESUDDOST) yürüyüş lideri E. Alb. Mustafa ASLANKURT 5-15 Mart tarihleri arasında dünyanın çatısı olarak isimlendirilen Himalayalarda, dünyanın en yüksek zirvesi Everest Dağı'nın Ana Kampına yürümüş ve 5545 m'lik Kalapattar Zirvesine tırmanmıştır.

TESUD bayrağını zirveye taşıyan ekip liderimizi kutluyoruz.

Üç yıl boyunca kaybettiklerimizi rahmetle anıyor, nur içinde yatmalarını, geride kalanlara sabırlar diliyoruz.

Dönem boyunca TESUD bayrağını daha yukarılara taşımak için gayret gösteren Genel Merkez Yönetim, Denetim, Disiplin Kurulu Üyelerim ve Hukukçularına, Şube Başkanlarım ve Şube Kurullarına, Temsilcilik Başkanlarım, TESUD'un bütün üyelerine, Genel Merkez görevlilerine şükranlarımı sunuyorum.

HAVA MEYDANI

*Penceremden nazlı edalı
Salınan otları görüyorum,
Bu sallanışta,
Tatlı bir tebessüm
Tatlı bir hüznün var.
Uçsuz gibi sandığım bu meydan,
Meydan diyorum,
Evet er meydanıdır bu.*

*Penceremden nazlı edalı
Salınan otları görüyorum,
Daha gerilerde,
Çeşitli bina ve hangarlar arasında
Dolaşan vasıtalar.
Kaynayan kazan gibi,
Bir bu yana, bir o yana,
Biraz daha istekli,
Biraz daha yorgun
İşleyip duruyor.
Ya bu meydan...
Karşıdan bir esrar.
Hüzünlü bir tebessümle,
Benim onu, onun beni
Süzdüğüm meydan.
Hummalı faaliyetini
Görür gibiyim.
Emirler, brifingler,
Haritalar, uçaklar.
Bir tılsımın esiri gibisiniz,
Siz pilotlar.
O kapak kapanırken,
Neler hissedersiniz?
Bunu uçmayan bilmez .
Fakat;*

*Anladığım, bildiğim
Ve
Penceremden gördüğüm,
Ok gibi peş peşe
Gökleri yarışınız
Küme küme, peş peşe
Bulutlara daldığınız.
Bir tılsımın esiri gibisiniz
Siz pilotlar.
Havada neler hissedersiniz,
Bilemem.
Sizin arkanızdan
Sevinçli bir hüznüle,
İftiharla, gururla
Bakarım ben.*

*Penceremden nazlı edalı
Salınan otları görüyorum,
Daha gerilerde
Gümüş ışıklarla kaplı,
Meydanı görüyorum.
Karşıdan sükûti
Kaynayan kazan gibi,
Faal meydan.
Fezaya fırlatacağı
Uçakları,
Dizen meydan...*

► Perihan ÖZMEN*

► *E. Hv. Plt. Alb. Esat ÖZMEN'in Eşi
TESUD Çankaya Şube Üyesi

Ekim - Aralık 2018 Dönemi Değerlendirmelerim

Dergimizin üç aylık dönemi içinde Türk tarihinin, bağımsızlığımızın önemli mihenk taşlarından olan 29 Ekim 1923 Cumhuriyet Bayramı, 5 Aralık 1934 Bayanlara Milletvekili Seçme ve Seçilme Hakkı, 15 Kasım 1983 KKTC'nin Kuruluşu, 27 Aralık 1919 Mustafa Kemal'in Ankara'ya Gelişinin Yıldönümü, ülkesini, ulusunu seven, ülkemizin, milletimizin birlik ve bütünlüğünü gönülden isteyenlerce, içten, candan kutlandı.

Öte yandan ulu önder ATATÜRK ölüm yıldönümünde, her geçen yıl daha büyük kitlelerce daha büyük özelemlerle anılıyor.

23 Aralık 1930 Asteğmen Kubilay'ın şehit edilmesi olayına karışan gericiler lanetle anılırken, Kubilay'ın Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak üzere verdiği mücadeleye her yıl gözlerde büyüdükçe büyüyor.

20-21 Aralık 1963 Kıbrıs'ta Rumların Kıbrıslı Türkleri soykırıma uğratmak için harekete geçtikleri günler. Bir çok Türk köy, kasaba ve küçük yerleşim yerlerinin yakılıp yıkıldığı, 364 Türk'ün katledildiği, tarihe Kanlı Noel olarak geçen günler. O günleri hiç unutmuyoruz, unutturmayacağız.

Kadınlara seçme ve seçilme hakkının bir çok gelişmiş ülkeden önce verilmiş olması, Atatürk Cumhuriyeti'nin ve onun yüce meclisinin büyük bir başarısıdır. Türk geleneğinde erkeğiyle eşit seviyede olan bayanlar, Türkiye Cumhuriyeti'nde seçimlerle ilgili de eşitliği elde etmiş oldu.

Kurtuluş Savaşı'nda çocuk yaşlardaki bayanların bile vatan savunmasını erkeklerle nasıl paylaştıklarını bir örnekle görmemiz halinde bayanlarımızın her yerde ve şekilde eşit haklara sahip olmaları gerektiği açıkça görülecektir.

Mustafa Kemal'in Ankara'ya gelişinin 100. Yılında Ankara'ya geliş nedeninin hatırlanması, bu duru-

mun başkent oluşuna etkileri de şu anda özel önem arz etmektedir.

Küçük Nezahat

İşgalci sömürgeciler 1.

Dünya savaşını bütün dün-

yayı işgal etmek, dünyayı daha iyi sömürmek için çıkarmışlardı. Sanki ellerindeki sömürgeleri yetmemiştik kendilerine.

Birçok ülkede işbirlikçi mandacı bularak, onları çeşitli vaatlerle kandırıp, dünyanın dörtte üçünden fazlasını işgal edip, esir edip sömürge yapmışlardı. Kandırdıkları halklara öyle bağımsızlık falan da vermemişlerdi.

Bugün dünyanın en kalabalık ülkeleri olan Çin, Hindistan, Endonezya, Pakistan, bütün Afrika, Arabistan, halkının çoğu Müslüman olan ülkelerin neredeyse tamamı sömürgeydi.

Sömürge ülkelerin halkları açlık, susuzluk, hastalık dahil her türlü sefalet içinde kıvranıyor, yaşadığına şükrediyordu. İşgalci sömürgeciler ise; bu ülkelerin her türlü zenginliklerini kendi ülkelerine taşımakla meşguldüler. Halklar biri bizi kurtarsın diye tanrısına yalvarıyordu.

İşte Mustafa Kemal ve arkadaşları o kurtarıcılardı. Bütün imkansızlıklara rağmen işgalci sömürgecilerle mücadeleye başlıyordu.

Türkiye'nin işgalci sömürgecilere karşı mücadelesi, ezilmiş, hor görülmüş, kaynakları sömürülmüş, sefalete itilmiş, ülkeleri işgal edilmiş ezilen halklara umut kaynağı oldu.

Ezilen halkların umudunu kırmak için milletimiz yok edilmeliydi. Onun için var güçleriyle yüklen-diler. Bir ara Çal Dağını, Mangal Dağını aşip canı-

▶ Erdoğan KARAKUŞ*

mızı almaya Hayme Anaya kadar geldiler. Kalbimiz Ankara'da atıyordu. Ankara'yı kaybetseydik, milletimiz daha evvel bir çok yerde uğradığı gibi soykırımı uğrardı. Ege'deki Yunan mezaliminden 410.000 kişi de İç Anadolu'ya kaçmıştı. Ancak; karşılarında kadınlı, erkekli milletimiz vardı. Çocuk yaşta mücadeleye katılmış olanlarımız vardı.

Bu nedenle küçük Nezahat'tan bahsetmeden geçemem. Küçük Nezahat daha 9 yaşında iken annesi veremden ölür. Babası Alb. Hafız Halit bey o sırada Çanakkale'de çarpışmaktadır. Kızına bakacak kimsesi olmadığından kızını da yanına almaya mecbur kalır. Birinci Dünya Savaşında cepheden cepheye birlikte koşarlar.

Daha sonra Alb. Hafız Halit bey alayıyla (70. Alay) milli mücadeleye katılır. Küçük Nezahat artık 12 yaşındadır. Asker elbisesini giymiştir. Babası onun yanına güvendiği birkaç asker vererek askerlere moral verme, firar eden askerleri yakalama görevi vermiştir.

Bazı askerlerin kaçmaya çalışması üzerine “*Ben babamın yanına ölmeye gidiyorum, Siz nereye*” deyince askerler utançlarından geri dönerler.

Birinci İnönü Muharebesi esnasında İsmet Paşa at üzerinde onu gördüğünde, “*Kim bu küçük asker, niye bu kadar küçükleri cepheye sürüyorsunuz*” diye kızar. Durumu öğrenince susar, gülümser.

Daha sonra Mustafa Kemal Paşa cepheye gelir. Albay'ın kızı olduğunu öğrenir.

“*Ne arıyorsun sen burada*” diye sorar.

Küçük Nezahat'ın “*Ben askerlerin kalesiyim. Geri dönmek isterlerse karşılarında beni bulurlar*” cevabı Mustafa Kemal'in çok hoşuna gider.

Alayın adı kısa zamanda “Kızlı alay” olmuştur. Kızlı alay milli mücadele boyunca cepheden cepheye koşar. Küçük Nezahat gösterdiği kahramanlıklar nedeniyle devleşir. Onbaşı Nezahat olur.

Savaş bittiğinde Onbaşı Nezahat tek başına yüzü aşkın işgalci sömürgeciyi saf dışı etmiş bir kahramandır.

Türkiye'nin başarısı ezilen halklara örnek oldu. O örnek sayesinde bugün Dünya nüfusunun 4'te 3'ü işgalci sömürgecilerden kurtuldu. İşgalci sömürgecilerin düşündüğü tarihten daha önce bağımsızlığına kavuştu.

İşte işgalci sömürgecilerin milletimize, Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarına kızgınlıklarının, hınçlarının nedeni budur. Türk Milleti hesaplarını, düzenlerini bozmuştur.

Ankara'ya Geliş

Mustafa Kemal'in Ankara'ya gelişi ve Ankara'nın başkent olması İstanbul'un başkent olma niteliğini yitirmesiyle doğrudan ilgilidir.

İstanbul 5000 yıl önce Trak Türkleri tarafından kurulmuştur. 3000 yıla yakın Trak Türkleri'nin elinde kalmıştır. Truva savaşıdan sonra zaman içinde Dor'lar tarafından işgal edilmiştir. Daha sonra Roma'nın eline geçmiştir.

Zaman içinde geliştirilen surlar İstanbul'u bir çok devletin işgalinden korumuştur. Ancak Fatih'in denizden ve karadan ablukaya alması, döktürdüğü top- lar, İstanbul'un tekrar Türklerin eline geçmesinde önemli bir etken olmuştur.

Buradaki nazik nokta; artık surların tam bir koruma sağlamayacağı ortaya çıkmıştır.

Buna rağmen Fatih'in milletine ve ordusuna güveni İstanbul'u başkent yapmasının ana nedeni olmuştur.

Ancak; zaman içinde denizlerdeki hakimiyetin (Navarin, İnebahtı, Çeşme, Sinop) yitirilmesi, başkenti, boğazları çeşitli yöntemlerle geçen donanmaların toplarıyla karşı karşıya bırakmıştır.

1877-78 Osmanlı Rus Savaşı (93 Harbi) ve Balkan savaşlarına kadar kara sınırı belirli bir koruma sağlarken anılan savaşlardan sonra o da ortadan kalkmıştır. Özellikle Balkan savaşlarından sonra düşmanların devleti çökertmek için doğrudan İstanbul'u hedef alacakları, Başkent'in Anadolu'ya veya Suriye'ye kaydırılması gerektiği dile getirilmişti. (Ahmet Ferit Bey, Goltz Paşa) Ancak karar makamı padişahın, Başkent'in taşınması konusunda ne ölçüde ilgilendiği bilinmemektedir.

Birinci Dünya Savaşı İstanbul'un hava saldırılarının da hedefi olduğunu göstermiştir. (Uçak gemileri, Bozcaada, Gökçeada, Limni, Midilli, İlyas Burnu Havaalanlarından kalkan uçaklarla) Hatta boğazlardan geçen denizaltılar, asker taşıyan gemilerin batırılmasına, deniz kıyısındaki Gebze'de demiryolunun tahribine neden olmuştur.

İşte Mustafa Kemal Ankara'ya gelirken kafasında Misak-ı Milli sınırları çizilidir ve Başkent Anadolu'nun ortasındadır.

Ankara'ya bakıldığında, tarihi çok eskilere dayanan, Hayme Ana ve Hacı Bayram Veli gibi Türk büyüklerinin külliyelerinin, mezarlarının bulunduğu, Dünya'da ilk defa Türklerin kurduğu Ahilik (Sendika) teşkilatıyla sanatçı ve işçilerin korunduğu, merkezi konumda bir kentti.

Beylikler döneminde dünyanın ilk anayasa Cumhuriyeti haline geldi. (1205 Fütüvvetname-Anayasa)

1700'lü yıllarda nüfusu 100 bindir. Bu nüfusun 90 binden fazlası Türk'tür. Ancak daha sonra aşırı yağış ve soğuktan yaşanan kıtlık ve sıtma nedeniyle nüfusu 30 bine düşmüştür.

Mustafa Kemal'in Ankara'yı milli mücadele merkezi olarak seçmesinin nedenleri arasında şunları sayabiliriz;

1. Düşmana teslim edilmeden kurtarılan teçhizatla kurulan bir Kolordu'nun (20. Kor.) Ankara'da oluşu.

2. Kolordu'nun başında en yakın arkadaşlarından Ali Fuat (Cebesoy) Paşa'nın bulunuşu.

3. O zaman için batı istikametindeki demiryoluna irtibatı olan en son nokta oluşu.

4. Cepheye yakınlığı.

5. Cephe istikametinde önünde çeşitli doğal engellerin oluşu.

6. Osmanlı Meclisi'nin açılması nedeniyle, Ankara'dan geçecek milletvekilleriyle görüşme yapacağı bir noktada bulunuşu.

7. Ankara halkının milli mücadele arzusu taşınması ve heyecanı. İzmir'in Yunan işgali esnasında Anadolu'da 10.000 kişinin katıldığı en büyük direniş gösterisinin Ankara'da yapılmasıdır.

Mustafa Kemal'in Ankara'ya geliş nedeninin özünü (1924 yılında) gazeteci Yunus Nadi'ye söyledikleri açıkça ortaya koyuyor;

“ Ben Ankara'yı coğrafya kitabından ziyade tarihten öğrendim ve Cumhuriyet Merkezi olarak öğrendim. Hakikaten Selçuklu idaresinin bölünmesi üzerine Anadolu'da teşekkül eden küçük hükümetlerin isimlerini okurken Ankara Cumhuriyetini görmüştüm.

Tarih sayfelerinin bana bir cumhuriyet olarak tanıttığı Ankara'ya ilk defa geldiğim o gün gördüm ki, aradan geçen asırlara rağmen Ankara'da hala o Cumhuriyet kabiliyeti devam ediyor”

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

***E. Hv. Korgeneral
TESUD Genel Başkanı**

www.roketsan.com.tr

Roket ve füze tasarımı, geliştirilmesi ve üretimi konularında lider bir kurum olan **Roketsan**, ürünleri ve teknolojik altyapısını dost ve müttefik ülkelere sunmaktan gurur duyar.

ROKETSAN A.Ş. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİ GÜÇLENDİRME VAKFI'NIN BİR KURULUŞUDUR.

EBEDİ BAŞKOMUTANIMIZ, GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Başkomutan sözcüğünü “komutanların komutanı” diye algılamak, eksik ve yanlış olur. Çünkü, Başkomutan sadece silahlı güçlerin değil, maddi ve manevi tüm millî gücün yönetilmesinden sorumludur. Başkomutanlık görevi, TBMM Reisi Mustafa Kemal Paşa’ya (İstiklâl Savaşımızın en kritik günlerinde) 5 Ağustos 1921 tarihinde kabul edilen bir yasayla verildi. Üçer aylık dönemler halinde uzatılarak, barışa kadar sürdürüldü.

15 Mayıs 1919’da İzmir’e çıkan Yunan Ordusu, 1921 yılı başındaki İNÖNÜ mağlubiyetlerinin ardından; İngiltere başta olmak üzere, emperyalist devletlerin yoğun lojistik desteğiyle gücünü büyük ölçüde artırmıştı. Temmuz ayında yeniden taarruza geçtiler. Yunan Kralı Konstantin beraberinde Eşi, Prensları ve Başbakanı olduğu halde 12 Haziran 1921 günü Limnos Savaş Gemisiyle İzmir’e geldi. Bir süre, “İplikçizâde Köşkünde” kaldıktan sonra, taarruz ilerlemeye başlayınca, 19 Temmuz’da cepheye hareket etti.

Afyon, Kütahya, Eskişehir Yunanlılar tarafından art arda işgal edilince; TBMM Reisi M. Kemal Paşa, “Birliklerimizin Sakarya Nehri’ne kadar geri çekilmesi” için Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa’ya direktif verdi. Bu arada, Hükümetin daha güvenli bir konumda bulunan Kayseri’ye taşınması için de hazırlıklar yapılıyordu. Gazi Paşa, bu olağanüstü koşullarda bile milletimizin aydınlanmasına öncelik vererek, Ankara’da 1. Maarif Kurultayını topladı.

Milletimizin bu zor günlerinde, **Türkiye Büyük Millet Meclisine sızmış bulunan bazı “İttihat ve Terakki Partisi” artıkları ise**, komplolar düzenlemekten geri kalmıyordu. M. Kemal Paşa’nın riyasetindeki TBMM Hükümetini bir darbe ile devirerek, Batum’da haber bekleyen Enver Paşa’yı yeniden iktidara getirmeye çalışıyorlardı. Kısacası; “Gaflet, dalale, ihanet” ve de “kapkara cehalet” Anadolu’da kol geziyordu.

TBMM’deki çekişmeler yüzünden, “Seferberlik” ilân edilememişti. Bu nedenle, Başkomutan öncelikle Tekâlîf-i Milliye (Ulusal Yükümlülük) emirlerini yayınladı. Emirdağ’ın garibi Deli Battal’dan başlayarak, bütün Ulus varını yoğunu ortaya koydu. İki çift çorabı-çarığı olan, bir çiftini Mehmetçiğe ulaştırılmak üzere Tekâlîf-i Milliye Komisyonlarına ba-

ğışladı. İşgalci emperyalist devletlerin karşısında, ulusal bir cephe oluşturuldu.

Hedefi Ankara olan Yunan taarruzuna karşı, 23 Ağustos’ta başlayan Sakarya Meydan Savaşı (22 gün 22 gece devam ederek) 13 Eylül

► **Ş. Osman ARAS***

1921’de zaferle sonuçlandı. Böylece, Türk Milletinin “1683 Viyana bozgunu” ile başlayan geri çekilmesi 1921’de Sakarya’da durdurulmuş oldu. Mehmetçik, Sakarya’dan günümüze, Ulusumuzun başını bir daha öne eğdirmeydi. Zaferin ardından, 19 Eylül günü TBMM’de kabul edilen bir yasa ile Başkomutan M.Kemal Paşa’ya “Gazi” unvanı ve “Mareşal” rütbesi verildi.

MEHMETÇİK VE ATATÜRK

“Zaferleri ve mazisi insanlık tarihi ile başlayan, zaferle beraber medeniyet nurlarını da taşıyan, Kahraman Türk Ordusu” sadece silah zoruyla değil, sahip olduğu yüce değerlerle, üç kıtaya egemen olmuştur. Necip Milletimizin mümtaz evlâdı Mehmetçikler, Ordumuzun temel unsurudur.

ATATÜRK Onlara şöyle sesleniyor; *“Dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir. Her zaferin en büyük payı senindir.”*

Ebedi Başkomutanımızın savaştaki üstün başarılarının sırrı, zorlukları Mehmetçik’le paylaşmasında aranmalıdır. Örneğin 25/26 Ağustos 1922 gecesi, Yunan Ordusunun Komutanı General Hacı Anesti İzmir Körfezi’ndeki bir gemide keyif çatarken; Başkomutan Gazi Paşa Afyon/Kocatepe’de, Mehmetçiğin yanı başında taarruz saatini bekliyordu.

“YENMEYEN TAVUK”

(1921 Sakarya Meydan Savaşında yaşananları, Garp Cephesi’nin Kurmay Başkanı Asım Gündüz anlatıyor)

O gün Duatepe’de düşmanın yenilgisini sevinç gözyaşlarıyla kutluyorduk. Mürettep Kolordumuzun Kurmay Başkanı Hayrullah Bey bir akşam yemeği hazırlamıştı. Ancak, ortada bir cılız tavuk ile 4-5 dilim siyah ekmekten başka hiçbir şey yoktu.

Sabahtan beri ağzımıza en ufak bir lokma girmemişti. Gazi Paşa, İsmet Paşa, ben ve Kolordu Komutanı Kâzım (Özalp) Bey sofraya bağdaş kurarak oturduk. Hayrullah (Fişek), Tevfik (Bıyıklıoğlu) ve Salih (Bozok) Beyler biraz uzaktaydılar.

ATATÜRK, Kolordu Komutanı Kurmay Albay Kazım Beye dönerek, “Erlere ne yiyecek verebildiniz?” diye sordu. Kâzım Bey şaşırды. Kurmay Başkanı’na dönerek; “Hayrullah Bey, Erlere ne verebildik?” dedi. Hayrullah Bey yanıtladı; “Efendim, dün sabah tedarik ettiğimiz buğdayı, kavurmaları için Birliklere dağıtmıştık”

Bu yanıt üzerine, M. Kemal Paşa biraz durakladıktan sonra ayağa kalktı ve yemeğe el sürmeden çadırına doğru yürüdü. Biz de onu takip ettik. Ne tavuk, ne bir dilim ekmek yiyemeden, o akşam hepimiz aç yattık.

EVRENSEL ATATÜRK

30 Ağustos 1922’de Dumlupınar’da kazandığımız Büyük Zaferin ardından, Kahraman Ordumuz düşmanı amansız bir şekilde takip ederek, 9 Eylül günü İzmir’de denize döktü. Mehmetçiğin önünden kaçan çapulcu Yunan askerleri, silahsız masum halkımıza akıl almaz kötülükler yaptılar. Köprüleri tahrip ettiler. Kuyuları zehirlediler. Köy ve kentlerimizi yakıp yıktılar.

ATATÜRK 9 Eylül Cumartesi günü akşama doğru, yanında Cephe Komutanı İsmet Paşa ve Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa olduğu halde, 1’nci Ordu’nun Belkahve’deki gözetleme yerine geldi. Dürbünle İzmir Körfezindeki düşman gemilerini, Karşıyaka’yı ve Kadifekale’yi dikkatle inceledi. Üç buçuk yıllık Yunan işgalinin sona erdirilip, Ay yıldızlı Şanlı Bayrağımızın yeniden Kadifekale’ye çekilmiş olması onlara tüm yorgunluklarını unutturmuştu.

Komutanlar geceyi Nif’te (Kemalpaşa’da) geçirip, 10 Eylül 1922 sabahı İzmir’e hareket ettiler. Başkomutan, ikinci vaktine kadar Konak’taki hükümet binasında çalışmalarını sürdürdükten sonra, İzmirliğin armağanı olan bir otomobille Karşıyaka’ya hareket etti. Geceyi, Yalı’daki “İplikçizâde Köşkünde” geçirecekti. Bazı kaynaklarda “Alatini Köşkü” diye anılan bu köşkün arsasına, günümüzde 380 numaralı Çağlayan Apartmanı inşa edilmiştir.

ATATÜRK İplikçizade Köşkü’ne vardığında, kendisini kadınlı-erkekli mahşeri bir kalabalık bekliyordu. O’nu sevinç gözyaşları ile karşıladılar. Ancak,

tam köşke gireceği sırada ATATÜRK’ün kaşları çatıldı. Çünkü, geçeceği yere bir Yunan bayrağı serilmişti. Bayrağın oraya niçin serildiğini sordu? Karşılayıcılar, Yunan Kralı Konstantin’in 21 Haziran 1921 günü Türk Bayrağını çiğneyerek köşke girdiğini anlattılar. “Siz de, Yunan Bayrağını çiğneyerek öcümü zü alın” diye yalvardılar.

Başkomutanın yanıtı kısa ve kesin oldu; **“Bayrak bir milletin onurudur. Kral bayrağımızı çiğnemekle hata etmiş. Ancak ben bu hatayı tekrarlamam”** deyip, bayrağı yerden kaldırttı... ATATÜRK’e düşmanlarının bile hayranlığını kazandıran, O’nun bu yüce hasletleridir. Bu nedenle, ATATÜRK sadece bizim değil, emperyalizmin zulmü altında inleyen tüm mazlum milletlerin de önderi olmuştur.

NASIL ATATÜRK OLDU?

“ŞU ÇILGIN TÜRKLER” kitabının ünlü yazarı, merhum Turgut Özakman; ATATÜRK’ün çocukluk günlerine ait öykülerde, başka konu kalmamış gibi, dayısının tarlasındaki kargaları kovalamış olmasının hep öne çıkarılmasından yakınıyor. Oysa, O’nun 10 kuruş harçlık aldığı zaman, bunun beş kuruşunu harcayıp, kalan 5 kuruşu kitap almak için biriktirmesinin çok daha önemli olduğunu anlatıyor. ATATÜRK’ün savaş koşullarında bile, durup dinlenmeksizin okuduğunu ve okuduklarından sürekli notlar çıkardığını önemle vurguluyor.

ATATÜRK’ün doğumunun 125’inci Yıldönümünde Cumhurbaşkanlığınca hazırlanan “ATATÜRK KİTAPLIĞI” adlı eserde; O’nun okuduğu ve yazdığı kitaplar hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir. Bu bağlamda, ATATÜRK’ün özel kütüphaneğinde 7338 eser bulunduğu tespit edilmiştir.

ATATÜRK; **“HÜRRİYET VE İSTİKLÂL BENİM KARAKTERİMDİR”** diyor.

Bu özdeyişiyle bizlere, onurlu bir yaşam için, **“ÖZGÜR VE BAĞIMSIZ OLMAMIZ GEREKTİĞİNİ”** öğretiyor. Büyük İskender, Sezar ve Napoleon gibi ün kazanmış nice liderler, ihtişam içinde yükselerek, baş olmuşlardır. Ne var ki, onların başarıları kalıcı olmamış; çoğunun yaşamı hüsrarla sonuçlanmıştır. Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK’e gelince...O kibirsiz bir kahramandır. Ve de, Büyük Türk Milletinin Ebedi Başkomutanıdır.

 * E. Kur. Alb.
TESUD Konak Şb. Üyesi

TESUD GENEL MERKEZ ETKİNLİKLERİ

KKTC'nin 35. Kuruluş Yıldönümü Kutlanmıştır.

► TESUD Basın Yayın Başkanlığı

Türkiye Emekli Subaylar Derneği tarafından, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 35. Kuruluş Yıldönümü törenlerine katılmak üzere 13-16 Kasım tarihleri arasında Kıbrıs ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Ziyaret kapsamında;

14 Kasım'da Girne'de Suriye, Kıbrıs ve Doğu Akdeniz konulu bir panel icra edilmiş, 15 Kasım'da kutlama törenlerine iştirak edilerek, Kıbrıs Türk halkının mücadele liderleri olan Dr. Fazıl KÜÇÜK ve Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf DENKTAŞ'ın anıt mezarları ziyaret edilmiştir.

10 Kasım'da Ata'mızın Anıt Mezarı Ziyaret Edilmiştir.

10 Kasım'da Atatürk'ü anmak, devrimlerine sahip çıkmak ve onun kurduğu Türkiye Cumhuriyetini sonsuza kadar yaşatma azim ve kararlılığımızı bir kez daha herkese göstermek için, Ankara'da 10 Kasım Cumartesi günü saat 09.05'te Çayyolu Atapark'ta düzenlenen törene iştirak edilmiş, daha sonra saat 13.00'da Anıtkabir Aslanlı Yol başlangıcında buluşarak Ata'mızın anıt mezarı ziyaret edilmiştir.

Ulusal Egemenlik ve Emek Platformu Kurulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını, birliğini, bütünlüğünü ve geleceğini tehdit edecek her türlü olumsuz gelişmelere karşı çıkmak, Türkiye Cumhuriyeti'nin milli çıkarlarını korumak, demokrasi ve insan hakları adına uygulamada ortaya çıkan aksaklıklara, Atatürk İlke ve Devrimlerine yönelmiş haksız ve haksız saldırılara karşı hukuki, eylemsel ve eğitsel her türlü çalışmayı yapmak amacıyla 8 Platform, Dernek, Birlik ve Kurul ile bir araya gelinerek 5 Aralık 2018'de "Ulusal Egemenlik ve Emek Platformu" kurulmuştur.

Kumpas Davalarındaki Son Gelişmeler Hakkında Düzenlenen Söyleşiler

Kumpas davalarını tekrar gündeme getirmek, davalar ve kumpasçıların yargılanmalarıyla ilgili son gelişmeleri katılımcılar, basın ve kamuoyu ile paylaşmak, bu çerçevede kumpasçıların yargılanmaları için kamuoyu baskısı oluşturmak amacıyla bir dizi söyleşi planlanmıştır.

Kumpas Mağdurları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (KUMPASDER) ile birlikte planlanan söyleşiler 08 Aralık 2018 - 23 Mart 2019 tarihleri arasında her Cumartesi 13.00-14.30 saatleri arasında yapılmıştır.

83. Büyük Atatürk Koşusu

Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD), Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 99. Yıldönümü Kutlama Programı kapsamında 27 Aralık 2018 tarihinde yapılan 83. BÜYÜK ATATÜRK KOŞUSU'na yaklaşık 80 kişilik grupla katılmıştır.

Atatürk'ten izin alınarak ilk olarak 1936 yılında yapılan 10.8 km'lik koşu, 27 Aralık Perşembe günü saat 14.00'da Dikmen Keklik Pınarı'ndan başlamış ve TCDD Genel Müdürlüğü Ankara Garı önünde sona ermiştir.

TESUD koşucuları saat 15.13'de GAR önünde karşılanmış ve kendilerine TESUD Başarı Sertifikaları verilmiştir.

Dz. Yb. Ali Tatar, ölümünün 9. yılında mezarı başında anıldı.

Ergenekon Kumpası sırasında tutuklanan ve serbest bırakıldıktan sonra yeniden yakalama kararının çıkartılmasıyla, kendi deyimiyle "karanlığa bir nebze ışık olabilmek için" hayatına son veren Dz. Yb. Ali Tatar, ölümünün 9. yılında mezarı başında anıldı.

Ali Tatar'ın ailesi, silah arkadaşları ve sevenlerinin katıldığı anma töreninden sonra bir diğer kumpas şehidi Kur. Alb. Murat Özenalp'in kabri de ziyaret edildi.

13. Ankara Kitap Fuarı

Türkiye Emekli Subaylar Derneği, 15 - 24 Şubat 2019 Tarihleri arasında ATO Kongre ve Sergi Sarayında yapılan 13. Ankara Kitap Fuarına katılmıştır.

“Doğu Akdeniz - Mavi Vatanın Geleceği” konulu çalıştay

TESUD Stratejik Araştırmalar Merkezi (TESSAM) tarafından 22 Ocak 2019 Salı günü 13.30-17.30 saatleri arasında TESUD Genel Merkezi 2. Kat Konferans Salonunda “Doğu Akdeniz - Mavi Vatanın Geleceği” konulu çalıştay düzenlenmiştir.

Doğa Yürüyüşleri Yapılmıştır.

Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) Doğa Sporları Topluluğu (TESUDDOST) tarafından;

07 Ekim 2018 Pazar günü Sorgun Göleti/Güdül bölgesinde,

14 Ekim 2018 Pazar günü Sey Hamamı Köyü/Kızılcahamam bölgesinde,

21 Ekim 2018 Pazar günü Çubuk Karagöl bölgesinde,

28 Ekim 2018 Pazar günü Şirinyazı Göleti bölgesinde,

3-4 Kasım tarihlerinde Yenice Ormanlarında,

11 Kasım tarihinde Kız Tepesi/Nallıhan bölgesinde,

18 Kasım 2018 Pazar günü Polatlı bölgesine Sakarya Savaşı Kültür Gezisi,

25 Kasım 2018 Pazar günü, Sakarya Meydan Muharebesinde göğüs göğüse çarpışmaların gerçekleştiği Haymana-Kesikkavak-Çaldağı-Soğulca-Evliyafaki-İkiztepeliler rotasında,

30 Kasım - 04 Aralık 2018 tarihleri arasında Kıbrıs'ta, Barış Harekatı Muharebe Alanları üzerinde,

09 Aralık 2018 tarihinde Kızılcahamam Işık Dağı bölgesinde,

23 Aralık 2018 Pazar günü Kızılcahamam Soğuksu Milli Parkı'nda,

05 Ocak Cumartesi günü Esentepe/Gerede bölgesinde,

12 Ocak Cumartesi günü Yünlü Yaylası/Gerede bölgesinde,

19 Ocak Cumartesi günü Kızılcahamam Yanık Köyü, Karacaören Yaylasında,

26 Ocak Cumartesi günü Çubuk Karagöl'de

03 Şubat Pazar günü Çamlıdere Çamkoru bölgesinde,

09 Şubat Cumartesi günü Gölcük-Bolu bölgesinde,

17 Şubat Pazar günü Şahinler Yaylası'nda,

09 Mart Cumartesi günü Sey Hamamı Köyü bölgesinde,

24-29 Mart tarihleri arasında Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda,

doğa yürüyüşleri yapılmıştır.

TESUD Doğa Sporları Topluluğu (TESUDDOST) yürüyüş lideri E. Alb. Mustafa ASLANKURT 5-15 Mart tarihleri arasında dünyanın çatısı olarak isimlendirilen Himalayalarda, dünyanın en yüksek zirvesi Everest Dağı'nın Ana Kampına yürümüş ve 5545 m'lik Kalapattar Zirvesine tırmanmıştır.

TESUD bayrağını zirveye taşıyan ekip liderimizi kutluyor ve tüm hayallerinin gerçek olmasını diliyoruz.

TESUD'un 35'inci Kuruluş Yıldönümü ve 17'nci Genel Kurulu
5-6 Nisan 2019

TESUD'un 35' inci Kuruluş Yıldönümü münasebetiyle TESUD Genel Başkanı E. Hv. Korgeneral Erdoğan KARAKUŞ'un başkanlığında, TESUD Yönetim organlarının üyeleri, 17'nci Olağan Genel Kurul delegeleri ve TESUD Üyelerinin katılımı ile Anıtkabir ziyaret edilerek mozoleye ve 2'nci Cumhurbaşkanımız İsmet İNÖNÜ'nün kabrine çelenk konulmuştur.

TESUD Genel Başkanı E. Hv. Korgeneral Erdoğan KARAKUŞ Anıtkabir özel defterini imzalamıştır. Defterde yazılan metin aşağıdadır;

Ulu Önder ATAM;

Türkiye Emekli Subaylar Derneği'nin kuruluş gününde ilke ve düşüncelerinizin yılmaz bekçileri kahraman silah arkadaşlarımla, Mustafa Kemal'in Askerleri olarak huzurundayız.

İlke ve düşünceleriniz yalnız Türk Ulusu için değil, bütün dünya insanlığı için yol gösterici olmuştur. "Yurtta Barış, Dünya'da Barış" ilke ve düşünceniz savaşların, kargaşanın, karmaşanın kol gezdiği bugünkü küreselleşen dünya düzeninde, bütün dünya halkları için her geçen gün daha fazla kıymet kazanmaktadır.

Yakın zamanda insanlık düşmanı bir hainin Yeni Zelanda'da yaptığı katliam, 1915 yılında Çanakkale'de evlatlarını kaybeden Avusturalya'lı, Yeni Zelanda'lı acılı analar için söylediğiniz sözlerin ne kadar önemli, ne kadar insancıl, ne kadar barışçıl olduğunu bütün dünyaya tekrar hatırlattı.

Sözlerinizi tekrarlayayım da bütün dünyada duymayanlar duysun.

"Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız bizim

bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve rahat uyuyacaklardır. Onlar bu topraklarda canlarını verdikten sonra artık bizim de evlatlarımız olmuşlardır.”

Ne büyüksün Ulu Önder ATAM.

Ruhun Şad olsun.

TESUD'un 17. Olağan Genel Kurulu 05-06 Nisan 2019 tarihlerinde yapılmıştır.

Genel kurul sonrası Genel Başkanlığa E. Tuğg. Namık Kemal ÇALIŞKAN,

Yönetim Kurulu Üyeliklerine :

E. Alb. Hüsni ŞİMSEK,
E. Alb. Fatih Musa ÇINAR,
E. Alb. Suat İLGÜN,
E. Alb. Cantürk AYPAR,
E. Yb. Ömer TUTUMLU,
E. Alb. Nurettin ÖZMEN,
E. Alb. Ömer UÇAR,
E. Alb. Sermet TAN,
E. Tuğg. Ümit YILMAZ
E. Alb. Cengiz TATAR

Denetim Kurulu Üyeliklerine :

E. Alb. Adnan DEMİR
E. Yb. Yavuz KİRİŞÇİOĞLU
E. Alb. Türkay KISA

Disiplin Kurulu Üyeliklerine :

E. Tuğg. Fikret Salih TOLUNGÜÇ
E. Tğm. Mehmet YALÇINDERE
E. Yb. Muzaffer BUDAK
seçilmişlerdir.

2019 YILI "ATATÜRK VE BAĞIMSIZLIK YILI" OLMALIDIR.

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk'ta; "1919 yılı Mayıs'ının 19' uncu günü Samsun'a çıktım." diyerek Milli Mücadeleyi anlatmaya başlamıştır. Yine, Nutuk'ta; "Osmanlı ülkeleri bütün bütüne parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı bir ata yurdu kalmıştı. Baylar, bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da ulus egemenliğine dayanan tam bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmak. İşte, daha İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğümüz ve Samsun'a Anadolu topraklarına ayak basar basmaz uygulamaya başladığımız karar, bu karar olmuştur". 19 Mayıs 1919 tarihi, bu kararın Türk Bağımsızlık Savaşı'nın örgütlenme sürecinin ve Milli Mücadele Hareketi'nin başlangıç günüdür. Atatürk'ün önderliğinde Türk Milleti, üstelik yerli ve yabancı işbirlikçileriyle birlikte bütün olumsuzluklara rağmen emperyalizmi yenmeyi başarabilmiştir. Bu mücadelenin kazanılmasında esas olan ise Millî Mücadele ruhudur. O ruh, bizim bugün de sahip olmaya ihtiyaç duyduğumuz kimliğimizdir. Bu ruh aynı amaç uğrunda aynı hedefte birleşmenin adıdır, var oluş şartımızdır. Milli Mücadele ruhundan yoksun kalmak ise tehlikelere ve tehditlere maruz bir coğrafyada yaşayan Ulusumuz için asıl tehlikedir. Tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti, 1919 ruhunun eseridir. O ruhun baş mimarı ise Mustafa Kemal Atatürk'tür. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk; "Ben, Türk ufuklarından bir gün mutlaka bir güneş doğacağına, bunun hararet ve kuvvetinin bizi ısıtacağına, bundan bize bir güç çıkacağına o kadar emindim ki, bunu âdeta gözlerimle görüyordum." sözleriyle milletine ve büyük zafere olan inancını ifade etmiştir. Türk Milleti'nin üstüne çöken karanlık umutsuzluk bulutları arasından ATATÜRK'ün Ulusumuzun üzerine bir umut ışığı olarak güneş gibi doğması, halkın kurtuluşa ve zafere inancını arttırmış ve Millet Egemenliğine dayalı Tam Bağımsız Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulmuştur.

1919 yılı, Milli Mücadele tarihi için çok önemlidir. Çünkü bu dönem; Kuva-yı Milliye'nin kurulması ve milletin kendi kaderini kendinin tayin edeceğine inanması sonucunda, Anadolu'ya yayılan çoban ateşlerinin oluşmasına neden olmuştur. Milli Mücadele ile emperyalizme karşı tam bağımsızlık savaşı

verilirken, saltanata karşı ise ulusal iradeyi hakim kılacak bir egemenlik savaşı başlatılmıştır. 1919; Türk Milletinin milli önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde önce Milli Mücadele'yi kazanarak kurtuluşa, sonra Türkiye Cumhuriyeti devletini kurarak bağımsızlığa ve daha sonra da toplumun her alanında yapılan devrimlerle çağdaş hayata uzanan zaferler ve başarılarla dolu uzun, meşakkatli ve kutlu yolun başlangıcının ilk adımıdır.

► Cengiz TATAR*

19 Mayıs 1919' da Samsun'a çıkış öncesi; 1914-1918 yılları arasında emperyalizmin küresel paylaşım savaşı olan 1'inci Dünya Savaşı yaşanmıştır. "İtilaf" ve "İttifak" olarak oluşan emperyalist blok devletlerin ortak amacı ve tarihsel emelleri, Osmanlı İmparatorluğunu parçalamak ve Ortadoğu petrol kaynaklarını ele geçirmektir. 1'inci Dünya Savaşı sonucunda Osmanlı Devleti'nin imzalamak zorunda kaldığı 30 Ekim 1918 Mondros Mütarekesi Türklerin tarih boyunca imzaladığı en ağır şartları taşıyan bir antlaşma olmuştur. Çünkü, ülkemizin birçok bölgesi düşman işgaline uğramıştır. 10 Ağustos 1920 tarihli Sevr ise Osmanlı Devletini parçalayan, Türk Milletinin bağımsızlığını ve ülke bütünlüğünü tehdit eden bir antlaşmadır. Misak-ı Milli'ye aykırı olması ve Türk milletinin bağımsızlığını tamamen ortadan kaldırılması nedeniyle TBMM tarafından kabul edilmemiş ve tarihin çöplüğüne atılmıştır.

Atatürk'ün 13 Kasım 1918'de İstanbul'a gelişi ile

19 Mayıs 'da Samsun'a çıkışı arasındaki 6 ay ve 6 günlük süre içerisinde yaşananların Milli Mücadelede özel bir yeri vardır. 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'in işgalinin ertesi günü, 9'uncu Ordu Müfettişi olarak yola çıkıp 19 Mayıs sabahı Samsun'a ulaştığında bahtı kara Anadolu'da yeni bir umut güneşi doğmuştur. Bu süreç, Mustafa Kemal Atatürk'ün Anadolu'da yapacağı Milli Mücadele'nin biçimlendiği ve nitelik kazandığı dönemdir. Bu dönem, zorluklarla, tehlikelerle, acılarla, hüznle ve hazırlıklılarla geçen ve Milli Mücadele'nin alt yapısının planlandığı, ATATÜRK'ün Osmanlı Devleti'nin ve Türk vatanının geleceği için bir vatansever olarak çareler aradığı, Ulusal egemenliğe dayanan kayıtsız şartsız ve bağımsız yeni bir Türk devleti kurmanın gerekli olduğuna inandığı dönemdir.

Atatürk 19 Mayıs'tan sonra Anadolu'nun içlerine doğru hızla ilerleyerek, Milli Kurtuluş için Türk halkı ile bütünleşmek istemiştir. Milletimizin özgürlük ve bağımsızlık aşkı, tüm zorlukları aşacak bir zenginliktir. Anadolu; düşmanlar tarafından işgal edilmiş, halk, yoksulluk ve hastalıklarla boğuşarak, silahsız ve savunmasız bir şekilde makus kaderlerine terk edilmiştir. İşgalcilere ve teslimiyetçi İstanbul Hükümetine başkaldıran ATATÜRK önderliğindeki Milli Mücadelenin azim ve kararı; 21/22 Haziran 1919 tarihinde imzalanan Amasya Genelgesindeki "Yurdun bütünlüğü, Ulusun bağımsızlığı tehlikedir. İstanbul'daki Hükümet üstlendiği görevin sorumluluğunu yerine getirememektedir. Ulusun bağımsızlığını, yine Ulusun azim ve kararı kurtaracaktır". sözleri ile bütün dünyaya ilan edilerek Milli Mücadele başlatılmıştır.

Amasya Genelgesi'ni Ali Fuat Paşa (Cebeşoy), Refet Paşa (Bele) ve Rauf Bey (Orbay) imzaladı.

7/8 Temmuz 1919 gecesı ATATÜRK'ün askerlikten istifa etmesi ve Kazım Karabekir Paşa'nın; "Kumandamda bulunan zabıtlarlar, askerlerimin saygı ve tazimlerini arza geldim. Siz bundan böyle de, bizim kumandanımızsınız. Hepimiz emrinizdeyiz Paşam." sözleri Milli Mücadele'nin dönüm noktasını oluşturmuştur. 23 Temmuz-7 Ağustos Erzurum Kongresi'nde Temsil Heyeti'nin seçilmesi ile Milli İrade'ye dayanan hukuki zemin oluşturulmuştur. Emperyalist devletlere karşı; "Kuva-yı Milliye'ye etken, ulusal iradeyi hakim kılmak esastır". kararı ile Milli Mücadelenin adımları atılmıştır. ATATÜRK'ün kongrede söylediği " Bugün doğan güneşi nasıl görüyorsam, yarın Asya ve Avrupa'daki bütün esir ve mazlum milletlerin hürriyet ve istiklallerine kavuşacaklarını da öylece görüyorum". Sözleri tarihi bir öngörü olmuştur. Emperyalist devletlerin dahili ve harici bedhahları ile ülkeyi parçalama girişimlerine karşı ilk tepki Erzurum Kongresi ile gösterilmiştir.

Erzurum Kongresi

Milli Mücadelenin bütün yurdu kapsaması için 4-11 Eylül 1919 tarihinde Sivas Kongresi gerçekleştirilmiştir. Kongre, Emperyalist işgallere karşı yurdun birçok yerinde kurulmuş olan çoban ateşleri olan cemiyetleri Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti çatısı altında birleştirerek, Milli Mücadele'ye yurt çapında işlerlik kazandırmıştır. "Ya İstiklal Ya Ölüm" andı içilmiştir. Atatürk'ün 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelişi Milli Mücadelenin siyasi alt yapısını oluşturmuş ve yönetimin merkezini teşkil etmiştir. 28 Ocak 1920 Misak-ı Milli (Ulusal Ant) ile Türk Ordusunun denetimi altında bulunan vatan topraklarının bir bütün olduğu ve her ne pahasına olursa olsun bölünmez bütünlüğünün savunulacağı, milletvekilleri tarafından ant içilerek bütün dünyaya ilan edilmiş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları belirlenmiştir.

TBMM'nin Açılışı (23 Nisan 1920)

23 Nisan 1920 tarihinde Ankara'da toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin *"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir"* kararı ile siyasi amaca ulaşılmıştır. Kuvvetler Birliği ilkesine göre Milli Siyasal güç (Yasama, Yürütme, Yargı) ve vatan topraklarının savunulması için Milli Güç oluşturulmuştur. Milli Güç ile Doğu Cephesinde, Ermenilere karşı kazanılan ilk zaferden sonra 2 Aralık 1920 tarihinde TBMM hükümetinin imzaladığı ilk antlaşma olan *"Gümrü Antlaşması"* ve Güney Cephesinde, Fransızlara karşı kazanılan zafer ile 20 Ekim 1921 tarihinde *"Ankara Antlaşması"* imzalanmıştır. 9-11 Ocak 1921 Birinci İnönü, düzenli ordunun kazandığı ilk zafer olmuştur. 23 Mart- 1 Nisan 1921 tarihlerinde ATATÜRK'ün; *"Siz orada yalnız düşmanın değil, milletin makus talihini de yendiniz"*. sözü ile kazanılan İkinci İnönü Zaferi ve 23 Ağustos-13 Eylül 1921 tarihleri arasında *"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. Vatanın her karış toprağı vatandaş kanıyla sulanmadıkça, terk edilemez"*. direktifi ile kazanılan Sakarya Meydan Muharebeleri ile Emperyalist devletlere Anadolu'nu parçalanamayacağı gösterilmiştir.

26 Ağustos 1922 tarihinde Kocatepe/ Afyon'da başlatılan *"Büyük Taarruz "* 30 Ağustos 1922 tarihinde *"Büyük Zafer "* ile sonuçlanmıştır. Yunan orduları 9 Eylül 1922 tarihinde emperyalizmle birlikte İzmir'de denize dökülmüştür. 30 Ağustos Zaferi ile bütün umutlarını yitiren işgalci / emperyalist devletlerle 11 Ekim 1922 tarihinde *"Mudanya Antlaşması"* ile 24 Temmuz 1923 tarihinde *"Lozan Barış Antlaşması"* imzalanmış ve 29 Ekim 1923 tarihinde "Cumhuriyet" ilan edilerek Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonra modern,

çağdaş ve uygar bir devlet olarak çağı yakalamak için ihtiyaç duyulan *"Devrimler"* yapılmış, *"Milli Kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne yüceltmek"* için planlı ve yoğun kalkınma hamleleri başlatılmıştır.

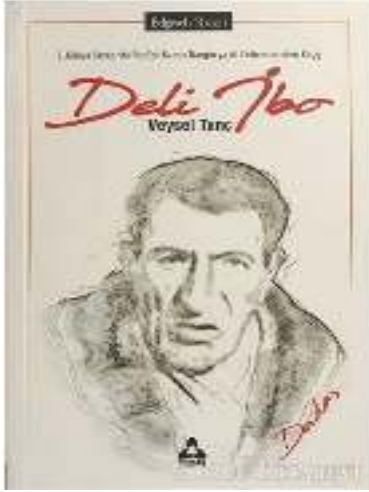
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

19 Mayıs 1919; yeniden dirilişin ilk durağı, bağımsızlığa, çağdaşlaşma ve demokratikleşmeye giden yolun ilk adımı olmuştur. Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkıp, Milli Mücadele bayrağını açıp özgürlük ateşini yakmasaydı, milletçe tarih sahnesinden silinecek, egemenlik ve bağımsızlığımızı kaybedecektik. Türk Milleti için dönüm noktası ve kurtuluşun başlangıcı olan bu dönemin 100'üncü yıldönümü olan 2019 yılı; ATATÜRK'ün Samsun'a çıkararak başlattığı Milli Mücadele'nin ve Tam Bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilk adımının olması nedeniyle *"Atatürk ve Bağımsızlık Yılı"* ilan edilmektedir. 21'inci yüzyılda emperyalizme karşı kazanılmış ve mazlum milletlere de ilham vermiş olan bu ilk bağımsızlık savaşının öneminin daha iyi anlaşılabilmesi ve hafızalarımıza kazınabilmesi için, 1919 yılının 100'üncü yıl dönümünde aynı ortak duygu ve düşüncede olan Sivil Toplum Kuruluşları ile Atatürk ve Milli Mücadele konularında ülke çapında uluslararası geniş katılımlı kültürel ve bilimsel etkinliklerin yapılması, Atatürk ve Milli Mücadele'nin belgesellerle, filmlerle, dizilerle, açık oturumlarla gençlere ve halka anlatılması ülkemizin Aydınlık geleceği için bir zorunluluk, vatanseverlik ve yurtseverliktir.

*Dr. E. Hv. Kur. Alb.

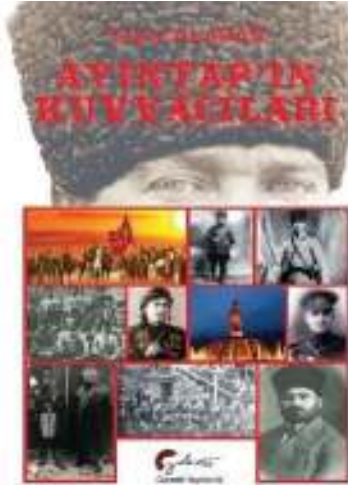
TESUD Konak Şube Başkanı

OKUMAK GEREK

Haklı mücadelesinde gözünü budaktan, sözünü kimseden esirgemeyen, vatan için her şeyden vazgeçebilen bir yiğit olan Deli İbo'nun belgesel tadında destansı romanı.

*Çıktım yücelere seyran
eyledim,
Rast geldim bir viranenin
taşına.
Dedim viran, ne zamandan
berisin?
Neler gördün, neler geldi
başına?*

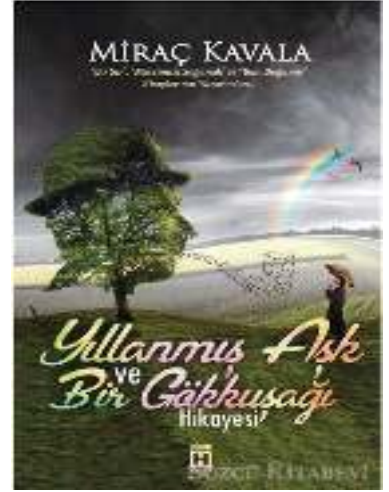
Merhum Turgut Özakman'ın "Şu Çılgın Türkler" kitabı tadında detaylı bir çalışma... Kilikya bölgesinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde Ayıntaplı (Gaziantep) Kuvvâcılarının inanılmaz mücadelesini, Karayılan'ı, Aslan Bey'i, Şahin Bey'i ve nice adsız kahramanın inanılmaz vatanperverliklerini bu kitapta okuyacaksınız...

Yaşar Aladağ kitabını şu şekilde tanıtıyor;

Gençlerimize tarihimizi bir şekilde anlatmamız gerekiyor. Bunun en güzel örneklerinden birini rahmetli hocam Turgut Özakman, "Şu Çılgın Türkler" ile vermiş, gençlere Milli Mücadele'yi okumayı sevdirmişti. Naçizane bu eserde de bunu yapmaya, şanlı Gaziantep Savunmasını belge roman tadında yazmaya gayret gösterdim.

Bir de yazılan eserlerde gördüğüm bir eksikliği, bu şanlı savunmanın başından itibaren yönlendiricisi olan Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve Ankara hükümetinin etkisini olayların içinde anlatmaya çalıştım...

Bu eseri, toprağı vatan yapan tüm şehitlerimize ve gazilerimize ithaf ediyorum."

*Kara bulutlar arasında
Bir gökkuşluğu
Yaşamın yedi rengini sarkıttı
Aşağı
Kim hangi rengini tuttuysa
O renge boyadı
Kader ağı
Kiminin dolarken tabağı
Kiminin yandı ocağı
BİR kadın kendini aradı
Kuşlar yardımcısıydı
Kanatlandı
Aşk kızılıyken üstü başı
Bulutlara değdi başı
Severek yaşadı
Kuşlar gitti anılar kaldı
Sen gittin, Aşk
Baki kaldı*

▶ TESUD Basın Yayın
Başkanlığı

TÜRK KADINI DESTANI

► Günuğur İLDEM*

“TÜRK KADINI”dır adım, ORTA ASYA’dan geldim.”

Anadolu’ya doğru, coşan akan bir seldim.

*Teoman’ın, Mete’nin anasıyım,
Ulusumun gururu, kadınların hasıyım.*

*Şölende kımız sundum, at üstünde koşturdum.
Yanık türkülerimle ben obamı coşturdum.*

*Zübeyde benim adım, anasıyım Ata’nın.
Anasıyım, yoluma şehit düşüp yatanın.*

*Eskiden benim saçım uzun, aklım kısaymış.
Bana söylenen bu söz, değişmez bir yasaymış.*

*Ben azmin, yılmazlığın hep örneğini verdim.
Kurtuluş savaşında gözler önüne serdim.*

*Bu savaşa kanımı, alın terimi kattım.
“Ve Elif’in Kağnısı” şiirini yarattım*

*Hünerin, becerinin o an simgesi oldum.
Cumhuriyet devrinde ben değerimi buldum.*

*BAŞÖĞRETMEN ATATÜRK, elime kalem verdi,
Cahillik bitti artık, oku yaz, konuş dedi!*

*Bana şöyle seslendi: “EY ASİL TÜRK KADINI”
Yerlerde sürünme yok, bak duyurdun adını!*

*Layıksın taşınmaya eller üstünde hep sen,
Seçme, seçilme hakkı tanıyorum sana ben.*

*Milletvekili oldum, bakanım, başbakanım,
Hakimim, suçluları mahkemede yakanım.*

*Öğretmenim, doktorum, ebeyim karda, kışta,
Şefkatimle dolarım kalplere, bir bakışta.*

*Eczacı, hostes, memur, mühendis, bankacıyım.
Avukat, polis, hemşireyim gönüller ilacıyım.*

*Tezgahımın başına geçer halı dokurum.
Zaferimle süslü tarihimi okurum.*

*Yün iplik, kumaş olur kınalı ellerimde,
Yurdumun güzelliği şarkıdır, dillerimde.*

*Fabrikada işçiyim, makine başındayım,
Erkeğimin yanında, yaşam savaşındayım.
Sinemada, sahnede, tiyatrodan varım ben,
Sanatımla, sesimle, gönüllere yarım ben.*

*Güzellik ve zerafet yarışında da varım,
Gittiğim ülkelerde yıldız gibi parlarım.*

*Yedi iklim, beş kıta artık beni tanıyor.
Dünya, benim adımla hep saygı ile anıyor.*

*TÜRK KADINI olmaktan gurur duyuyorum!
Adımı ve gücümü her an duyuruyorum.*

*Kurulan yuvaların mutluluk çiçeğiym,
“Ben, ÇAĞDAŞ TÜRKİYE’nin güçlü
geleceğiym”.*

*Ak sütümle beslerim bebemi kucağımda.
Yaşıyorsam, tüterim yuvamda, ocağımda.*

*Güçlü, yetenekliyim, çalışkan bilgi dolu,
İzindeyim her zaman YOLUM ATA’MIN YOLU!*

*Oğlum, kızım bu yurdun bekçileri olacak,
Ancak o zaman, ruhum sonsuz huzur bulacak.*

*Mezar taşım kaybolup, bir gün yok olsa bile,
Benim adım her zaman, “TÜRK KADINI”
kalacak!*

► *E. Öğretmen

**işçilik
Ücretinde
%20**

**Yedek
Parçada
%10
İndirim**

TSK

Mensuplarına ve Yakınlarına
Özel Hizmetler
Sunar.

TESUD

referansıyla servisimizden
hizmet alan üyelerimize,
TSK mensuplarımız ve yakınlarına

BİZE

Salim KOÇAK
Motor ve Mekanik Uzmanı
Şirket Müdürü/Ortağı
0.541 330 98 57

Metin Güzelocak
E.P.Aİb.(KHO-1985)
Genel Koordinatör
0.532 295 79 94

Bekir DEVELİOĞLU
E. Top. Yb. (KHO - 1985)
Şirket Müdürü / Ortağı
0.532 262 41 32

GÜVENE BİLİRSİNİZ

- Periyodik bakım veya arıza/hasar onarımını servisimizde yaptıranlara ÜCRETSİZ LASTİK OTELİ...
- İŞÇİLİK GARANTİSİ,
- ÖNCELİKLİ ve özel hizmet garantisi,
- MEMNUNİYET garantisi...

- Periyodik bakım ve onarım,
- Kaporta, boya ve boyasız göçük düzeltme,
- Mekanik ve elektrik arızacılık hizmetleri,
- Rot, balans,
- Lastik, lastik oteli, jant düzeltme ve satışı,
- Yol yardımı ve gerektiğinde ücretsiz çekici,
- Kasko kapsamında hasar hizmetleri,

ANKARA'da otomobillerinizin tüm ihtiyaçlarını aynı çatı altında karşılayabileceğiniz bir servisiniz var artık. Üstelik TESUD üyesi emekli subayların ortağı ve yöneticisi olduğu ve alacağınız tüm hizmetlerde kendinizi özel ve öncelikli hissedebileceğiniz bir servis.

• Otomobillinizle ilgili tüm ihtiyaçlarınız için, zamanınız müsaite değilse, isterseniz hiç servisimize gelmeden, vade hizmetimizden faydalanabilirsiniz. Şirket personelimiz tarafından aracınız adresinizden alınarak talep ettiğiniz işlemleri müteakip adresinize getirilecektir. Aracınız bu süreçte İşletme Sorumluluk Sigortamız güvencesindedir.

Başarı Grup Otomotiv, ANADOLU SİGORTA ve MAGDEBURGER SİGORTA Kasko ve Trafik Özel Anlaşmalı Servisidir.

Bahçekapı Mah. 2481. Cad. No: 6/6A Şaşmaz / ANKARA
www.basarigrupotomotiv.com
0312 278 7085 & 0541 330 9857

SURİYE'YE DOĞRU DERKEN SURİYE'DE DOĞRU

► **Naci BEŞTEPE***

Zeytin Dalı hareketi başlatıldığında Cumhurbaşkanı, Türkiye'nin TSK, ÖSO ve bazı Suriye yerel birimlerini de kullanarak Menbiç ve Fırat doğusunda ki Kuzey Suriye topraklarına da hareket yapma niyetini açıklamıştı.

Sonrasında da bu niyeti sık sık tekrarlamış "Bir gece ansızın gelebiliriz" ifadesi ile baskın tarzında bir başlangıcın sinyallerini vermişti.

ABD Başkanı Trump'ın Suriye'den çekilme kararında olduğunu açıkladığı günlerde yapılan askeri intikaller ve siyasi söylemler eylemin yaklaştığı izlenimi uyandırmıştı.

Ancak geçen süre içerisindeki belirsizlikler ve gelişmeler hareketin zora girdiğini göstermektedir.

BİLİNMEYENLER

Suriye krizinin başlamasından bu güne ABD'nin niyeti çok açık;

Suriye kuzeyinden Akdeniz'e Kürt koridoru açmak, bölgede bir Kürt devletinin kurulmasını kolaylaştırmak ve neticede İsrail'in güvenliğini sağlamak.

Bölgedeki gelişmeler karmaşık ve belirsizlikler sürüyor.

ABD'nin, daha doğrusu Trump'ın asker çekme kararı beklenmedik bir gelişme oldu.

2- 3 ay gibi bir süre dillendirildi. Sonra süre konamayacağı açıklandı.

Trump ile askeri ve siyasi çevrelerin görüş birliği içinde olmadığı anlaşıldı.

Savunma Bakanı Mattis ve IŞİD ile mücadele özel sorumlusu Mc Gurk'ın istifaları bu görüşü teyit etti.

Yönetime hakim çevreler (ABD derin devleti); Suriye'de henüz istenen sonuç alınmadığı için terkedilmesinin yanlış olduğunu Trump'a kabul ettirdiler ve söylemini düzelttirdiler.

ABD'nin çekilme açıklaması ile birlikte PYD'nin

Suriye yönetimi ile işbirliği girişiminde bulunması ve Menbiç batısına yönelen Suriye birlikleriyle birlikte hareket etmesi işlerin çatalaşacağına başka bir işaretiydi.

Nitekim çekilme görüntülerinin ardından yeni ABD birliklerin getirilmesi gecikmedi.

Hiç değişmeden süren bir görüntü de PYD/YPG'ye silah-teçhizat ve mühimmat aktarımı idi.

Türkiye elini çabuk tutarak belirsizlik ve değişim sürecini değerlendiremedi.

O sırada yapılacak hızlı ve kuvvetli bir operasyon bölgeyi istediğimiz gibi şekillendirmemize yardımcı olabilirdi.

ABD'nin, havaalanı dahil olmak üzere bölgede pek çok üs/tesisi vardır.

TIR'larla bölgeye taşıdığı araç-silah- teçhizatın 100 bin kişinin üzerinde bir kuvveti donatacak yeterlilikte olduğu değerlendirilmektedir.

Bunların PYD/YPG'yi (bize göre ise PKK'yı) bölgede hakim kılmak ve Suriye'yi yeniden şekillendirmek için kullanılacağı açıktır.

İŞİD İLE MÜCADELEYİ YÜKLENMEK

ABD, bölgeden çekilme kararı ile birlikte IŞİD ile mücadeleyi başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerinin yapması gerektiğini söylemiştir.

Türkiye, üst düzeyde, "IŞİD'i biz hallederiz" demeleri ile hemen görevi üstlenmeye hazır görüntüsü vermiştir.

Büyük yanıltır.

IŞİD ile mücadele tüm bölge ülkelerinin sorunudur.

Türkiye yıllardır PKK ve yakın dönemde de uzan-

tısı PYD ile mücadele içindedir. Özellikle PYD ile mücadele daha geniş alanlara yayılarak daha çetin bir aşamaya doğru gitmektedir.

PKK tehdidi, etkisi azaltılmakla birlikte bitmemiştir. Az da olsa verdiğimiz şehitler bunun kanıtıdır.

Bu mücadeleler sürerken bir de IŞİD ile hele tek başına mücadeleye girişmek akılcı değildir.

SURİYE'DE DOĞRU DERKEN

Türkiye “bir gece ansızın” demesine karşın harekete geçmeyince, İdlib’de istenen düzeni sağlayamayınca, ABD ile ipleri koparmamak için her aşamayı bölge ülkeleri yerine ABD ile istişare edince bölgede kağıtlar yeniden karıldı.

Önce Suriye ile İran, sonra İran ve Irak devlet başkanları, ikili görüşmeler yaptı.

Sonra üç ülkenin Genelkurmay başkanları Şam’da bir araya geldi.

Medyadan edindiğimiz bilgilere göre;

Fırat’ın doğusundaki terör yapılanmasını ortadan kaldırarak bölgede devlet otoritesinin sağlanması için güçlü bir ordu oluşturma kararı aldılar.

En son aşamada Şam’a gelen Rusya Genelkurmay Başkanı ile de Rusya’nın desteği konusunda mutabakat sağladılar.

Türkiye kendisi için en önemli ve öncelikli beka sorununda devre dışı kaldı. Yerel seçimler asıl beka sorununun önüne geçti.

Bizim açımızdan çok olumlu bir adım olan Astana süreci değerini yitirdi.

Tam “Suriye’ye doğru gidiyoruz” derken hareket çıkmaza girdi.

SURİYE'DE DOĞRU

Suriye kuzeyinde bir Kürt devleti kurulması veya terör gruplarının buraya yerleşmesi Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin ulusal çıkarlarına aykırıdır.

Böyle bir tehdit varken Türkiye’nin Suriye kuzeyine yapacağı askeri hareket haklı ve doğrudur.

Son günlerde akla gelen Adana Mutabakatı da bu haklılığın yıllar önce resmileştirilmiş belgesidir.

Rusya bu mutabakatı hatırlatırken Suriye ile anlaşmamız gerektiğini de vurgulanmış olmaktadır.

Suriye kuzeyinde aylardır yapılan yığınak ve uzun bekleyiş askeri birlikler açısından olumsuzluktur.

Gelişen duruma göre bu birliklerin amacının güneyden gelecek tehditlere karşı bölgede güvenliğin sağlanması ve gerektiğinde sınır ötesine geçilmesi şeklinde değiştiğini söylemek olasıdır.

Ulusal çıkarlarımıza aykırı gelişmelere karşı önceden tedbir almak için başta Suriye yönetimi olmak üzere doğrudan ve üst seviyede temaslar ile karar mekanizması içine girmek olmazsa olmaz koşuldur.

Suriye ile anlayış birliği sağlanması; Suriye ile çatışma riskinin ortadan kaldırılması ve sınırimıza yönelecek PYD/YPG unsurlarına ve göç dalgasına karşı müştereken önlem alınması açısından hayati önemdedir.

Türkiye ile işbirliği yapan bir Suriye, ne PYD’ye ne de PKK’ya destek veremeyeceği için terörle mücadelede Türkiye’nin elini rahatlatacaktır.

Aynı şekilde, zaten bitme aşamasındaki IŞİD ile mücadelenin ortak zemine oturtulması da kolaylaşacaktır.

Bütün zorluk ve olumsuzluklara karşı şunu ifade edebiliriz;

TSK’nın, gerek kendi içinde gerekse ülkede yaşanan zorluklara karşın “Vatan Savunması” söz konusu olunca başaramayacağı görev, yenemeyeceği güçlük yoktur.

Türk ulusu tek yumruk olarak Mehmetçiğin yanındadır.

*E. Tümg.

TESUD Çayyolu Şb. Üyesi

TESUD ŞUBE ETKİNLİKLERİ

► TESUD Basın Yayın
Başkanlığı

► TESUD Rasimpaşa Şubesi

24 Ekim 2018 tarihinde TESUD Rasimpaşa Şubesinde Kıbrıs Barış Harekatına katılan E. J. Tuğg. İhsan GÜVENR'e Madalya takdim töreni yapılmıştır.

► TESUD Konak Şubesi

05 Kasım 2018 tarihinde TESUD Konak Şubesinde, 9 Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kemal ARI tarafından “Atatürkçü Düşüncenin Dünü, Bugünü ve Yarını” konulu konferans verilmiştir.

Atatürk'ü Anma Etkinlikleri kapsamında, 11 Kasım 2018 tarihinde Gaziemir Belediyesi tarafından düzenlenen Ata'yı Anma Koşusu'na TESUD Konak şubesi katılım sağlamıştır.

► TESUD Erzurum Temsilciliği

Türkiye Emekli Subaylar Derneği Erzurum Temsilciliği'nin koordinesi ile Erzurum'da bulunan emekli askerler 14 Aralık 2018 tarihinde, 9'uncu Kor. K. Tüm. Veli TARAKÇI'yı ziyaret etmişlerdir.

► TESUD İstanbul Şubeleri

TESUD İSTANBUL Şubeleri tarafından 11 Kasım 2018 tarihinde Caddebostan Kültür Merkezinde Atatürk'ü Anma töreni düzenlenmiştir.

TESUD İSTANBUL Şubeleri tarafından 26 Aralık 2018 tarihinde Kozyatağı Kültür Merkezinde Kanlı Noel'in 55'inci yılı anma töreni düzenlenmiştir.

18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitler Anma Günü kapsamında TESUD İstanbul Şube Başkanlıkları tarafından Atatürk Anıt'ında düzenlenen törene iştirak edilmiştir.

► TESUD Çankaya Şubesi

TESUD Çankaya Şubesi tarafından 1 Mart 2019 Cuma günü 35. yılını dolduran üyelere Genel Başkanımız E. Hava Korgeneral Erdoğan KARAKUŞ'un da katılımı ile düzenlenen etkinlikte Onur Belgesi ve Şilt verilmiştir.

► TESUD İzmir Şubeleri

18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü kapsamında; TESUD İzmir Şube Başkanlıkları tarafından Kadifekale Şehitliği ziyaret edilmiş, Şehitler adına lokma döktürülmüş ve 9 Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Türkan BAŞYİĞİT tarafından "Çanakkale Geçilmez" konulu konferans verilmiştir.

► TESUD Çayyolu Şubesi

TESUD Çayyolu Şubesi tarafından Çayyolu Kurtuluş Savaşı Parkında 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferimiz kutlanmıştır ve Ebedî Başkomutan Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve kutsal vatanımız uğruna gözlerini kırpmadan camlarını feda eden Şehitlerimiz şükranla anılmıştır.

mor optik Görmek ve Görülmek için...

Bize Ugramadan Karar Vermeyin!

418 66 80

BURBERRY DE VALENTINI DOLCE & GABBANA Donato Ricci DESPADA Daisy PRADA twinexte YANKS Benx POLICE BLUE RAY LACOSTE Façonnable VOGUE LEVI'S BVLGARI Ray-Ban Stoppard's TITANIUM LUXOTTICA NIKE DEAN MORE

KAMPANYA

Güneş Gözlüklerinde 65 TL'den başlayan fiyatlarla...

TESUD Üyelerine ve yakınlarına **%30** Mor Optik İndirimi

Semih DURGUN Em.Yb.

www.moroptik.com.tr

Ocak - Şubat 2019 tarihlerinde TESUD Şubelerinde yapılan Genel Kurullarda seçilen yeni Şube Başkanlarımız aşağıda belirtilmiştir;

ŞUBE ADI	ŞUBE BAŞKANI
ADANA	E. Alb. M.Rauf KOCATÜRK
ANTALYA	E. Alb. Mehmet Güneş ERGUNSÜ
BAKIRKÖY	E. Alb. Sami BULAK
BOLU	E. Bnb. A. Şerafettin YAMANER
BORNOVA	E. Bnb. Ahmet İLKUTLU
BURSA	E. Yb. A.Kadir ARSLAN
ÇANKAYA	E. Alb. Sermet TAN
ÇANAKKALE	E. Alb. M. Erdal ÜÇER
ÇAYYOLU	E. Alb. Hakan GÜMÜŞÇUBUK
ESKİŞEHİR	E. Alb. Fatih ÇELİK
GÖLCÜK	E. Alb. M. Metin AKYOL
KADIKÖY	E. Alb. Mustafa BURUK
KARŞIYAKA	E. Bnb. İsmail ERKAN
KOCAELİ (İZMİT)	E. Alb. Enver TUNÇEL
KONAK	E. Alb. Cengiz TATAR
MARMARİS	E. Alb. Ali İhsan KADAYIFÇI
PENDİK	E. Alb. İsa MALİKLER
RASİMPAŞA	E. Tuğg. Ümit YILMAZ
SAMSUN	E. Alb. İbrahim YILDIRIM
ŞİŞLİ	E. Alb. Ş. NeJdet KAYABAŞ
TEKİRDAĞ	E. Alb. Recep YILDIZ
ÜSKÜDAR	E. Alb. M. Selim ARICIOĞLU
YILDIZ	E. Alb. Lütfü SONER
KIBRIS MİS.MD. VE TEMSİLCİ.	E. Alb. Turgut YOLDÜREN
ERZURUM TEMSİLCİLİĞİ	E. Alb. Kürşat Hakan TULUK
GÜLLÜK/MİLAS TEMSİLCİLİĞİ	E. Alb. Attila GEZGİN
FOÇA TEMSİLCİLİĞİ	E. Bnb. İsmet İMANÇ

MUSTAFA KEMAL PAŞA VE TEMSİL HEYETİ'NİN ANKARA'YA GELİŞİ (27 Aralık 1919)

Mustafa Kemal Paşa ve Temsil Heyeti 27 Aralık 1919 Cumartesi günü Sivas'tan Ankara'ya geldi. Ankara'da fevkalade bir kaynaşma ve görülmemiş bir hareket olmuştu. Sabahtan itibaren davullar ve zurnalarla bütün Ankara halkı karşılamaya gelmişti. Köylerden birçok atlı ve kağı arabalarıyla binlerce halk Ankara'ya gelmiş, öğleye doğru "geliyor" diye tellallar bağırarak, **700 piyade, 3.000 atlıdan oluşan Seymen Alayı, Hacıbayram caminin önünde toplanarak dini merasim yapılmış ve Ankara'da bulunan dervişler de bu merasime katılmışlardı.**

Talebeler, İstasyon caddesine, Seymen Alayı'nın bir kısmı Dikmen bağlarına, bir kısmı Çankaya bağlarına, Kızılyokuş (bugünkü Kara Harp Okulu'nun önünden Dikmen'e çıkan cadde) eteklerine ve diğer bir kısmı da istasyon yoluna dizilmişlerdi. Jandarma ve 20 kadar polis de burada idi. Halkın bir kısmı Namazgâh tepesine (şimdiki Etnografya Müzesi, Türk Ocağı, Resim ve Heykel Müzesi, Türk Hava Kurumu, Türk Tarih Kurumu'nun bulunduğu bölge) ve diğer bir kısmı Yenişehir'in bulunduğu yerlere ve İstasyon yoluna sıralanmışlardı.

*Atatürk'ün 27 Aralık 1919'da Ankara'ya Gelişi
Seymen Alayı*

Ankara şehri adına karşılama heyetinde Müdafaa-i hukuk Cemiyeti azasından Müftü Rıfat (Börekçi) Efendi, Binbaşı Fuat bey, Kınacızade Şakir Bey, Aktarbaşızade Rasim Bey, Toygarzade Ahmet, Hatip Ahmet, Kütükçüzade Ali, Hanıfzade Mehmet, Bulgurzade Tevfik Beyler vardı. Dikmen bağlarının eteğinde bir çeşmenin önünde Eskişehir Mebusu Emin (Sazak) ve Ankara eşrafından Naşit Efendi ve arkadaşları bekliyordu. **20 inci Kolordu Kumanda-**

nı Ali Fuat (Cebesoy) Paşa ve Vali Vekili Yahya Galip Bey Gölbaşına kadar gelmişlerdi.

İzzettin ÇOPUR*

Çankaya ve Dikmen tepelerinden güzel sesli hafızlar ezan ve salât okuyorlardı.

Mustafa Kemal ve Heyet-i Temsiliye üyelerinin Ankara'ya ilk gelişi 27 Aralık 1919 Vilayet (Hükümet) Konağı (Ulus) önünde karşılanışı, Fotoğraf'ta, Mustafa Kemal Paşa'nın sonunda, Ankara Vali Vekili Yahya Galip (Kargı) Bey bulunmaktadır.

Kızılyokuş'ta iki kurban kesildi. Yenişehir'e (Şimdiki Genelkurmay Başkanlığının önü) gelindiğinde Seymenler tarafından bir dana kesildi. Karşılama heyeti ve memurlar burada idiler. Mustafa Kemal Paşa otomobilden inerek hepsinin hatırını sordu ve ellerini sıktı. Ve daha ileride 700 kadar zeybek kıyafetinde, ellerinde palalarla dizilmiş gençleri gördü. Paşa bunlara "**merhaba**" diye selam verdi, cümlesi "**sağ ol**" diye mukabele ettiler ve şöyle bir konuşma geçti:

- **Mustafa Kemal Paşa;** Arkadaşlar, buraya niçin geldiniz?
- **Gençler;** Millet yolunda kanımızı akıtmaya geldik.
- **Mustafa Kemal Paşa;** Bu fikirde sabit misiniz?
- **Gençler;** And olsun.
- **Mustafa Kemal Paşa;** Var olunuz.

Mustafa Kemal Paşa, Kurtuluş Savaşı'nı kazanacağını, o gün Ankara'da bir kez daha anlamış,

kendisine ve Türk halkına olan güvenini bir kez daha tazelemişti.

Nihayet İstasyon yoluna sapıldı. Halk Partisi binasının önüne gelindi. (Şimdi B. M. Meclisi Müzesi / Ulus Meydanı) O zaman bu bina, Fransız karargâhı idi. Fransız bayrağı çekilmişti. Binanın karşısındaki bahçede çadırlar kurulmuştu. Fransız askerleri vardı. **Çok sürmedi; bu bina meclis binası oldu ve Türk bayrağı çekildi ve cumhuriyet hükümetinin kurulduğu yer oldu. Alkışlar arasında hükümet (viayet) konağına gelindi.**

Mustafa Kemal Paşa, Heyeti Temsiliye adına Ankara'ya varışlarını, 27 Aralık 1919 tarihli sadeleştirilmiş telgrafında;

“...Sivas'tan Kayseri yoluyla Ankara'ya hareket eden Heyeti Temsiliye, bütün güzergâhta ve

Ankara'da büyük milletimizin candan ve samimi tezahüratı vatanseverlik içinde bugün vasıl oldu. Milletimizin gösterdiği birlik, beraberlik ve azim, memleketimizin istikbalinin geleceği hakkındaki kanaatleri, sarsılmaz bir surette sağlamlaştırıcı mahiyettedir.

Şimdilik Heyeti Temsiliye merkezi Ankara'dır. Takdimi hürmet eyleriz efendim.”¹ Şeklinde bildirmiştir.

¹ Mazhar Müfit Kansu; *Erzurum'dan Ölümüne Kadar ATATÜRK'LE Beraber*, II. Cilt, 2. Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1986, s. 500.

► ** E. Tnk. Alb.
TESUD Çankaya Şube Üyesi*

KORKMA

*Korkma;
Biz Anadolu yuz
Rengârenk çiçek bahçesinde, Aynı bağın koruguyuz.
Devlet için bir ölür, bin doğarız.
Yurdumuza göz diken,İ,
Kutsal topraklarımızda boğarız.*

*Korkma;
Zillate boyun eğmeyiz.
Gün gelir damla damla sel oluruz,
Esmeye görsün tayfun gibi yel oluruz.
Yurdumuzu kirleteni dağa taş a çarpar süpürür atarız.*

*Korkma;
Tarihi okuyanlar bilir, biz biziz,
Yahya kaptanınız, Yörük Ali'yiz, Koca Seyit'iz, Mehmet Çavuş'uz,
Nene Hatun'uz, Kara Fatma'yız, Şerife Bacıyız.
Toprakta kefensiz yatan isimsiz kahramanlarınız.*

*Korkma;
Bizde yaratılanı, yaradan dan ötürü severler
Sancak'a ve Bayrak'a namus derler.
Sırası gelince eline kına yakıp,
Davul zurna ile savaşı giderler.*

*Korkma;
Biz Çanakkale'yiz, Sakarya'yız, Dumlupınar'ız.
Bizde aslan parçası doğuran nice yüce analar var.
Hasan Tahsin'iz, Uğur Mumcu'yuz, Muammer Aksoy'uz, Bahriye Üçok'uz,
Milyonlarca Mustafa Kemal'iz*

► ** E. Alb.
TESUD Çankaya Şube Üyesi*

► *Rauf BEKİROĞLU**

DOĞU AKDENİZ'DE, DERHAL, TÜRK KİTA SAHANLIĞI VE TÜRK MÜNHASIR EKONOMİK BÖLGESİ İLAN EDİLMELİDİR !...

Türkiye, Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) gibi deniz yetki alanlarını belirleme konusunda geç kalıyor. Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'nin Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge ilan etme hakkı var. Bu kapsamda Türkiye, 1986'da Karadeniz'de 200 millik Münhasır Ekonomik Bölge ilan etti. 2011'de de Doğu Akdeniz'de KKTC ile Kıta Sahanlığı Sınırlandırma Anlaşması imzalayan Türkiye bugüne kadar Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'de Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge ilan etmedi. 1982 Türk Karasuları Kanunu'na göre Ege Denizi'ndeki karasularımız 6 mil, Karadeniz ve Akdeniz'deki karasularımız ise 12 mildir.

Türkiye'nin Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'de Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölgesini ilan etmemesinden istifade eden Avrupa Birliği sürekli olarak Kıta Sahanlığı haritaları yayınlıyor. AB, tüm resmi dokümanlarında Türk Kıta Sahanlığını kısıtlı olarak yayınlamaya devam ediyor. AB'nin yayınladığı haritalarda, Türkiye Ege ve Akdeniz'deki Anadolu kıyılarında dar bir alana hapsediliyor.

AB Kıta Sahanlığı haritalarındaki sınırları esas alan Yunanistan da sürekli olarak Doğu Akdeniz'deki Kıta Sahanlığı sınırlarını gösteren haritaları yayınlıyor. Yunanistan, Doğu Akdeniz'deki Kıta Sahanlığını belirlerken ana kıtası ile Girit, Kerpe , Rodos ve Meis adalarından geçirdiği hattın güneyini esas alı-

yor. Yunanistan'ın yayınladığı haritalarda da Türkiye, Akdeniz'deki kıyı şerhinde dar bir alana hapsediliyor.

► Ümit YALIM*

Türkiye'nin geç kalmasından istifade eden Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) de 2003'te Mısır, 2007'de Lübnan ve 2010'da İsrail ile Münhasır Ekonomik Bölge Anlaşması imzaladı. GKRY'de Meis Adası'nı gerekçe göstererek Türk Kıta Sahanlığını yok sayıyor ve ihlal ediyor.

Doğu Akdeniz'de bu gelişmeler olurken Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile 21 Eylül 2011'de Kıta Sahanlığı Sınırlandırma Anlaşması imzaladı. Anlaşmanın koordinatları hakkında bilgi verilmedi. Anlaşma olumlu bir gelişme olmakla birlikte eksik kalmıştır. Anlaşmaya MEB Sınırlandırma Anlaşması da ilave edilmelidir.

Türk Dışişleri Bakanlığı tarafından **04 Ekim 2018** günü yapılan basın açıklamasında, **02 Mart 2004** ve **12 Mart 2013** tarihli notalarla Birleşmiş Milletlere Kıta Sahaneliğimiz dış sınırlarının bildirildiği ifade edilmiştir.

Ancak, BM'ye verilen **02 Mart 2004** tarihli notada sadece Doğu Akdeniz'deki Türk Kıta Sahaneliği doğu sınırının **32° 16' 18" D** boylamından geçtiğini vurgulanmış, Doğu Akdeniz'deki Türk Kıta Sahaneliği batı ve güney sınırının nereden geçtiğini deklare edilmemiştir.

BM'ye verilen **12 Mart 2013** tarihli notada da sadece Doğu Akdeniz'deki Türk Kıta Sahaneliği doğu sınırının **32° 16' 18" D** boylamından geçtiğini vurgulanmış, Doğu Akdeniz'deki Türk Kıta Sahaneliği batı ve güney sınırının nereden geçtiğini deklare edilmemiştir.

Çünkü Türk Kıta Sahaneliğinin batı sınırı içinde, Girit Adası güneyinde ve Yunan işgali altında olan 3 Türk adası var. Anılan adalar, Gavdos, Gaidhouronisi ve Koufonisi adaları olup 2004'den beri Yunan işgali altındadır.

ULUSLARARASI ANTLAŞMALAR VE BM DENİZ HUKUKU SÖZLEŞMESİ'NE GÖRE DOĞU AKDENİZ TÜRK KİTA SAHANLIĞI

30 Mayıs 1913 Londra Antlaşması Md. 4, 5 ve 24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması Md. 12'ye göre Yunanistan'a Girit Adası'nın sadece dörtte biri verilmiş, Girit Adası'nın etrafındaki 14 ada ile adacık ve kayalıklar Türk egemenliğinde kalmıştır. Lozan Antlaşması'ndan sonraki süreçte Bulgaristan, Sırbistan ve Karadağ, Girit Adası üzerindeki haklarından fiili olarak feragat etmiş ve böylece Girit Adası'nın dörtte üçü aslına rücu ederek Türk toprağı olmuştur. Anılan Antlaşmalar ve BM Deniz Hukuku Sözleşmesi Md.76 ve Md.121'e göre **Doğu Akdeniz'de, Türk Kıta Sahaneliğinin batı sınırı 33° 45' 00" K enlemi ve 023° 20' 00" D boylamından,**

doğu sınırı ise 33° 40' 00" K enlemi ve 032° 16' 18" D boylamından geçmektedir. Doğu Akdeniz'deki Türk Kıta Sahanlığı yaklaşık olarak 238.814 km² dir. (234.814 km² kaba ölçüm + 4.000 km² ince ölçüm ilavesi = 238.814 km²)

Bugüne kadar Doğu Akdeniz'deki Türk Kıta Sahanlığı ve MEB Sınırları konusunda **Prof. Dr. Sertaç Hami Başeren** ve **Dr. Cihat Yayı** olmak üzere iki Türk akademisyen tarafından harita yayınlanmıştır. **Prof. Dr. Sertaç Hami Başeren**'in yayınladığı harita, Başeren'in 2004 yılında yayınladığı harita ile örtüşmüyor.

Başeren, 2004 yılında yayınladığı haritada Girit Adası'nın etrafındaki adaları Türk adası olarak göstermiş ancak daha sonra yayınladığı haritada Türk Kıta Sahanlığının batı sınırını Gavdos Adası'nın batısından geçirmesi gerekirken, Girit Adası'nın doğusundan geçirmiştir. Başeren'in hazırladığı Türk Kıta Sahanlığı 156.614 km² olup 78.200 km² eksiktir.

Dr. Cihat Yayı da Türkiye ile Libya'nın karşılıklı sınırlarını esas olarak bir harita yayınladı. Yayı'nın yayınladığı harita daha kapsamlı olmakla birlikte, Deniz Kuvvetlerinin haritası ile örtüşmüyor.

Deniz Kuvvetleri'nin haritasında Girit Adası'nın etrafındaki adalar Türk adası olarak gösterilmiştir. Yayı, yayınladığı haritada Türk Kıta Sahanlığının batı sınırını Gavdos Adası'nın batısından geçirmesi gerekirken, Girit Adası'nın doğusundan geçirmiştir. Yayı'nın hazırladığı Türk Kıta Sahanlığı 159.954 km² olup 74.860 km² eksiktir.

İyon Denizi'nde ve Girit Adası bölgesinde bulunan hidrokarbon sahalarının araştırılması ve işletilmesi için ihale açan Yunanistan başlangıçta ihaleyi Girit Adası'nın batısı ile sınırlandırdı. Çünkü Yunanistan da Girit Adası güneyindeki sahanın Türk Kıta Sahanlığı olduğunu biliyor. Yunanistan, Türkiye'den tepki gelmemesi üzerine Girit Adası güneyindeki Türk Kıta Sahanlığını da parselleyerek satışa çıkardı.

TÜRKİYE NE YAPMALI ?...

*Türkiye, Doğu Akdeniz’de, **batı sınırı 33° 45’ 00” K enlemi ve 023° 20’ 00” D boylamından, doğu sınırı ise 33° 40’ 00” K enlemi ve 032° 16’ 18” D boylamından geçen 238.814 km² lik Türk Kıta Sahanelığı (234.814 km² kaba ölçüm + 4.000 km² ince ölçüm ilavesi = 238.814 km²) ve Münhasır Ekonomik Bölgesini derhal ilan ve deklare etmelidir.**

*Libya ile Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma Anlaşması yapmalıdır.

*Kıbrıs Adası’nın batısında işgal edilen Türk Kıta Sahanelığına ve Girit Adası güneyinde Türk Kıta Sahanelığındaki bölgeye Sismik Araştırma Gemisi göndererek petrol ve doğalgaz arama çalışması yapmalıdır.

*E. P. Kur. Alb.

TESUD Çankaya Şb. Üyesi

KOMUTAN OLMAK

Komutan; emrindekileri takip etmek, onalrı her bakımdan tanımak, iyi yönlerini takdir etmek, olumsuz yönlerini düzeltmek zorundadır. Bu, silahlı kuvvetlerin ve onun mensuplarının görevlerini başarması için gerekli temel özelliklerdir.

Atatürk ilke ve devrimlerini özümsemiş silahlı kuvvetler mensuplarının sahip olduğu temel vasıflar, Türk Silahlı Kuvvetlerinin dünyadaki saygınlığını yıllarca devam ettirmiş olmasına karşın, zamanla politik arenada Atatürk ilke ve inkılaplarına karşı olumsuz tutum ve davranışların da etkisiyle zedelenmeye başlamıştır.

Türkiye’yi uluslararası medeni alemin gerisine çekmek isteyenlerin büyük bir gizlilikle yürüttükleri çabalar ve askeri okullardan başlayarak harp okullarını da kapsayan çalışmalar, bugünkü olumsuz duruma sebep olmuştur. Bunların, başlangıçta sıraladığımız komutanlık vasfı ve sorumluluklarının ciddiyetle uygulanmamasının bir sonucu olduğunu üzülenek belirtmek sorumluluğumu hissediyorum. Ve anlıyorum ki artık 1940’ların, 1950’lerin heyecan ve inancı ile TSK’lerine katılan ve katılacak olan gençlerin Atatürk ilke ve inkılaplarına inançlı, heyecanlı yetiştirilmelerine büyük önem verilmelidir ve yine inanıyorum ki; bir daha bu gibi olumsuzlukların yaşanmaması için susmamalı ve hakikatlerin açıklanmasında geç kalınmamalıdır.

Üniversite mezunlarının kısa dönem askeri eğitimlerle orduya katılmaları belki geçici bir rahatlama yaratabilir ama bu orduyu sivilleştirme gayretlerini önleyemez. Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin bizlerin yetiştiği askeri okullarda edinilen disiplini, askeri ruh ve bağlılığı ihya edemez.

Yaşanılan durum TSK’ni yıpratma ve güçsüz bırakma oyunudur. Buna; görevlisiyle, emeklisiyle ve ülke yönetimiyle sorumlu aklı başındaki hiç bir bireyin ödün vermemesi gerektiğine inanıyorum.

Tanrı bu ülkeyi kötülüklerden korusun.

* E. Tümğ. (1944-67)

TESUD Çankaya Şube Üyesi

Hamdi KIZGINKAYA*

OSMANLININ ÇAĞDIŞI MUTLAKİYET YÖNETİMİNDEN YÜCE TÜRK ULUSUNUN ÇAĞDAŞ CUMHURİYET YÖNETİMİNE KAVUŞMASININ 95. YIL DÖNÜMÜ KUTLAMASI

ATATÜRK UYARMIŞTI “BİR CUMHURBAŞKANI REJİMİ DEĞİŞTİREBİLİR”

“Cumhuriyet müesseselerinin bir müstebit (baskıcı/diktatör) eline geçeceğini mezarımda bile duysam millete karşı haykırmak isterim... Cumhuriyetin milletin kalbinde kök saldıgını görmek en büyük emelimdir.”

(Atatürk, 1930)

Bundan tam 95 yıl öncesi bugün, Osmanlı İmparatorluğunun 625 yıllık tarihinde insan haklarından yoksun, çağdışı mutlakiyet yönetiminin sona erdiği ve “benim en büyük eserim Cumhuriyettir.” diyen Atatürk’ün 29 Ekim 1933’de yaptığı “Onuncu Yıl Nutku”nda, en büyük bayram olarak nitelediği “29 Ekim Cumhuriyet Bayramı,” ülkemiz ve milletimiz için kutlu ve mutlu olsun! Türkiye’de Cumhuriyete bir anda ulaşılmış değildir. 29 Ekim 1923’de Cumhuriyetin ilanı, sosyal ve politik bir gelişmenin sonucudur. Cumhuriyet 29 Ekim 1923’de ilan edildikten sonra da, muhteva (öz) bakımından demokratik bir nitelik kazanarak, modern anlamı ile değerini bulabilmek için gelişmeler göstermiştir.

Münir Hayri Egeli, Mondros Mütarekesinin imzasından sonra İstanbul’a gelen Mustafa Kemal Paşa’nın Padişah Vahdettin’le yaptığı görüşmeyi ve Padişahın Mustafa Kemal Paşanın sorusu üzerine verdiği cevaba ve Mustafa Kemal Paşa’nın padişahlar hakkındaki teşhisini kitabında kısaca açıklamaktadır. Mustafa Kemal Paşa, Padişahla olan konuşmasını naklettikten sonra şöyle söylemiştir:

- "O gün anladım ki padişahlar, milletlerinin kaderini değil ancak şahıslarının huzurunu düşünürler. O gün, Türkiye’yi ancak Cumhuriyetin kurtaracağına tamamiyle iman ettim."

Atatürk 26 – 30 Ağustos Başkomutanlık Meydan

Muharebesini kazandıktan sonra 10 Eylül 1922’de İzmir’e girer. İzmir’de Latife Hanım’ın evinde Halide Edip Adivar ile karşılaştıklarında Halide Hanım:

“Paşam artık en büyük zaferi kazandık bundan böyle sizinde dinlenmeniz gerekir.” der demez 20. Yüzyılın en büyük komutanı ve devlet adamı olan Ulu önder Atatürk “Hiçbir zafer gaye değildir. Zafer, ancak kendisinden daha büyük olan bir gayeyi elde etmek için vasıtaadır. Gaye fikirdir. Bir fikrin istihsaline dayanmayan zafer yaşamaz. Yoksa başlı başına zafer, boşa gitmiş bir gayrettir.” “Benim için tek bir hedef vardır, o da cumhuriyettir.” diyordu. Bu hedefin tespitinde Mustafa Kemal Paşa’nın hem başarılı bir komutan olması hem de liderliğinin etkisi çok büyük olmuştur. Başarılı bir komutan olarak Cumhuriyetin tesisi için, harp prensiplerinin ilk ve en önemli olanı "HEDEF" prensibini çok iyi tespit etmiştir. Lider olarak ise daha genç bir subayken cumhuriyet rejiminin hayaliyle yaşamış, bilahare uzun yıllar bu özlemini gidermek için mücadelesini sürdürmüş ve nihayet ulusal kurtuluş mücadelesinden sonra 29 Ekim 1923’de Cumhuriyeti kurmuştur. Atatürk cumhuriyet rejiminin en uygun devlet yönetimi olduğuna olan inancını şöyle ifade etmiştir: "Türk Milleti’nin karakterine ve adetlerine en uygun olan idare, cumhuriyet idaresidir."

CUMHURİYET NE ANLAMA GELMEKTEDİR VE NASIL BİR YÖNETİM ŞEKLİDİR?

Cumhuriyetimiz diye zannolunduğu gibi zayıf değildir, Cumhuriyet belası da kazanılmış değildir. Bunu elde etmek için kan döküldü. Her tarafa kırmızı kalemizi akıttık. İçinde müesseselerimizi müdafaa için lazım olanı yapma hakkıdır.

Mustafa Kemal Atatürk

Cumhuriyet kelimesi Arapça kökten olup 18. yüzyılda Osmanlı Türkçesinde türetilmiş bir isimdir. Arapça cumhur kökü "bir araya toplanma, toplu-

luk oluşturma", bu kökten türeyen Cumhuriyet ise "cemiyet, toplum, kamu" anlamına gelir. 18. yüzyıl Avrupa'sında monarşi ile yönetilmeyen Hollanda, İsviçre (ve 1789 Devrimi sonrasında Fransa) gibi ülkeleri tanımlayan Latince respublica ile Fransızca république sözcüğünün Türkçe çevirisi olarak benimsenmiştir.

Latince res publica klasik kullanımda "kamusal olan" anlamındadır. Bir topluluğa onların birleştirmek suretiyle halk olma özelliğini kazandıran, kamusal nesne anlamına gelir. Bu hal monarşie karşı, devlet başkanının halk tarafından seçildiği ve halk iradesince meşrulaştırıldığı devlet şekli anlamında kullanılmıştır. Osmanlı Devletinde cumhuriyet fikri ilk kez 1870'li yıllarda Genç Osmanlılar ve Mithat Paşa tarafından (açıkça savunulmaksızın) tartışılmıştır.

Cumhuriyet, hükümet başkanının, halk tarafından belli bir süre için ve belirli yetkilerle seçildiği yönetim biçimidir. Egemenlik hakkının belli bir kişi veya aileye ait olduğu monarşi ve oligarşi kavramlarının zıddıdır.

YENİ KURULACAK DEVLETİN CUMHURİYETE YÖNELECEĞİNİ ATATÜRK NE ZAMAN VE NEREDE KARARLAŞTIRMIŞTIR?

"Neden mutlaka padişah fikrine saplanıyorsun Halil ! diye bağırdı. Cumhuriyet yaparız."

Mustafa Kemal, Selanik'te arkadaşları ile yaptığı sohbetlerde geleceğe ait bu gibi tasavvurlarından bahsetmiştir. Mustafa Kemal'in Bulgar Türkolog İvan Manalof'a Meşrutiyetten önce 1906 tarihinde Selânikte söyledikleri de dikkat çekicidir.

"Bir gün gelecek, ben hayal zannettiğiniz bütün, inkılâpları başaracağım. Mensup olduğum millet bana inanacaktır. Saltanat yıkılmalıdır. Din ve devlet birbirinden ayrılmalı, şarktan benliğimiz sıyrılarak batı medeniyetine aktarmalıyız. Kadın ve erkek üzerindeki farklar silinerek yeni bir içtimai nizam kurmalıyız. Garp medeniyetine girmemize mâni olan yazıyı atmalı, Latin kökünden bit alfabe seçmeli, kılık kıyafetimize kadar her şeyimizle garplılara uymalıyız."

CUMHURİYET NE DEMEKTİR?

CUMHURİYET...

Babadan oğla geçen bir saltanatın onursuzluğuna son vermek demektir.

Cumhuriyet...

Rizeli bir kaptanın oğlunu da İslamköylü bir çobanın oğlunu da bu devletin en tepesine çıkarmak demektir.

Cumhuriyet...

Kan bağına bağlı bir asalet anlayışını yerle bir etmek demektir.

Cumhuriyet...

Gerekçeli ve gerekçesiz her türlü ayrıcalıkları ayaklar altına almak demektir.

Cumhuriyet...

Asalete dayalı her türlü böbürlenmeyi ve kibri tepetaklak etmek demektir.

Hiçbir şey yapmamış olsaydın...

Sadece Cumhuriyet'i ilan etmiş olsaydın...

Bu vatan sana yine büyük bir minnet hissiyle dopdolu olurdu ey ATATÜRK.

En büyük kazanımlarından biri hayatımızı kolaylaştıran hukuk sistemidir.

Seçme seçilme hakkı kazanan kadının toplumdaki yeri Cumhuriyet'le güçlendi.

Cumhuriyet aynı zamanda bir eğitim seferberliğidir. Yeni bilginler, entelektüeller yaratmıştır.

Cumhuriyet kronik hastalıklardan kırılan Anadolu'ya sağlık sistemini getirmiştir.

ATATÜRK'Ü CUMHURİYETE YÖNELTEN SEBEPLER NELERDİ?

1. Atatürk'ün Devletin şekli ve siyasi rejimi olarak Cumhuriyete yönelmesinin sebepleri pek çeşitlidir.

Cumhuriyet, Atatürk'ün ve Türk milletinin karakterine uygundur. Cumhuriyet hürriyet rejimidir, hürriyetlerin en iyi korunduğu ve savunulduğu bir siyasi düzeni ifade eder.

2. Türk toplumunda bir asalet sınıfı ve batı feodalizmine benzeyen ayrıcalıklar da yoktur. Bu bakımdan Cumhuriyet, hürriyet ve eşitlik ilkelerine bünyesinde yer veren bir düzen olarak Türk Milletinin de tabiat ve adetlerine uygundur.

Atatürk'ün, "Türk Milletinin tabiat ve adetlerine en uygun idare Cumhuriyet idaresidir" sözünün bir diğer dayanağı da tarihten gelmektedir.

Konunun tarihi açıdan önemi 7.IV.1924 de Yunus

Nadi Bey'e verilen bir mülakat (söyleşi) vesilesiyle ortaya çıkmış ve dile gelmiştir.

"Ben Ankara'yı coğrafya kitabından ziyade tarihte öğrendim ve cumhuriyet merkezi olarak öğrendim. Hakikaten Selçuki idaresinin inkısamı üzerine Anadolu'da teşekkül eden küçük hükümetlerin isimlerini okurken bir takım beylikler meyanında bir de Ankara Cumhuriyetini görmüştüm. Tarih sahifelerinin bana bir cumhuriyet merkezi olarak tanıttığı Ankara'ya ilk defa geldiğim o gün de gördüm ki orada geçen asırlara rağmen Ankara'da hâlâ o cumhuriyet kabiliyeti devam ediyor. Türkiye'nin hemen bütün her yerini gezdiğim ve gördüğüm için hükmettim ki o zaman isimleri cumhuriyet olmayan diğer yerlerin bugünkü halkı da aynı kabiliyetten asla uzak değildir".

3. Atatürk'ü cumhuriyete yönelten en önemli sebeplerden biri de, cumhuriyetin en ileri devlet ve hükümet şekli olmasındandır.

Atatürk'e göre, "Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi sistemi ile devlet şekli demektir."

Cumhuriyetin baş özelliği, millet egemenliğine dayanması, demokrasiyi sistem olarak benimsemesidir. Her demokratik rejim cumhuriyet olmamakla beraber, demokrasinin en gelişmiş şekli, en ileri hüviyeti ile görünümü cumhuriyetle sağlanır.

Cumhuriyet millet egemenliğini belirleyen ve millet egemenliği ile bağdaşabilen tek rejimdir. Türk Milleti için bundan daha güvenli, daha doğru bir yol olamaz.

4. Atatürk'e göre Cumhuriyet, "milletin yüksek siyasi ve iktisadi müessesesidir. Asri bir cumhuriyet kurmak demek, milletin insanca yaşamasını bilmesi, yaşamanın neye bağlı olduğunu öğrenmesi demektir."

Medeniyet dünyasının çağdaş yönetimi Cumhuriyettir. Cumhuriyet ise insanca yaşamın düzenidir. İnsanlığı Cumhuriyetle mutlu kılmak, cumhuriyet idaresinde insanı kıymetlendirmek demektir.

İnsanca yaşamak ideali de Atatürk'ü Cumhuriyete yönelten sebeplerden biridir.

Cumhuriyet insanları mutlu kılacak, adil bir düzenin ifadesi olduğu için, Atatürk Cumhuriyeti hep savunmuş ve onun özlemini duymuştur.

ARKADAŞLAR YARIN CUMHURİYETİ İLAN EDİYORUZ

Masada, İsmet Paşa, Milli Savunma Bakanı Kazım Özalp Paşa, eski kumandanı Sinop milletvekili Kemalettin Sami ve Halit paşalar,

Rize milletvekili Ekrem ve Afyon milletvekili Ruşen Eşref beyler bulunuyordu.

Yemek sohbet şeklinde geçiyordu. Atatürk, orada olanlardan ülkenin genel durumu hakkında fikirlerini alıyordu. Konu ülkenin rejiminin ne olması gerektiğine geldiği zaman, herkes bu rejimin Cumhuriyet olması gerektiğinde hemfikir idi. Atatürk konuyu uzatmadan, yemeğin sonunda şöyle demişti:

"Arkadaşlar! Yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz."

Atatürk yemekten sonra konuklarını yolcu ederken İsmet Paşa'nın Köşk'te kalmasını istemişti. Masada iki silah arkadaşı baş başa kalmıştı. İsmet Paşa Başbakanlıktan ayrılmadan önce, bu geceyi yani 28 Ekim gecesini Salih Bozok'a şöyle anlatmıştı:

Masada Atatürk ile baş başa kalmıştık. Masanın üzerinde pek çok kâğıt ve kitaplar vardı. Paşa Hazretleri eli ile kâğıtları bir kenara ittikten sonra oturduğu koltuğun arkasına dayandı ve:

"İsmet, nereden nereye geldik görüyor musun?"

İsmet Paşa:

"Paşam biz bir yerden bir yere gelmedik. Siz bizle ri bir yerden bir yere getirdiniz."

Atatürk:

"Öyle söyleme Paşam İnönüler olmasaydı, bugün burada bu şartlar içinde olabilir miydik?"

İsmet Paşa:

"Paşa'm, İnönü'de zafer sizindir, imza benimdir."

Atatürk:

"Barut kokusu, toz toprak, açlık, yoksulluk içinde Türk askerinin mücadele gücü inanılır gibi değildi. Şimdi onların ailelerine güzel bir gelecek hazırlamak bizim görevimiz İsmet. Zaten sen bu geleceğin temeli Lozan'da attın."

İsmet Paşa:

“Paşam, başımızda siz olmasaydınız, kırılgan, bitkin, küskün, yorgun insanları bir çırpıda güçsüz iken kuvvetli, kaçak iken gönüllü, ürkek iken kahraman yapmasaydınız, biz bu akşam bu masanın başında olmazdık.”

Atatürk:

“Hadi Paşam çalışmaya başlayalım.”

ULU ÖNDER ATATÜRK ANLATIYOR. CUMHURİYETİ NASIL KURDUK

EFENDİLER... Sırası gelmişken aziz milletime şunu tavsiye ederim ki, bağrında yetiştirerek başının üstüne kadar çıkaracağı adamların kanındaki, vicdanındaki öz cevheri çok iyi tahlil etmek dikkatinden bir an geri kalmasın.

OSMANLI hanedan ve saltanatının devam ettirilmesine çalışmak, elbette Türk Milleti'ne karşı en büyük kötülüğü işlemektir. Çünkü millet her türlü fedakârlığı göze alarak bağımsızlığını kazanmış olsa da, saltanat sürüp gittiği takdirde, bu istiklale kazanılmış gözü ile bakılamazdı.

ARTIK vatan ve milletle hiçbir vicdan ve fikir bağlantısı kalmamış bir sürü delinin, devlet ve milletin bağımsızlık ve haysiyetinin koruyucusu konumunda bulundurulmasına nasıl göz yumulabilirdi.

TEMEL ilke, Türk Milleti'nin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu ilke, ancak tam istiklale sahip olmakla gerçekleştirilebilir. Ne kadar zengin ve bolluk içinde olursa olsun, istiklalden yoksun bir millet, medeni insanlık dünyası karşısında uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye layık görülemez.

ACİZ ve korkak insanlar, herhangi bir felaket karşısında milletin de bir kenara çekilmesine yol açarlar...

HÜKÜMET kurulması konusundaki temel ilkelere şöyledir. 1- Hükümet kurmak zorunludur. 2- Geçici bir devlet başkanı ya da padişah vekili ortaya çıkarmak uygun değildir. 3- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üstünde bir güç yoktur. Efendiler, bu ilkelere dayalı bir hükümetin niteliği kolaylıkla anlaşılabilir. Bu, ulusal egemenlik temeline dayalı olan halk hükümetidir, Cumhuriyet'tir.

EFENDİLER... Zavallı ulusumuzu tutsak etmek isteyen düşmanları, kesinlikle yeneceğimize olan inanç ve güvenim bir dakika olsun sarsılmamıştır. Bu dakikada bu tam inancımı, yüce kurulunuza, bütün ulusa ve bütün dünyaya karşı ilan ederim.

BUGÜN ulaştığımız sonuç, yüz-yıllardan beri yaşanan ulusal yıkımların yarattığı bilincin ve bu sevgili yurdun her köşesini sulayan kanların karşılığıdır. Bu sonucu Türk gençliğine emanet ediyorum.

EY Türk gençliği!.. Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyeti'ni ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur...

ATATÜRK CUMHURİYET DÜŞMANLARINA KARŞI TÜRK MİLLETİNİ UYARIYOR VE CUMHURİYETİ TÜRK GENÇLİĞİNE EMANET EDİYOR

Yer : Yalova

Tarih : Ağustos 1930

Atatürk tarihe bakıp geleceği görürcesine; Roma'da “İmparator Ogüst” diye bilinen Oktav'ın (Augustus; Octavianus Sezar), 500 yıldır devam eden Roma Cumhuriyeti'ni “sessiz sedasız, yavaş yavaş mutlak bir hükümdarlığa döndürdüğünü” belirtiyor.

“BİR CUMHURBAŞKANI REJİMİ DEĞİŞTİREBİLİR”

“Cumhuriyet müesseselerinin bir müstebit (baskıcı/diktatör) eline geçeceğini mezarıda bile duysam millete karşı haykırmak isterim...”

Cumhuriyetin milletin kalbinde kök saldıgını görmek en büyük emelimdir.”

(Atatürk, 1930)

Atatürk Cumhuriyetin ebediyen yaşaması konusunda ne demişti? **“Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet yaşayacaktır.”** Bu veciz ifade ile kendisinin vefatından sonra doğabilecek tehlikelere dikkat çekmiş ve Cumhuriyetin geleceğini güvence altına almak için özellikle Türk Gençliği'ne görev vermiştir. Gençlik her millet için önemli bir kuvvettir. Şuurlu ve sorumluluk sahibi bir gençlik o milletin umududur, geleceğinin güvencesidir. Bunun farkında olan Atatürk, Türk gençliğine hitabesini açıklayarak önemli mesajlar vermiştir. Atatürk, Gençliğe hitabe isimli konuşmasında gençliğin birinci vazifesinin Türk Milleti'nin istiklalini ve Cumhuriyet'i koruma ve kollama olduğunun altını çizmiş ve bunu ayakta kalmasının yegâne temeli saymıştır. Atatürk 20 Ekim 1927 tarihinde Meclis'te okuduğu nutukta gençliğe şöyle seslenir: “Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyeti'ni, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklal ve Cumhuriyeti'ni kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur!" diyerek Türk gençliğine bu kutsal görevi emanet etmiştir. Atatürk, Türk gençlerine verdiği bu kutsal görevi 5 Şubat 1933 günü Bursa'daki söyleminde tekrar vurgulamıştır.

SONUÇ OLARAK

Çanakkale, Milli Mücadele ve Cumhuriyet bir bütündür. Yakın tarihimizi oluşturan bu üç aşamalı dönemin tarihini iyi bilmek zorundayız. Yoksa bugünü anlayamaz, yarını kestiremeyiz. Çanakkale ve Milli Mücadele ruhu, bağımsızlık sevdası, yurt sevgisi, azim, sabır ve akıl Cumhuriyet'e kucaklaşıp birleşti, Türk Mucizesi oluştu. Bazı batılı gözlemciler neden bu dönemi Türk Mucizesi diye nitelediler? Millet M. Kemal Paşa'nın açtığı istiklal, milli irade ve uygarlık bayrağı altında toplandı. Dünyaya egemen galiplere ve onların yordakçılara karşı, yarı çıplak dört yıl daha dövüştü. Vatan düşmandan kurtarıldı. Ama 1923'te Türkiye 12 milyon nüfuslu, Anadolu'da tek fabrikasının bulunmadığı, geri, ilkel, yoksul, bütün nüfusunun sadece % 7'si okur-yazar olan bir köylü toplumdur. Kadın-erkek eşitliği söz konusu bile değildi. Sıra milleti kurtarmaya gelmişti. Gazi M. Kemal Atatürk ve ideal arkadaşları ortaçağı yenmek, çağdaşlığı gerçekleştirmek için bir avuç bütçe, halkın desteği ve uygarlık öncülerinin özverileri ile birçok siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik devrimler, olağanüstü atılımlar yaptılar. On beş yıla destanlar, efsaneler, harikalıklar sığdırdılar. Bu tarihi doğru bilirsek aramızdaki birçok anlaşmazlık sona erer. Birçok sorunun kaynağı doğru tarihi kirleten yalanlardır. Doğru tarih kutup yıldızı gibi doğru, kurtarıcı yolu gösterir. Her alanda çağdaş uygarlığa ulaşmak, bunun gereklerini yerine getirmek zorundayız. Geri kalan dona kalır. Sözün özü, Atatürk'e yürüyelim!

SONSÖZ

ATATÜRK'ÜN TÜRK ÇOCUKLARI VE GENÇLERİNDEN BEKLENTİLERİ İŞTE BU

Sevgili gençler!

Cumhuriyetin ne kadar büyük bir nimet olduğunu anlamak için Afganistan'ı, Irak'ı, İran'ı, Pakistan'ı, Emirlikleri, Suudi Arabistan'ı, Suriye'yi, Mısır'ı, Libya'yı, Tunus'u, Cezayir'i, Fas'ı, Müslüman Afrika'yı düşünün. Cumhuriyetin önünde hazır bir model yoktu. Yolunu düşünerek, arayarak, deneyerek

açtı. Şartlardan, ihtiyaçlardan, imkânlardan, tarihten yararlandı. Para yok, kredi yok, yetişmiş yeterli sayıda eleman, uzman yok, araç-gereç yok. Osmanlıdan borca batık bir miras kalmış. O altın kuşağın iki gücü vardı sadece: Akıl ve yurtseverlik. Bu iki güçle yola çıktılar. Mucizeler yarattılar.

Atatürk: "Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler geleceğimizin gülü, yıldızı, talih ışığıdır. Memleketi asıl aydınlığa sizler boğacaksınız. Ne kadar önemli, değerli olduğunuzu düşünerek, ona göre çalışınız. Kızlarım, çocuklarım, sizlerden çok şeyler bekliyoruz." Durdu, sordu: "Çok çalışacaksınız değil mi?" Çocuklar ayaz ayaz bağıldılar: "Söz!" "Arkadaşlarımla birlikte ne yaptık sizler için yaptık. Sizin mutluluğunuz, onurunuz için yaptık. Başınız dik gedin, kimsenin kulu kölesi olmayın diye yaptık. Bir daha bu acı günleri yaşamayın diye yaptık. Ödülümüz sizin temiz, güzel sevginizdir." Atatürk'ün bu duygu dolu nasihatini işiten Fevzi Paşa'nın gözleri yaşardı.

Bu mutlu ve gurur dolu günleri bizlere armağan eden, yüce ulusumuza kendi kendini yönetme yetkisi veren, çağdaş cumhuriyeti bizlere armağan eden başta Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları ile bu konuda emeği geçen dönemin değerli milletvekillerinin manevi huzurunda saygı ve hürmetle eğiliyoruz! Ruhları şad olsun!

KAYNAKÇA:

1. *Tek Adam Cilt 2 ve 3, Şevket Süreyya AYDEMİR*
2. *Gazi Paşam, Cevat ŞENOL*
3. *Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler, Prof. Dr. Afet İNAN*
4. *Cumhuriyet Mucizesi Cilt 1 ve 2, Turgut ÖZAKMAN*
5. *Şu Çılgın Türkler, Turgut ÖZAKMAN*
6. *Atatürk ve İzmir, Harika YAMAK*
7. *Geldikleri Gibi Giderler, Kahraman YUSUFOĞLU*
8. *Atatürk ve Cumhuriyet, Prof. Dr. Hamza EROĞLU*
9. *Atatürk'ü Anlamak ve Tanımak, Prof. Dr. Cavit Orhan TÜZEN*
10. *İsmet İnönü Hatıralar, Sabahattin SELEK*
11. *15 Haziran 2018, Sözcü Gazetesi*

*E. Kur. Alb.

TESUD Adana Şube Üyesi

ÖZLÜ SÖZLER

Özgürlüğün de eşitliğin de adaletin de kaynağı ulusal egemenliktir.

Adalet gücü bağımsız olmayan bir milletin, devlet halinde varlığı kabul olunamaz.

Her halde dünyada bir hak vardır. Ve hak kuvvetin üstündedir.

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

İnsanların çoğunda adalet sevgisi, adaletsizlik korkusu yüzünden vardır.

François de La Rochefoucauld (1613-1680)

Kuvvete dayanmayan adalet aciz, adalete dayanmayan kuvvet zalimdir.

Blaise Pascal (1623-1662)

Önemli olan akıllı olmak değil, akıllı yerinde ve zamanında kullanmaktır.

Rene Descartes (1596-1650)

Sırtından vurana kızma, ona güvenip arkana dönen sensin. Arkandan konuşana da darılma, onu insan yerine koyan yine sensin.

Omer Khayyam (1048-1131)

Kalp söze başlayınca akıl sağır olur.

Cenap Şahabettin (1870-1934)

Ahlakın temeli özgürlüktür.

Conrad Ferdinand Meyer (1825-1898)

Her gidiş bir ayrılık değildir. Çünkü bazen ne kadar uzağa gidersen git; yüreğin hep bıraktığın yerededir.

William Butler Yeats (1865-1939)

Karanlıktan korkan bir çocuğu affedebiliriz. Hayattaki asıl trajedi yetişkinlerin aydınlıktan korkmasıdır.

Platon (MÖ 427-347)

Yaşım ilerledikçe daha iyi görüyorum; önemli olan öğrenmek değil anlamakmış.

Ferit Edgü (1936-)

Bir memlekette namus erbabı, laakal (en azından) namussuzlar kadar cesur olmadıkça, o memleket için kurtuluş yoktur.

İsmet İnönü (1884-1973)

İnsan evrende gövdesi kadar değil, yüreği kadar yer kaplar.

Yaşar Kemal (1923-2015)

İyi bir çalışma, özveri ve alın terinin yerini hiçbir şey tutmaz. Dehanın yüzde biri ilham, geri kalan yüzde doksan dokuzu alın teridir.

Thomas Edison (1847-1931)

TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR DERNEĞİ (TESUD) DOĞA SPORLARI TOPLULUĞU (TESUDDOST) KKTC BEŞPARMAK DAĞLARINDA

► **Mustafa ASLANKURT***

TESUDDOST olarak; Ankara-Bolu civarında gününbirlik doğa yürüyüşlerimizin yanında, İstiklal Yolu Yürüyüşü, Afyon Şuhut'tan Kocatepe'ye ve Kocatepe'den Belkahve'ye Zafer Yürüyüşü, Çanakkale Savaşı'nın 100'üncü yıl dönümünde Bursa'dan Çanakkale'ye yürüyüş, Polatlı Duatepe'de Şafak Yürüyüşü ve 30 Ağustos Zafer Tırmanışı gibi kurtuluş savaşı temalı yürüyüşler düzenledik. 2019 yılında 3-8 Eylül tarihinde Dağcılık Federasyonunun programına alınan **"SAKARYA DİRİLİŞ YOLU"** kampli yürüyüşüne de katılmayı planlıyoruz.

İlk defa bu yıl, Kıbrıs Harekatının çetin muharebelerinin geçtiği, Beşparmak Dağlarında yürümeyi planladık. KKTC Emekli Subaylar Derneği ile koordine ederek muharebeleri ve yürüyüş parkurlarını bilen bir rehber arkadaşımızla irtibata geçtik. (E. Alb. Taner Polat)

30 Kasım 2018 Sabahı, 08.15 de kalkan uçağımız, 08.30 da Kıbrıs'a indi. Ülkeler arası saat farkı, Kıbrıs Barış Harekâtında ilk safhadaki saat uyumsuzluğundan doğan aksaklıkları anımsattı. İlk günü yerleşme ve serbest gün olarak planladık. Kimi arkadaşlarımız alışveriş yaparken, bazılarımızda programımızda olmayan yerleri gezdi.

01 ARALIK 2018: GİRNE- ZEYTİNLİK- ST. HİLARİON KALESİNE ÇIKIŞ;

Rehberimizin yönetiminde; yürüyüşe Girne'den çıkıp Beşparmak dağları kuzeyinde eski bir Türk köyü olan Zeytinlik bölgesinden başladık ve Akdeniz'in doyumsuz manzarasını seyrederek 12 Km. de 632 Metre yükseldik. Zorlu bir yürüyüşle St. Hilarion Kalesinin bulunduğu Bayrak Tepe'ye vardık. Keçiboynuzu, alıç, yabani mersin ve sandal ağaçlarının lezzetli meyvelerini yemekten kumanyalarımıza el süremedik. Rehberimizin; muharebeleri yerinde adım adım anlatması her şeye bedeldi. Savaşan komutan ve arkadaşlarımızın isimleri ve kahraman-

lıklarını duydukça duygulandık, heyecanlandık ve mensubu olduğumuz ordumuzla gurur duyduk. Özellikle; Ele geçirilemez denen dik kayalık ve halen üzerinde bayrağımızın dalgalandığı eski adıyla Keskin

Sırt, şimdiki adıyla Cemal Eruç Tepe'ye yürüdük. 20 Temmuz 1974 günü Bolu Komando Tugayının, şimdiki adıyla İLKER KARTER Havaalanı olan bölgeden; % 80 eğimle, 40-50 derece sıcakta 35-40 Kg. sırt çantası ile savaş şartlarında tırmanmaları her türlü takdirin üzerindedir. Muharebelerin geçtiği bölgeler ile muharebe öncesi kullanılan kışlaların bakımsızlığı dikkatimizi çekti. Gelecek kuşaklara ve tarihe ışık tutabilmesi için düzenlenmesi ve müze gibi muhafazası gerekir. Düşüncelerimizi ilgililerle paylaştık.

Harekat esnasında adaya ilk ayak basanlardan sınıf arkadaşım Muzaffer Tekin'in ele geçirdiği, ZAFER Tepe'nin önünde; Ergenekon kumpasına dahil edilmesini hazmedemeyip 4 yıl önce vefat eden Muzaffer'in ruhuna dua ettik ve 72'liler olarak resim çektirip, Vakfımızın arşivine dahil ettik.

02 ARALIK 2018: BEŞPARMAK TEPELERİ VE ALEV KAYASI YÜRÜYÜŞÜ;

Beşparmak dağlarının adını aldığı; Beşparmak şeklinde yükseltileri de görerek, Alev kayası bölgesine yaptığımız yürüyüş, birinci güne göre daha kolay ve yürüyüş yolu olarak daha uygundu. Ağaçların gölgesinden keyifle yürüdük. Gözden ırak bir yere kurulan kadim Ermeni manastırının kalıntılarında öğle yemeği molası verdik. Buradan piknik yerine güzel bir parkurla yürüdük. Piknik alanından sonra, iki gruba ayrıldık. Grubun bir kısmı daha zorlu yürüyüş için ayrılarak, çetin muharebelerin geçtiği yerlerden yürüdü. Arazide boş kovan ve şarapnel parçaları gördük. İdare harp silah malzemelerini bulunduğu yerde bırakma kararı aldığı için malzemelere dokunmadık. Bugün pazar olduğu için her yer avcı ve av köpekleri ile doluydu. Avdan çok avcı olduğunu söylersek abartmış olmayız. Kıbrıs'ın bir ada devleti olması nedeniyle; diğer kara ülkelerine göre av yapmanın yasaklanması veya kısıtlanması gerekti-

ğinde hem fikir olduk. Kıbrıslı arkadaşlarımız ve Sn. Cumhurbaşkanı'da aynı kanaatte.

03 ARALIK 2018: TÜRK VE RUM BOZDAĞ- LARI - YANIK KONVOY BÖLGESİ – BEY- LERBEYİ (BELLAPAIŞ);

Bugün Sayın Cumhurbaşkanının makamında kabu-
lü nedeniyle, grubu ikiye ayırdık. Ziyarete katılan-
lar, daha kısa, katılmayanlarda normal parkuru yü-
rüycek şekilde planladık. Kıbrıs Emekli Subaylar
Derneği heyeti ile birlikte Başkanlık Sarayına gittik.
Cumhurbaşkanının bize zaman ayırması bizleri onur-
landırdı. Güncel konular dışında, bizlere özenerek
“Cumhurbaşkanı olmasaydım sizlerle yürür ve mut-
lu olurum” ifadesini kullanarak doğru şeyler yaptı-
ğımızı teyit etti.

Ziyaret sonrası, parkurun ortasından başlayarak,
normal parkuru yürüyen arkadaşlarla buluşmaya ça-
ıştık. Telefonların çekmemesi ve başka irtibat va-
sıtası olmadığından zaman farkıyla arkadaşlarımız-
la buluşamadık. Ayrı iki grup halinde yürüyüşümü-
zü Beylerbeyi (Bellapais)'nde sonlandırdık. Dikka-
timizi çeken husus önceki yıllarda gittiğimizde oldu-
ğu gibi duran yanık konvoy tamamen kaldırılmış, en
küçük bir emare bırakılmamış. Gerçek bir açık hava
müzesi olacak kalıntıların yok edilmesi hepimizi zi-
yadesiyle üzdü. En azından çekilmiş fotoğrafların-
dan bilgilendirme levhaları hazırlanıp buraya kona-
bilir. Bu bölgeye gelenlerin, hareketin seyrini değıştiren Rum konvoyuna yapılan pusuyu yerinde görme-
leri çok önemlidir.

04 ARALIK 2018: BARIŞ KUVVETLERİ KO- MUTANINI ZİYARET VE DÖNÜŞ HAZIRLIĞI

Son günümüzde; Kolordu komutanını ve
Karargâhını ziyaret ettik. Anı defterini imzaladıktan sonra, özenle hazırlanmış müzede; Kıbrıs Barış Harekâtı ile ilgili çok anlamlı ve kapsamlı sunumu dinledik. Komutanımız Barış kuvvetleri komutanlığında son yıllardaki gelişmelerle ilgili bilgiler

verdi. Gönümüz rahat, gözümüz arkada kalmadan karargâhtan ayrıldık. Uçak saatine kadar olan zamanda serbest olarak arkadaşlar alışveriş ve Kıbrıs'ın görülecek yerlerini gezdiler. 21 45 uçağıyla Ankara'ya döndük.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME:

DOĞA Yürüyüşü faaliyetlerini ilk defa Türkiye haricinde, KKTC de uygulama şansı bulduk. Beklentimizin çok üstünde yararlı ve başarılı bir etkinlik oldu. TESUD adına ziyaret ettiğimiz; Başta Sayın Cumhurbaşkanı ve Kolordu Komutanı bizleri kabul ederek onurlandırdılar. Kitaplardan okuduğumuz ve harekata katılan arkadaşlardan isimlerini duyduğumuz önemli yerleri adım adım yürüyerek görmek ve incelemek çok yararlı oldu. Şehit ve gazilerimiz ile savaşan komutan ve arkadaşlarımızı muharebe alanlarında rahmet ve minnetle andık. Vefat edenlerin Ruhlarına dualar gönderdik. Muharebe alanlarının koruma ve düzenlemesi, av konusu, çevre temizliği gibi konularda ilgililere haddimizi aşmadan önerilerimizi ilettik.

Kıbrıs Emekli Subaylar Derneği ile daha yakın ilişki kurmayı, Türkiye'deki etkinliklerimize davet etmeyi, Kıbrıs'ta gelecek yıllar farklı etkinlikler planlamayı kararlaştırdık. Müteakip etkinliklerde buluşmak dileğiyle ...

*E. Kur. Alb.

Kıbrıs Gazisi

TESUDDOST Yürüyüş Grubu Lideri

ATATÜRK' ÜN ÇEVRE ANITI: YÜRÜYEN KÖŞK

Çağdaş dünyanın en önemli sorunlarından biri Çevre' dir. Çevre, sadece içinde yaşadığımız fiziksel bir mekân değil; sosyal, kültürel, psikolojik değerleri ve ekolojik sistemiyle bir bütündür. Şüphesiz sağlıklı ve yaşanabilir bir çevre için çok boyutlu bir çevre şuuru gereksinim vardır. Çevre şuuru ya çevre anlayışı denince, akla gelen ilk isimlerden biri, Atatürk'tür.

Daha çok Büyük Asker, Anafartalar Kahramanı, Devlet Adamı, Milli Mücadele'nin Önderi, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı gibi özellikleriyle tanınan Atatürk'ün kişiliğini oluşturan etkenler arasında, insan sevgisiyle bütünleşen doğa sevgisi ayrı ve önemli bir yer tutar. O, bu sevgi sebebiyledir ki, örnek bir çevre anlayışına ve çevre bilinci-ne sahiptir.

Atatürk'ün hayatında önemli yerlerden birini Yalova işgal eder. Yalova, bugün, Marmara Bölgesi'nin en gözde kentlerinden biridir. Doğal güzellikleri, denizi, kaplıcaları ve kalkınmış sosyo- kültürel yapısıyla yaşamak için tercih edilen bir yerdir.

Ne var ki, 1929'da Yalova böyle değildi. Termal Kaplıcaları tarihin ilk dönemlerinden itibaren ilgi kaynağı olmuştu ama Birinci Dünya Savaşı sonrasında uğradığı yıkım ve tahribat yüzünden parlaklığı-

nı kaybetmişti. Kent merkezi sazlık ve bataklık bir sivrisine yatağıydı; sıtma kol geziyordu. Nüfusu çok azdı. Yerleşim için tercih edilen bir yer değildi. Ancak güzel bir sahili ve kent merkezinde çift sıra halinde dikilmiş çınarları vardı. Hepsini buydu güzellik olarak.

Ama Atatürk'ün gelişiyle birlikte, Yalova'nın da kaderi değişti.

Atatürk, 1929 yılında İstanbul'a geldiğinde, en önemli hedeflerinden biri, tarım ve hayvancılıkta örnek olacak çiftlikler kurmaktır. Bu amaçla sık sık İstanbul civarında çiftlik yeri olabilecek araziler arıyordu.

Aynı yıl, yani 1929 yılında, biri Yalova'nın doğusunda diğeri batısında iki çiftlik mevcuttu. Doğudakine Millet Çiftliği, batıdakine Baltacı Çiftliği deniyordu.

Atatürk, yanında dönemin İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, Özel Kalem Müdürü Tevfik, Başyaveri Rusuhi, Kılıç Ali ve Recep Zühtü Beyler olduğu hal-

► Ahmet AKYOL*

de, 19 Ağustos 1929 günü, saat 16.00'da, Ertuğrul Yatı ile İstanbul'dan hareketle Yalova'ya geldi. Atatürk'ün geldiğini duyan halk, kıyıya toplanmış, büyük tezahüratta bulunuyordu. Alkışlar arasında karaya çıkan Atatürk, otomobiline binerek önce kaplıcaya küçük bir gezinti yaptı.

Atatürk, kaplıcayı gördükten ve burasının geliştirilmesi için aydınlatıcı talimatlar verdikten sonra, Yalova'nın batısındaki, daha sonra TİGEM olarak tanınacak olan Baltacı Çiftliği'ne gitti. Bu sırada bu çiftlikte göçmenler bulunuyordu. Göçmenlerin durumunu inceleyen Atatürk, saat 20.00'de hareket ederek İstanbul'a döndü.

Atatürk, hemen ertesi günü, 20 Ağustos 1929'da, tekrar Yalova'ya geldi. Ancak bu sefer Yalova'nın doğusunda bulunan Millet Çiftliği (Günümüzde Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü)'ne doğru bir gezinti yaptı. Buradan Termal'e ve Koruköy'e gitti. Gezisini tamamladıktan sonra İstanbul'a döndü.

Atatürk, 21 Ağustos 1929 günü, Bursa'ya gidecekti. Önce Yalova'ya geldi. Bu gezi sırasında, denizden iskeleye yanaşmak için, Yalova'nın doğusundaki Millet Çiftliği açıklarından geçerlerken, sahildeki çınar Atatürk'ün ilgisini çekti.

Çınar ağacının muhteşem görüntüsüne hayran kalan Atatürk, yatı durdurarak tekneyle karaya çıktı; çiftlik yetkililerine bu ağacın civarında küçük bir köşk yapılması talimatını verdikten sonra tekrar Ertuğrul Yatı'na dönerek günlük programına devam etti.

Millet Çiftliği'nde deniz kenarındaki muhteşem görünümlü tarihî çınarın yanına yapımına hemen başlanan köşk, ulusal basında çıkan haberlere göre, 12 Eylül 1929'da tamamlandı.

Ancak, bu köşkün tanınmasına sebep olan asıl olay, bulunduğu yerden biraz doğuya doğru kaydırılmasıdır.

Atatürk, 1930 yılında (olasılıkla Haziran ayı içinde), bir gün köşke gittiğinde, orada çalışanlar, yandaki çınar ağacının dalının köşkün çatısına vurduğunu, çatı ve duvara zarar verdiğini söyleyerek, çınarın

köşke doğru uzanan dalını kesmek için izin istediler.

Atatürk, çınar ağacının dalını kesmek yerine, küçük binanın doğuya doğru kaydırılmasına karar verdi; İstanbul Belediyesi'ni de bu iş için görevlendirdi.

O sıralarda, Belediye Fen İşleri Müdürü Yusuf Ziya (Erdem) Bey'di. Onun direktifleriyle, Fen İşleri Yollar Köprüler Şubesi sorumluluğu üstlendi. Başmühendis Ali Galip (Alnar) Bey, yanına aldığı teknik elemanlarıyla Yalova'ya gelerek çalışmaya başladı.

Önce, bina çevresindeki toprak büyük bir dikkatle kazılarak, temel seviyesine inildi. İstanbul'dan getirilen tramvay rayları, binanın temeline yerleştirildi. Santim santim yapılan çalışmalar sonunda bina, temelin altına sokulan raylar üzerine oturtuldu.

Atatürk, zaman zaman bu çalışmaları izliyordu. O günlerde, Paris Büyükelçisi olan Fethi (Okyar) Bey, kendisini ziyarete gelmişti. Fethi Bey, hatıralarında bu ziyaret sırasında köşkte yapılan çalışmalarla ilgili olarak şunları anlatmıştır:

“...24 Temmuz 1930 günü öğleden sonra Gazi, beni otomobille Yalova'daki çiftlikleri gezdirdi. Araziyi, yapılan binaları ve altına kızaklar konarak bir küçük köşkün mevkiini beş on metre değiştirmek için nasıl çalışıldığını gördük.”

Şehremaneti Fen Heyeti (Belediye Fen İşleri), 7 Ağustos 1929 Perşembe günü Yalova'ya bir gezi düzenledi. Bu geziye İstanbul'da bulunan bütün mimar ve mühendisler davet edildi. Köşkün yürütme çalışması, olasılıkla Atatürk'ün isteğiyle, mühendislerin önünde yapılacaktı.

8 Ağustos 1930 Cuma günü öğleden sonra saat 15 00 civarında, yürütme çalışması başladı. Bu çalışmayı Atatürk, kız kardeşi Makbule (Atadan) Hanım, İstanbul Vali Vekili Muhittin (Üstündağ) Bey, İstanbul Belediyesi Fen İşleri Müdürü Yusuf Ziya (Erdem) Bey, İstanbul'dan gelen mühendisler ve gazeteciler izlediler.

Köşkün yürütülme işlemi iki safhada yapıldı.

8 Ağustos 1930 Cuma günü, öncelikle yapının teras bölümü (toplantı salonu olarak kullanılan, üç yanı camlarla kaplı bölüm); geri kalan iki gün içinde de, ana binanın raylar üzerinde yürütülmesi işlemi ta-

mamlandı ve bina, 5 metre kadar doğuya kaydırıldı.

Böylelikle köşk yıkılmaktan, çınar ağacı kesilmekten kurtuldu.

Köşkün kaydırılması çalışmalarına gün gün biz-zat nezaret eden Atatürk, burayı daha çok gündüzle-ri dinlenmek, çalışma arkadaşlarıyla sohbet etmek ve çiftlikte yapılan çalışmaları görüşmek amacıyla kul-landı. Zaman zaman yerli ve yabancı konuklarını bu-rada kabul etti, onlarla bu köşte görüştü.

Köşk kare plânlı, ahşap karkas bir yapıdır. Etrafı sü-tunlarla çevrilidir. Giriş kapısı batıda bulunan köşkün giriş katında küçük bir oda, oturma odası, tuvalet-duş ve kristal camlarla kaplı deniz manzaralı toplantı sa-lonu bulunmaktadır. Giriş kapısının sağından ahşap merdivenlerle çıkılan üst katta küçük bir sofaya açıl-an dinlenme odası, yatak odası, tuvalet- banyo mev-cut olup, kuzey yönünde kısa bir koridorun sonunda terasa çıkan bir kapı bulunmaktadır. Köşte Atatürk' ün isteğiyle mutfak yapılmamıştır.

Atatürk, 11 Haziran 1937 günü, tasarrufu altında bulunan Yürüyen Köşk'ün içinde bulunduğu Millet Çiftliği dâhil tüm çiftliklerini bütün tesisat, hayvanat ve demirbaşları ile hazineye (Türk Milleti'ne) bağış-ladı.

Kültür Bakanlığı Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu' nun 12.7.1980 gün ve 12238 sayılı kararı ile, korunması gerekli kültür ve tabi-at varlıkları arasında sayılan ve tescili yapılan Yü-rüyen Köşk, günümüzde Yalova Belediye Başkanlı-ğı' na bağlı olarak, ziyaretçilerini kabul etmektedir.

1930 yılında, gazetelerde küçük bir binanın altına tramvay rayları döşenerek kaydırıldığı haberini oku-yanların, büyük bir olasılıkla, bu olaya pek bir anlam veremedikleri düşünülebilir. Öyle ya... O zamanlar ne çevre kirliliği vardı, ne de orman katliamı... Çev-renin önemi bilinmiyordu.

Gerçekte, burada önemli olan köşkün yürütülmesi değil, verilmek istenen mesajdı. Atatürk, Yalova'daki bir çınar dalını bahane ederek tüm kamuoyuna bir mesaj vermek istemişti.

Verilmek istenen mesaj: *"Ne olursa olsun doğayı olduğu gibi koruyun. Güncel zevkler için doğayı kat-*

letmeyin; tüm olanaklarınızla doğaya sahip çıkın" idi.

Yürüyen Köşk, Atatürk'ün insan sevgisiyle bütün-leşen doğa sevgisinin, bir ağaç dalında vücut buldu-ğu yaşam felsefesidir. Hiçbir ülkenin çevre kavramı-nı dahi tanımadığı o yıllarda, büyük liderin bu doğa tutkusu, 1930 yılında sahip olduğu çevre bilincini yansıtmayı açısından çok önemlidir.

Sözü edilen köşkün adı, Atatürk zamanında "Yü-rüyen Köşk" değildi. Esasen bina, köşk olarak ta-nımlanması için çok küçüktür. Atatürk'ün istedi-ği, deniz kenarında, ulu çınarın altında bir dinlenme ve yorgunluk atma mekânıydı. Kayıtlarda adı "Mil-lelet Çiftliği'ndeki Köşk" diye geçer. Bu köşke, "Yü-rüyen Köşk" adını veren, Yalova halkıdır. Büyük- kü-çük her Yalovalı, Atatürk'ün burada vermek istediği mesajı içine sindirmiş ve özümsemiştir.

Yürüyen Köşk'te bir fikir, bir anlayış ve bir felse-fe yatmaktadır.

Köşk'ün yürütülmesi, Atatürk'ün çevrecilik sıfatı-nın boyutlarını anlatan bir semboldür.

Ancak burada önemli olan Köşk değil, Köşk'ün yü-rütülmesine neden olan Tarihî Çınar'dır.

Bugün, yıllara meydan okuyan ulu çınarın gölge-sinde oturup, sessiz ve vakur Yürüyen Köşk'e kulak vererseniz, Atatürk'ün bir ağaç dalı kesilmemesi için verdiği mücadeleyi ve küçük köşkün yürürken çıkar-dığı sesleri duyabilirsiniz.

Umarım, ölümsüz Atatürk'ün vermek istediği çev-re mesajı hiç unutulmaz, onun doğa sevgisi ve çevre anlayışı tüm insanlığa örnek olur.

KAYNAK:

1. Ahmet Akyol, "Atatürk ve Yalova", Yalova, 1998.
2. Ahmet Akyol, "Yalova'da Atatürk ve Çevre", Yalova, 2001.
3. Ahmet Akyol, "Atatürk'ün Kenti Yalova", Yalova, 2003.

*E. Top. Kur. Yb.

KIZILCAHAMAM
Jaysu®

Ücretsiz Sipariş Hattı

444 0 919

Doğal Mineralli Su
Güvenle İçiniz..

www.jaysu.com.tr

Javdes

JANDARMA ASAYİŞ VAKFINI DESTEKLEME A.Ş.

JANDARMA ASAYİŞ VAKFINI DESTEKLEME A.Ş. KURULUŞUDUR.

Jaysu
Doğal Mineralli Su

www.javdes.com.tr
www.jaysu.com.tr

Javpet
Petrol Hizmetleri

📍 Korkut Reis Mah. Yeşilirmak Cad. No:3 Maltepe/Ankara

☎ T: 230 67 00 • F: 0312 230 67 07

İNSANLIĞI VE KENDİMİ SORGULAMAYA BAŞLADIĞIM YILLAR

İnsanın doğumundan ölümüne kadar geçen sınırlı zaman dilimine ÖMÜR denir. Ömrün bittiği, hayatın sona erdiği zamana da ECEL denir. Dünya Sağlık Örgütü 2016 yılı verilerine göre Türkiye’de genel yaşam süresi 75.8 yıldır.

Giden gün bir daha geri gelmiyor. Bizler ise, günler geceler birbirini kovalarken, olayların akışına kapılıp günlük dertlerin arasında boğuluyoruz. Sanki ömrümüz hiç bitmeyecekmiş gibi kendi dünyamızda doludizgin gidiyoruz. Aslında ömrümüzün tükendiğini hiç fark etmiyoruz.

Evet, evet; ben de itiraf ediyorum ki bir insan olarak bu gaflet uykusu içinde bu zamana kadar ömrümü dolu dizgin tükettim. Birçok şeyi idrak etmeye daha yeni 50 yaşına merdiven dayadığım bu yıllarda anlamaya başladım. Kendimi ve geçmiş yıllarımı değerlendirdiğimde aklıma gelenlerden sadece bazılarını burada sizlere yazmaya cesaret edebiliyorum.

Askerlikten 2014 yılında emekli olduktan sonra emekli subayların isteğe bağlı üye olabildiği Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) üyelerinin çoğunlukta bulunduğu Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) Doğa Sporları Topluluğu (TESUDDOST) adlı bir doğa yürüyüş grubu ile tanışma fırsatı yakaladım. İçinde iyi eğitim almış, seçkin kişilerin yer aldığı bu grup ile genellikle hafta sonları Ankara ve Bolu illeri etrafında doğa yürüyüşleri yapma şansım oldu. Bu mümtaz doğa gezi grubu ile doğal güzelliklerde yaptığım geziler sırasında yaşadıklarım 50 yıldan beri süregelen hayatımı yeniden sorgulamama imkan sağladı.

TESUDDOST topluluğu üyeleri ile yaptığım doğa yürüyüşlerinde tüm grup üyelerinin neşeli ve birbiri ile şakalaşarak bütün doğal güzelliklerin nimetlerini tatmak ve görmeyenlere aktarabilmek için yaptıkları çalışmaları yakinen izledim. Yeni açmış çiçeklerin ve bir dala konmuş yabani canlının fotoğrafını ona hissettirmeden çekmek için sessizce yaptıkları işbirliğinden, çıkılan tepelerde Türk Bayrağı gölgesinde çekilen anı fotoğraflarına kadar bütün faaliyetlerini

yakından gözledim.

Gözlerken, eskiden Tim Komutanı olarak kahraman timim ile bölücü teröre karşı yaptığımız operasyonlardaki durumumu düşündüm. Ben ve timim de işbirliği içinde idik, biz de sessizdik. Hem de bizler çok daha doğal ve insan

► Mehmet Tuğtigin ŞEN*

eli değmemiş daha güzel vatan topraklarımızdaydık. Ama bu TESUDDOST grubunun neşe ve kahkahalarının aksine, ben ve timimim sessizliği ve işbirliği terör örgütüne yerimizi belli etmemek, pusuya düşmemek ve teröristlere hissettirmeden yaklaşarak onları yok etmek içindi. Bizim de, gruptaki arkadaşlar gibi kameralarımız vardı. Ama biz bunları doğal güzellikleri değil, terör örgütü mensuplarını tespit edip, yok etmek için kullanmıştık. Biz de hiç insan geçmeyen yolları kullanmıştık ama mayına basmamak içindi. Biz de en ücra yerlere bakmıştık ama sadece terörist bulmak için diye biz de operasyon bittiğinde şanlı bayrağımızı çıktığımız tepelere asmıştık ama bu sadece devlet burada demek içindi.

İnsanlığa sunulan doğal güzelliklerde şimdi bu grup üyeleri ile beraber hayatın ve insanlığın tadını çıkarırken geçmişte farklı dünyalarda nelerle ömrümüzü tüketmiştik.

Ne acı; tamamen birbirine zıt dünyalar.

İnsanlık ömrünü nerelerde ve ne amaçlarla tüketiyor. Aziz vatanımın etrafının cehenneme döndüğü, ülkelerin ve milletlerin parçalanarak mahvedildiği bir coğrafyada, senaryosu güçlü devletler tarafından cephane ve silah sektörüne hizmet için yazılan büyük bir oyun içinde, her gün bölgemizdeki çatışmaları kendi kutsal vatanımdaki iç çekişmeleri ve her dönemde değişik ikilikler yaratılıp, masum vatan evlatlarının birbirine düşman edilmelerini yakinen gördüm.

Şimdi emekli bir subay olarak geçmişte bilinçli

olarak kötü şeyler yapmadığımı biliyorum ama gaflet uykusu içindeki insanlık dünyasında ben de bir piyon olarak gerçekten yer aldım mı?

Kahraman Tim'im

Eskiden bir topçu subayı olarak düşman derinliklerindeki kritik hedefler üzerine topçu, roket ve füze atışları için yaptığımız çalışmaları ibretle hatırlıyorum. Eskiden düşman bölgesinde tespit edilmiş, bütün kritik yerleri bir hedef olarak değerlendirip, bu yerleri yok etmek için bu topları, roketleri ve füzeleri nasıl daha etkin atacağımızı, hangi hedefe hangi topu, roketi ve füzeyi kullanarak atarsak daha fazla kayıp verdireceğimizi hesaplıyorduk.

Ama, ama şimdi, insanlığın yaşayacağı dramı üzülerek değerlendiriyorum. Eskiden tatbikatlarda topların attığı mermilerin istenen hedefler üzerine başarı ile düşmesi sonucu yaşadığımız sevinçler, aldığımız takdirler, rozetler şimdi bana başka manalar ifa-

de ediyor. Şimdi yok olan canları, yıkılan evleri, arkada kalan yetimleri, dulları, gözü yaşlı insanları görüyorum. Şehit olmuş silah arkadaşlarımla, Irak ve Suriye'den vatanımıza kaçmış ailelerin çocuklarının çaresiz göz yaşları aklıma gelip benim de gözlerim doluyor.

Düşmanımız bile olsa biz topları, roketleri ve füzeleri onlara attığımızda bizim yaşayacağımız ızdırabı onlar yaşamayacaklar mı? Yoksa düşmanlarımız insan değil mi? Acaba onlar da bizi insan olarak görmüyor mu? Ah Emperyalizm sen ne kötüsün!

Yok olacak insanların ve geride bırakacakları yetimlerin, dulların, kimsesizlerin vicdani acısını, Yarananım bana şükürler olsun ki, yaşatmadı. Yine çok şükür ki, bizde düşmanlarımıza verdiğimiz korku sebebi ile olacak onların yapabileceklerinden; vatanımızı, milletimizi, devletimizi ve ailelerimizi bu zamana kadar koruyabildik.

Evet, evet bu acımasız insanlık içinde bu zamana kadar ben de bulunduğumdan bir insan olarak şu anda vicdanen rahatsızlık duyuyorum.

Ama, ama bu acımasız insanlık içinde, can damarlarım olan vatanımı, devletimi, milletimi ve ailemi bir asker olarak koruyabilmiş olmaktan da şeref duyuyorum.

► ***E. Top. Kd. Alb.**
TESUD Çankaya Şube Üyesi

TESUDDOST Üyeleri

SOLUNUM YOLU TIKANIKLIKLARINDA İLK YARDIM

Solunum Yolu Tıkanıklığı Nedir?

Solunum yolunun, solunumu gerçekleştirmesi için gerekli havanın geçmesine engel olacak şekilde tıkanmasıdır. 2 tür solunum yolu tıkanıklığı vardır;

Kısmi Tıkanma

- Az da olsa, bir miktar hava geçişinin olduğu duruma kısmi tıkanma denir.
- Kişi öksürür, nefes alabilir, konuşabilir. İlk yardım olarak kişiye dokunulmaz ve öksürmeye teşvik edilir.

Tam Tıkanma

Hava girişinin tamamen engellendiği duruma ise tam tıkanma denir.

Kişi nefes alamaz, acı çeker gibi ellerini boynuna götürür, konuşamaz, rengi morarmıştır.

Yetişkin ve Çocuklarda Tam Tıkanmada İlk Yardım

1- Hasta ayakta ya da oturur pozisyonda olabilir.

2- Bilinci kontrol edilir.

3- Sırtına iki kürek kemiği arasına 5 - 7 kez vurulur.

4- Cismin çıkıp - çıkmadığı ağız içerisinden kontrol edilir.

5- Çıkmadıysa, arkadan sarılarak göv-

desi kavranır: (Heimlich Manevrası – Karına bası uygulaması)

6- Bir el yumruk yapılarak, başparmak çıkıntısı midenin üst kısmına, göğüs kemiği altına gelecek şekilde konur. Diğer el ile yumruk yapılan el kavranır.

7- Kuvvetle arkaya ve yukarı doğru bastırılır. Bu hareket 5 - 7 kez yabancı cisim çıkıncaya kadar tekrarlanır.

ISI DENGESİ BOZUKLUKLARI-YANIKLAR, DONMALAR VE SICAK ÇARPMASINDA İLK YARDIM

Yanığın tanımı

Herhangi bir ısıya maruz kalma sonucu oluşan doku bozulmasıdır.

Yanık Çeşitleri

1. Derece yanıklar:

• Alt deride ve derinin yüzeyinde, kızarıklık, (pembe, kırmızı arası renk) şeklinde görülen doku hasarı vardır.

• Ağrı vericidir.

• Yanık bölgede ödem, hafif şişlik vardır.

• Genelde 48 saatlik süreç içinde iyileşir

2. Derece yanıklar:

• Derinin 1. ve 2. tabakasını etkiler.

• En bariz özelliği deride içi su dolu kabarcıklar oluşmasıdır.

• Derinin kendini yenilemesiyle kendiliğinden iyileşir.

• Çok ağrılıdır.

3. Derece yanıklar:

• Derinin tüm tabakaları etkilenir.

• Kaslar, sinirler, damarlar üzerinde etkilidir.

• Beyaz kuru yaradan, siyah renge kadar aşamaları vardır.

• Ağrısızdır, çünkü bütün sinirler zarar görmüştür.

Yanığın Vücutta Olumsuz Etkileri

• Derinliğine, yaygınlığına ve oluştuğu bölgeye bağlı olarak, organ ve sistemlerde işleyiş bozukluğuna yol açar.

• Ağrı ve sıvı kaybına bağlı olarak şok meydana gelir.

• Hasta/yaralının kendi vücudunda bulunan mikrop ve toksinlerle enfeksiyon riski oluşur.

Isı ile oluşan yanıkta ilk yardım

• Kişi hala yanıyorsa, paniğe engel olunur, koşması engellenir.

• Hasta/yaralının battaniye vb. ile üzeri kapatılır ve yuvarlanması sağlanır.

• Hasta yaralının yaşamsal bulguları değerlendirilir.

• En az 20 dakika, soğuk su altında tutulur.

• Ödem oluşabileceğinden yüzük, bilezik vb. çıkarılır.

- Giysiler çıkarılır.
- Deri sabunlu su ile dikkatle temizlenir.
- Su toplayan yerler patlatılmaz.
- Yanık bölgelere birlikte bandaj yapılmaz.
- Yanık üzeri temiz bezle örtülür, yanık üzerine hiçbir madde sürülmez.
- Hasta/yaralı battaniye ile örtülür.
- Yanık geniş ve sağlık kurumu uzaksa, kusma yoksa bilinci açıksa hasta/yaralıya ağızdan sıvı verilerek sıvı kaybı engellenir. (1 lt. su + 1 çay kaşığı karbonat + 1 çay kaşığı tuz)
- Tıbbi yardım istenir (112).

Kimyasal yanıklarda ilk yardım

- Deriyle temas eden kimyasal maddenin en kısa sürede deriyle teması kesilmelidir.
  - Giysiler çıkarılmalıdır.
  - Bölge bol, tazyiksiz suyla, en az 20-25 dk. yumuşakça yıkanmalıdır.
  - Daha sonra hasta/yaralı battaniye vb. ile örtülmelidir.
  - Tıbbi yardım sağlanmalıdır.
- Elektrik yanıklarında ilk yardım**
- Soğukkanlı ve sakin olunmalıdır.
  - Hasta/yaralıya dokunmadan önce elektrik akımı kesilmelidir.
  - Akımı kesme imkanı yoksa yalıtkan bir maddeyle kişinin elektrikle teması kesilmelidir.
  - Hasta/yaralının yaşam bulguları değerlendirilmelidir.
  - Hasta/yaralı kımıldatılmamalıdır.
  - Hasar gören bölge örtülmelidir.
  - Tıbbi yardım istenmelidir.

Donmalar

Aşırı soğuk nedeni ile soğuğa maruz kalan bölgeye yeterince kan gitmemesi ve dokularda kanın pıhtılaşması ile dokuda hasar oluşmasıdır.

Birinci derece donma belirtileri:

- En hafif şeklidir.
- Deride solukluk, soğukluk hissi
- Uyuşukluk, halsizlik
- Daha sonra kızarıklık ve karıncalanma hissi

İkinci derece donma belirtileri:

- Zarar gören bölgede gerginlik hissi,
- Ödem, şişkinlik, ağrı, içi su dolu kabarcıklar,
- Su toplanması iyileşirken, siyah kabuklara dönüşür.

Üçüncü derece donma belirtileri:

- Dokuların geriye dönülmez biçimde hasara uğramasıdır.
- Canlı ve sağlıklı deriden kesin hatları ile ayrılan siyah bir bölge oluşur.

Donmalarda ilk yardım

- Hasta/yaralı ılık bir ortama alınarak soğukla teması kesilir.
- Donmaya maruz kalan kişi sakinleştirilir.
- Kesin istirahat ettirilir hareket ettirilmez.
- Kuru giysiler giydirilir.
- Bilinci açık ise sıcak, şekerli içecekler verilir.
- Su toplamış bölgeler asla patlatılmaz, üstü örtülür.
- Donuk bölge asla ovulmaz, kendiliğinden ısınması / çözünmesi sağlanır.
- El ve ayaklar doğal pozisyonda tutulur.
- Hala halsizlik varsa bezle bandaj yapılır.
- Tıbbi yardım istenir.

Sıcak çarpmasında ilk yardım

- Hasta serin ve havadar bir yere alınır.
- Giysiler çıkarılır.
- Sırt üstü yatırılarak, kol ve bacaklar yükseltilir.
- Bulantı yoksa ve bilinci açıksa su ve tuz kaybını gidermek için su, tuz ve karbonatla hazırlanan sıvı ya da soda içirilir.

KIBRIS DEĞERLENDİRMELERİM

Türk askeri Kıbrıs'a barış için gelmiştir. Zamanın Başbakanı Ecevit, Kıbrıs Barış Harekatı'nın başlaması ile radyoda dünya kamuoyuna seslendirdiği gibi, "Bu hareket yalnız Türklere değil, Rumlara da barış getirmek için yapılmıştır."

Kıbrıs'ın, 1878 Osmanlı Rus Savaşı nedeni ile İngilizlere geçici olarak kiraya verilmesi ve 1914'te başlayan Birinci Dünya Savaşı ve neticesinde İngilizlerin Kıbrıs'ı Birleşik Krallığa ilhak etmesi ile Kıbrıs'ta yaşayan soydaşlarımızın sıkıntıları daha da artmıştır.

19 Şubat 1959 Londra anlaşması ile Kıbrıs'ta iki ayrı milletin olduğu açıkça belirtilmiştir.

Bir ülkenin istiklalini, bağımsızlığını devam ettirebilmesi, o ülkenin ekonomik ve silahlı kuvvetlerinin gücü ile doğrudan orantılıdır.

1974 Kıbrıs Barış Harekatından bugüne kadar Rumlarla ve İngilizlerle hiçbir çatışma olmaması, kimsenin burnunun kanamaması, iki ayrı milletin birbirleri ile irtibatlarının olmaması nedeni ile uyumsuzluk yaşamaması, "çözüm nedir?" sorusuna verilecek en güzel cevaptır.

Şu anda Kıbrıs'ta iki ayrı topluluk, iki ayrı kültür, iki ayrı din, iki ayrı dil, iki ayrı bölge varsa fiili durumu hukuki duruma çevirmekten başka çözüm olamaz.

Kıbrıs'ın Türkiye için stratejik önemi tartışılmaz.

15 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta; Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı'nda görevli bir subay olarak, Yunan cunta hükümeti ile Enosis hayalleri ile yaşayan taraftarlarının Kıbrıs'ta kendi soydaşlarına karşı giriştikleri katliam ve mücadelelerini 20 Temmuz'a kadar izledik.

Tek düşünceleri Megali İdea'da belirtilen Enosis'i gerçekleştirmektir.

19 Temmuz 1974'te Makarios'un Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ndeki konuşması gerçeklerin açıklanmasıdır.

Türk askerini istilacı veya işgal kuvveti olarak isimlendirmek ne kadar yanlış ise Rumların yaptıklarını görmemek de o kadar yanlıştır.

Yunanistan her zaman Osmanlı'nın zafiyetinden Türk'ün zayıflığından fırsatlar çıkarmıştır. Yunanistan arkasındaki emperyalist güçlerle ve onların desteği ile hareket etmektedir.

Türk askerinin Kıbrıs'tan çekilmesi ve garantörlükten vazgeçilmesi Enosis yolunu açacaktır.

2006 yılında Rum kesiminin Avrupa Birliği'ne üye yapılması iki yüzlülüğün, çifte standardın göstergesidir.

KKTC Avrupa Birliğine Girerse Ne Olur?

5-10 yıl gibi kısa sürede yok olur. Çünkü AB'de serbest dolaşım hakkı vardır. Kıbrıs Türk'ü çalışmak için Almanya'ya, İngiltere'ye, Fransa'ya gidecek. Kıbrıs'taki topraklarını da İngiliz'e, Amerikalı'ya, Yahudilere ve Ruma satacak. Rumlar da Türklerin satmalarını teşvik edecek ve sonunda KKTC yok olacak.

Barış Harekatı öncesinde Kıbrıs'ta ortak para kullanılıyordu.

► A. Şerafettin YAMANER*

Harekattan önce maaş olarak aldığımız Türk-Rum lirası

Bu para; Birleşmiş Milletler kararı ile Kıbrıs'ta iki eşit devlet, iki ayrı millet olduğunu açıkça göstermektedir.

İki ayrı devletin varlığından başka bir çözüm yolu da olamaz.

Kıbrıs'ta yaşayan soydaşlarımızın can güvenliği ve Kıbrıs'ın Türkiye için stratejik önemi bizim için son derece hayati bir konudur.

Türk askerinin Kıbrıs'taki varlığının sebebi Enosis'i önlemek ve Türk soydaşlarının güvenliğini sağlamaktır.

20 Temmuz 1974 Barış Harekatı ile Kıbrıs Türk halkı kendi varlığını kabul ettirmiş ve dünyaya duyurmuştur.

Türkiye; 20 Temmuz 1974 Barış Harekatı ile hem haklı, hem de güçlü olduğunu göstermiştir.

Ne acıdır ki şu anda hem haksız, hem de güçsüz gibi gösterilmeye çalışılmaktadır. Bu durumun yaratılmasında, hem siyasetimizin olaya sınıksız sarılmaları, hem Türkiye, hem de Kıbrıs'taki Türk gençlerinin milli bilinç eğitime önem verilmemesi, basınımızın olayı tam olarak kavrayamaması ve emperyalist güçlerin haçlı zihniyeti ile hareket etmesidir.

Bizim, Türkiye ve Kıbrıs olarak birlik ve beraberliğimizin bozulmaması için çaba gösterip tek yumruk olduğumuzu dünya kamuoyuna duyurmak hedefimiz olmalıdır.

1974-1975 ve 1985-1987 yıllarında görev yaptığım Kıbrıs'a nelerin değiştiğini görmek için tekrar gittim. Malesef iyi düşüncelerimi, olumsuz olduğunu değerlendirdiğim bazı faaliyetler kapatıyordu. Kıyı şehirlerinde özellikle Girne'de arazi emlakçılığı ortaya çıkmıştı. Kan dökerek, can vererek kazandığımız topraklar elden ele dövizle alınıp satılıyordu.

Alanlar da; özellikle Amerikalılar, İngilizler ve Yahudilerdi.

Bu satışlar Barış Harekatından önceki ekonomik ambargo ile göçe zorlama uygulamasında olduğu gibi Türklerin Ada'dan uzaklaştırılması, kazanılmış haklarımızın kaybolması amacını taşımaktadır.

Türkler kazanılmış haklarını savunarak politikalarını yürütmek zorundadır.

Barış hareketi üzerinden 44 yıl geçmiştir. 10 yaşındaki çocuk şu anda 54 yaşındadır. Bu nedenle genç nesillerin eğitime özel bir önem verilmelidir.

Bolu'da, Valiliğin onayı ile başlattığımız bir proje çerçevesinde liselere Kıbrıs'ın stratejik ve jeopolitik önemini belirten konferanslar vermekteyim.

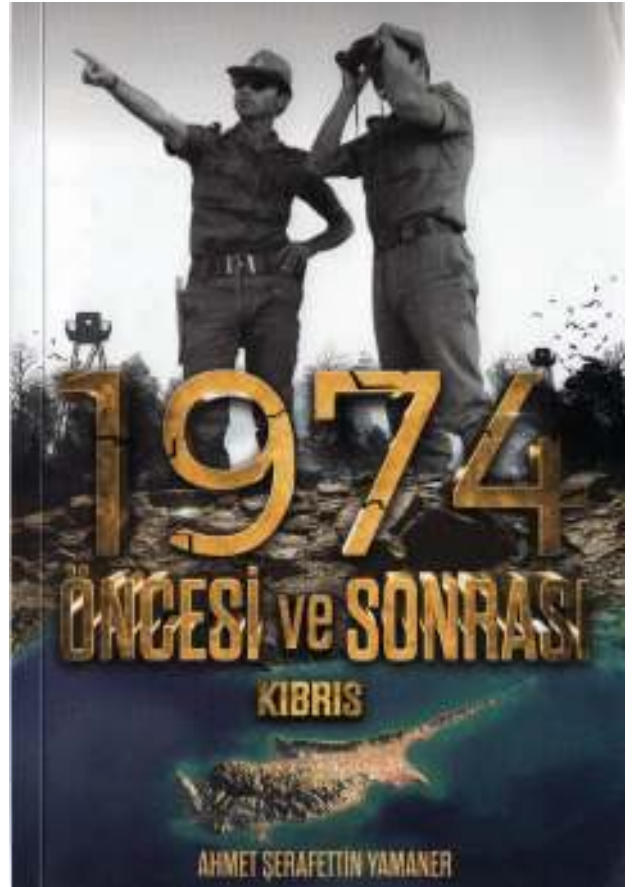
Bu tip projeler yalnız Bolu'da değil, tüm Türkiye ve Kıbrıs'ta uygulanmalıdır.

Kıbrıs mücahidi, milli kahramanı, Rum ve Yunan'ın istenmeyen adam ilan ettiği, avukat, şair, Kıbrıs'ın Baf kasabasında doğan Kıbrıs sevdalısı, KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı rahmetli Rauf DENKTAŞ ölmeden önce *"Ben Türkiyesiz cennete bile gitmem"* demiştir.

Kıbrıs gazisi olmam ve dört seneye yakın Kıbrıs'ta görev yapmam Kıbrıs ve Kıbrıslı soydaşlarımızı çok iyi tanımam nedeni ile bu değerlendirmeleri yapmayı bir görev biliyorum.

Bu konuları içeren *"1974 Öncesi ve Sonrası Kıb-*

rıs" konulu kitabım Mart 2019 ayında yayınlanarak tüm yetkili ve ilgililere gönderilmiştir.

Kitabımda;

- Türklerle, Rum ve Yunanlıların kesinlikle birlikte yaşayamayacaklarını,
- Kıbrıs'ın Türkiyesiz, Türkiye'nin de Kıbrıssız nefes alamayacağını,
- Türkiye ve Kıbrıslı gençlerimizin birbirine sarılmaları gerektiğini,
- Kıbrıs için milli ve öncelikli politikalarımızın olması gerektiğini,
- Kıbrıs'ın stratejik ve jeopolitik önemini, anlatmaya çalıştım.

Bu kitaptan tek kazancım, ülkemiz için hayati öneme sahip olan Kıbrıs'a dikkatleri çekmek olacaktır.

* E. P. Kd. Bnb.

Kıbrıs Gazisi

TESUD Bolu Şube Başkanı

Tarihten Bugüne Türk Boğazları Meselesi ve Osmanlı Başkenti İstanbul'un Güvenliği

Giriş

Dünya ticaretinin karayolundan denizlere kaymasından sonra, denizlerde ve özellikle önemli ulaşım boğaz/kanallarında **denizlerin serbestiyeti ilkesi** uluslararası ilişkilerde en önemli ilke haline gelmiştir. Uğruna onlarca savaş yapılan bu kural, özellikle kanal ve boğazlar söz konusu olduğunda daha da uluslararası bir hal almaktadır. Dünyada deniz geçiş yollarının yoğun olarak kullanıldığı stratejik kanal-boğazlar; Malaga Boğazı, **Türk Boğazları**, Süveyş Kanalı, **Panama kanalı** ve Cebelitarık olarak özetlenebilir. ¹

Bu stratejik kanal ve boğazlar tarihte birçok savaş ve anlaşmaya konu olmuştur. Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşundan bugüne kadar, Türk Boğazları her zaman uluslararası gündemini korumuştur.

Osmanlı Öncesinden-İstanbul'un Fethine Kadar Olan Dönem;

İstanbul-Çanakkale Boğazlarında ve Ege'de hakimiyet kurulması fikri, Osmanlı öncesinde Türk beyliklerinde başlamıştır. İznik'e kadar ilerleyen

Selçuklu Sultanı I.Kılıç Arslan'ın İstanbul üzerinde yarattığı tehdidi dikkate alan Bizans İmparatoru, Sultanla ittifak antlaşması yapmıştır. Aynı ihtiyacı hissederek İlk Türk Denizcisi Emir Çaka Bey de I. Kılıç Arslan'a kızını vererek desteğini sağlamıştır. Çakabey bugünkü Çanakkale-Abidos Kalesi'ni 1095 tarihinde almasından sonra Çaka beyi kendisine tehlike olarak gören Bizans diplomasisi, Selçuklu Sultanını Çaka Bey'e karşı harekete geçirmiş ve I. Kılıç Arslan'ın kayınpederi Çaka Beyi kendi kılıcıyla katletmesini sağlamıştır.

Orhan Bey Dönemi (1326-1359): Osmanlılar Orhan bey döneminde, **1352 de Bolayır, 1354 de Gelibolu Kalesi'ni** alarak Trakya'da önemli bir uç beyliği kurmuşlardır.

► **Ergun MENGİ***

I. Murat Dönemi (1359-1389): I. Murat zamanında Avrupa'daki askeri başarılar karşısında, Osmanlı'nın ilerlemesinin durdurulması için oluşturulan haçlı ordusu ve donanması ilk hedef olarak 1359'da Türklerin Anadolu'dan Rumeli'ye geçiş üssü olan Lâpseki-Gelibolu'yu hedef almışlardır. Haçlı Ordusu **1364'de Sırpsındığı** savaşında mağlup edilmesine rağmen donanma-

nın yeterli olmaması nedeniyle 1366 yılında Haçlı donanması Gelibolu'yu Bizans'a geri kazandırmıştır. Ancak I. Murat diplomasiyle 1377'de Gelibolu'yu Bizans'tan tekrar geri almıştır.

Bu dönemden sonra Osmanlı Ordusu boğazdan geçebilmek için daima Bizans'a taviz vermek zorunda kalmış ve Ceneviz ile ittifak sayesinde ordularını Rumeli'ye geçirebilmiştir. Ancak bunun için kapitülasyonlar ve Ceneviz gemilerine ciddi bir servet ödenmiştir. I. Murat, Anadolu ve Rumeli'ye bölünmüş olan Osmanlı İmparatorluğunun güvenliği için **İstanbul'un ve Boğazların kontrolünün** zaruri bir hal aldığını görmüştür.

Yıldırım Bayezid Dönemi (1389-1402): Beyazıt bölünmüş imparatorluğun bütünlüğünü ve güvenliğini sağlamak ve Boğazları kontrol edebilmek için **1391-1400 yılları arasında İstanbul'u dört kez kuşatmıştır.** Osmanlı Kuşatması altında bulunan İstanbul'un kurtarılması ve Osmanlıların Avrupa'dan

atılması için Macarların yanı sıra Fransız, Alman, Belçika, İngiltere, İsviçre, Felemenk, Eflak ordusundan teşkil edilen Haçlı Ordusunun Edirne'ye yaklaşması üzerine, Sultan Beyazıt İstanbul'a denizden gelebilecek yardımları önlemek için **1395 yılında Güzelce Hisarını (Anadoluhisarı)** yaptırmıştır. **1396** yılında Haçlıların Niğbolu kalesini kuşatması üzerine, Yıldırım Bayezid İstanbul kuşatmasını kaldırmış ve **Niğbolu'da** Haçlı Ordusunu yok etmiştir. Ankara yenilgisinden sonra Venedikliler Gelibolu'yu ele geçirmeye çalışmışlardır. Bunun üzerine 1409'da Emir Süleyman Anadolu Yakasına Emir Süleyman Hisarı'nı inşa ettirmiştir.

Fatih Sultan Mehmet Dönemi (1451-1481): Fatih Padişah olur olmaz ilk iş olarak Osmanlı toprak-

ları tarafından çevrelenmiş İstanbul'un fethi çalışmalarına başlamış ve ilk iş olarak, Anadolu Hisarı karşısına **1452 yılında Boğazkesen Hisarını (Rumeli Hisarı)**

4,5 ay gibi kısa bir sürede yaptırmıştır.

Fatih'in emriyle İstanbul Boğazına giren her gemi Boğazkesen Hisarına uğrayarak izin alacak ve geçiş ücreti ödeyecekti. **Boğazkesen Hisarı Türklerin Bo-**

ğazdaki egemenlik tarihi ile ilgili önemli bir kilometre taşıdır.

Boğazkesen'in yapılması iki ateş arasında kalacak Venedik ve Ceneviz gemilerini dehşete düşür-

müştür. Ancak, Fatih, denizlerde hakim güç olan Venedikliler ve Cenevizliler ile on yıllık bir antlaşma yaparak, Türk donanması gelişinceye kadar İstanbul'a denizden gelebilecek tehlikeleri önlemiştir. İstanbul'un fethinden sonra ge-

rek Boğazların gerekse Başkent İstanbul'un denizden güvenliğinin sağlanması daha da önem kazanmıştır. Fatih 1462'de İstanbul'u güvence altına almak için, Çanakkale Boğazı'nda iki Kale yaptırmıştır. Bunlardan bir tanesi Çanakkale Kalesi olup o zamanki isimle **Kale-i Sultaniye** (Çimenlik Kalesi-kale çanağa benzediği için halk arasında Çanakkale adını almıştır) diğeri ise karşı tarafta **Kilid-ül Bahir** (Deniz Kilidi) adıyla yapılan kaledir. İstanbul'un fethi ile Bizans'ın elinde olan İmroz, Limni ve Taşoz adaları Osmanlıya katılmıştır. Diğer adalar ise Venedik, Ceneviz ve Rodos şövalyelerinin kontrolü altında kalmıştır.

Ancak, Fatih donanma olmadan, Ege Denizi kontrol edilmeden sadece Boğazlarda kurulan kalelerle İstanbul ve Türk Boğazlarının güvenliğinin sağlanamayacağını biliyordu. Bu nedenle donanmayı güçlendirdi.

Girit Savaşı (1645-1669): Osmanlı'nın 1645 tarihinde Girit Adasını kuşatmasıyla Venediklilerle başlayan savaş sırasında Venedikliler önce Bozcaada'yı işgal etmiş ve Çanakkale Boğazını abluka altına almışlardır. Bu kuşatma ile İstanbul tehlike altına düşmüş ve 1669'a kadar Boğazlar ve İstanbul tehdit altında yaşamıştır. Bu tehdit, devleti büyük bir güvenlik bunalımına sokmuştur.

IV.Mehmet Dönemi (1648-1687):

Venedik saldırılarına karşı boğazın güvenliği için **Seddülbahir Kalesi** ile **Kumkale Kalesi** karşılıklı olarak **1659** yılında inşa edilmiştir.

Kumkale Kalesinin tahrip olması nedeniyle Anadolu tarafına savunma amaçlı bonetler inşa edilmiştir.

*Boğazlarda İnşa Edilen hisar ve Kalelere
Verilen İsimler Boğazkesen (Rumeli Hisarı),
Kilit Bahir (Deniz kilidi), Seddül Bahir (Deniz
Seddi) Dikkat Çekicidir.*

Bu arada Rusya'nın batılı reformlar ile güçlenip Karadeniz'e inmesi tarihteki önemli dönüm noktalarından biri olmuştur. Bu dönemde Rusya Avrupalılaşmaya başlarken, Osmanlı geleneksel kadroları ve yönetimiyle çöküş dönemine girmiştir. Rusya dünya politikasında etkili olabilmek için açık denizlere inmeyi, deniz ticaretinde serbestlik kazanmayı ve Türk Boğazlarının kontrolünü yaşamsal görmeye başlamıştır.

Küçük Kaynarca Antlaşması 1774: II.Katerina zamanında Rus orduları Kırımı girmiş ve 21 Tem-

muz 1774 tarihinde imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Rusya, Osmanlı suları dahil tüm Karadeniz'de ticaret gemilerinin serbest seyrüsefer yapabilmesi imtiyazı-

nı elde etmiş ve Rus ticaret gemilerine **Boğazlardan serbest geçiş** hakkı tanınmıştır.

III.Selim ve II.Mahmut Dönemi (1789-1839): Osmanlı, donanmanın zayıf olması nedeniyle, Payitaht İstanbul'a Ege'den gelebilecek tehlikeleri Çanakkale Boğazından itibaren ilave kaleler inşa ederek bertaraf etmek istemiştir. Bu maksatla III.Selim Çanakkale'ye Nara Kalesi ile Eceabat-Gelibolu arasına **Bigalı Kalesinin** inşasını başlatmış, ancak kalelerin yapımı II.Mahmut zamanında tamamlanabilmiştir.

Sultan Abdülmecit Dönemi (1839-1861): Yine İstanbul'un güvenliği ön planda tutularak ilave kaleler yapılması gündeme gelmiş ve Abdülmecit döneminde Çanakkale Boğazı'na karşılıklı olarak Ana-

dolu yakasında **Mecidiye Kalesi**, Avrupa yakasında **Çam Burnu Kaleleri** inşa edilmiştir.

Rusya ile 1798 ve 1805 tarihlerinde yapılan ittifak antlaşmalarında **Rus savaş gemilerinin Boğazlardan geçeceğine dair hükümler konulmuş, ancak Rusya ile çıkan savaş sonucunda**, Britanya ile 1809'de imzalanan Kale-i Sultaniye (Çanakkale) Antlaşmasıyla **Boğazların tüm devletlerin savaş gemilerine kapalı tutulması** kararlaştırılmıştır.

Yunanlılar, Yeniçeri Ocağının kaldırılması ve 1827'de **Navarin'de** Osmanlı Donanmasının yakılmasıyla, ordu ve donanması kalmayan Osmanlı'ya karşı, bağımsızlık için ayaklanmıştı. Osmanlı, Rusların da baskısıyla, 1829 Edirne Antlaşmasıyla **Yunanistan'ın bağımsızlığını kabul etmiş ve Boğazların bütün devletlerin ticaret gemilerine açık tutulacağını kabul etmiştir.**

Şubat 1833'te Amiral Lazarev komutasındaki **Rus Donanması İstanbul Boğazına** demirlemiş ve 15.000 kişilik Rus kuvveti **Anadolu yakasına yerleşmiştir.**

Hünkâr İskeleyi Antlaşması (1833): Ruslar bu antlaşmayla harp zamanında **Rus gemilerinin boğazlardan serbestçe geçebilmesini** ancak, Rusya'nın lehine diğer ülke gemilerinin Çanakkale Boğazından kuzeye geçişlerine izin verilmeyeceğini garanti altına almıştır.

Baltalimanı Antlaşması (1838):

Osmanlıya baş kaldırıp Kütahya önlerine kadar gelen Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'yı durdurması karşılığında, **İngiltere** ile yapılan **Baltalimanı Antlaşması** ile **tüm yabancı ticaret gemilerinin boğazlardan serbestçe geçme hakkı kabul edilmiştir.**

Londra Antlaşması (1841): Bu dönemde Türk Boğazları, karşılıklı denge politikası kapsamında ulus-

lararası ilişkilerin bir numaralı konusu haline gelmiştir. Tam bir çöküntü içinde olan Osmanlıya karşı Avrupa'daki denge politikasının yansıması olarak, **Avusturya**, Fransa, **Birleşik Krallık**, Prusya, **Rusya** ve Osmanlı arasında Boğazların tarafsız olmasını amaçlayan ve savaş zamanında Osmanlıya yetkiler veren **Londra Antlaşması**, **Boğazlar Sözleşmesi** başlığı altında **13 Temmuz 1841 tarihinde** imzalanmıştır. Böylelikle Hünkar iskelesi antlaşması hükümleri sona ermiştir.

Tüm bu antlaşmalar, Türk Boğazlarını uluslararası bir mesele olarak ortaya koymuştur. Gerek ekonomi-

mik ve gerekse savunma olarak çöküş içinde olan Osmanlı, İstanbul'un güvenliğinin Çanakkale'den itibaren sağla-

nabileceği düşüncesiyle Çanakkale Boğazı kıyılarına ilave tabyalar inşa etmeye başlamıştır. Bu **tabyalar ve top kuleleri (bonet)** genellikle **1800'lü** yıllarda inşa edilmiştir.

Anadolu Yakasında Bulunan Tabyalar: Orhaniye Tabyası, Karanlık Liman Tabyası, Topçamlar Tabyası, Çakaltepe Tabyası, Dardanos Tabyası, Hamidiye Tabyası, Mecidiye Tabyası, Çimenlik Tabyası.

Gelibolu Yarımadasında Bulunan Tabyalar: Ertuğrul Tabyası, Domuzdere Tabyası, Kayalık Tepe Tabyası, Yıldız Tabyası, Mecidiye Tabyası, Hamidiye Tabyası, Namazgah Tabyası, Değirmen Burnu Tabyası.

Çanakkale Deniz Zaferi (18 Mart 1915)

Osmanlının I. Dünya Savaşına Almanya yanında girmesini müteakip İngiliz ve Fransız Donanmaları Çanakkale Boğazını geçip İstanbul'u fethetmek ve Karadeniz'e çıkıp Çarlık Rusya'sına destek vermek ve Rusya petrolünü Boğazlar üzerinden batıya aktarmak istiyorlardı. Topçu tabyalarının gemilerin uzun menzilli topları karşısında etkisiz kalacağını düşünen İngiliz Deniz Bakanı Churchill Boğazların donanma ile rahatlıkla geçilebileceğine inanıyordu. Ancak TCG Nusret'in Boğaz hattına paralel döktüğü 26 mayın ile dünya tarihi değişmiş ve 18 Mart 1915 tarihindeki Deniz Harekatı sonucunda İtilaf

Donanması'nda **Irresistable, Ocean, Bouvet** zırhlıları **batmış; Inflexible, Goulois, Souffren** ağır yara alarak saf dışı kalmıştır.

Churchill; "Bugün dünya denizlerinde görev yapmakta olan beş bini aşkın savaş gemisinden hiçbir *Nusret ve onun döktüğü mayınlar kadar harbin gidişine etkili olamamıştır. Nusret'in döktüğü mayınlar ki, Türkiye'yi bir yenilgiden kurtarmış ve savaş uzatarak galipler de dahil, Avrupa'da 6-7 milyon insanın ölümüne neden olmuştur. Bu kayıplar düşmanlarının kurşun ve gülleleriyle değil, 18 Mart sabahı Çanakkale Boğazı'nın güçlü akıntısı altında, ağırlıklarının bağlı bulunduğu tel hatlar üzerinde gerili duran 26 demir mayın yüzünden yaşanmıştır*" şeklindeki görüşlerini dile getirmiştir.

18 Mart 1915 gününe ait anılarını yayınlayan, zamanın ABD İstanbul Büyükelçisi Henry Morgenthau "İstanbul, 19 Mart günü işgal kuvvetlerine teslim olmaya fiziken ve psikolojik olarak kendini hazırlamıştı" şeklinde dile getirmiştir.

Çanakkale savaşı dünya tarihini değiştirmiştir. İtilaf Devletlerinin Çanakkale'de yenilmesi nedeniyle Çarlık Rusya'sına destek gidememiş ve Bolşevik ihtilali ile Çarlık Rusya'sı yıkılarak SSCB kurulmuştur. ANZAK Kolordularında bulunan Avusturalya ve Yeni Zelanda (New Zealand) birlikleri için bu savaş ülkelerinin kurtuluş savaşı olarak algılanmış ve bağımsızlıklarını Çanakkale savaşı üzerine bina etmişlerdir. Benzer şekilde bu harbe İngilizlerin emrinde katılan Hintli, Pakistanlı askerler savaş sonrası emperyalizme meydan okuyarak bağımsızlık ateşini yakmışlardır.

Boğazlar-İstanbul Antlaşması (18 Mart 1915):

Çarlık Rusya'sına gerekli desteği veremeyen İtilaf Devletleri, Rusya'dan hem özür dileme hem de Rusya'nın savaşa devam azim ve iradesini yüksek tutmak maksadıyla 18 Mart 1915 tarihinde imzalanan antlaşmayla, savaş sonrasında İstanbul dahil Midye-Enez hattından Sakarya Nehrinin denize döküldüğü yere kadar olan alan ile Türk Boğazlarını Rusya'ya bırakmıştır. İstanbul Şehri ise imzacı taraflarının eşit haklarla kullanımına açık serbest liman olacaktır.

Mondros Ateşkes Antlaşması (1918): I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletle-

ri arasında yapılan Mondros Ateşkes Anlaşması, Truva savaşı galibi Yunan komutanın adını taşıyan **İngiliz Agememnon gemisinde** ve Midilli Adası Mondros limanında 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanmıştır. Antlaşmaya göre; **Çanakkale ve İstanbul Boğazlarının açılması, Karadeniz'e serbestçe geçişin temini**, Çanakkale ve Karadeniz istihkâmlarının İtilaf Devletleri tarafından işgali sağlanacaktır.

Sevr Antlaşması (1920): Çanakkale Boğazı, Marmara Denizi ve Karadeniz Boğazı barış ve savaş zamanında, bayrak ayırımı yapmaksızın, **bütün ticaret ve savaş gemileriyle, uçaklarına açık** olacaktır (Md.37). Boğazlar Uluslararası Boğazlar Komisyonu (**ABD, Britanya, Fransa, İtalya, Japonya** ve Rusya'nın **ikişer oyu**; Yunanistan, **Romanya**, Bulgaristan ve **Türkiye'nin birer oyu var**) tarafından yönetilecek ve Komisyonun yetki alanı, Çanakkale Boğazı'nın girişi ile Karadeniz Boğazı'nın girişi arasında (Marmara denizi dahil) deniz sahasını kapsayacaktır. Bu yetki **gerektikçe, kıyı üzerinde de kullanılabilecektir** (Md.39). Komisyon, **yetkilerini Osmanlı Hükümetinden tümüyle bağmsız** olarak kullanacaktır. Komisyonun özel bir bütçe, özel bir bütçesi ve kendisine özgü bir örgütü olacaktır (Md.42).

Türk Boğazları, Marmara Denizi ve İstanbul Çanakkale İllerinin Önemli Bir Toprak Parçasının Egemenliği Çok Uluslu Komisyona Verilecektir.

Sevr Antlaşmasının bu maddeleri, kara üzerinde 15-20 Km.lik kara alanı da eklenerek hemen hemen aynı şekilde **LOZAN Antlaşması Boğazlar Sözleşmesinde** yer almıştır.

Türkiye, 23 Mayıs 1933'de Londra'da yapılan "Silahsızlanma Toplantısı"nda ve Milletler Cemiyeti'nin 17 Nisan 1935'de yapılan olağanüstü toplantısında, Lozan Boğazlar Sözleşmesi'nin Boğazların silahsızlandırılmasına ilişkin hükümlerin iptalini talep etti. SSCB, Yunanistan ve Büyük Britanya delegelerinin desteğiyle toplanan Montreux Konferansının 20 Temmuz 1936'da Montreux Boğazlar Sözleşmesini onaylamasıyla, Türkiye Boğazlar ile İstanbul ve Çanakkale'de tam egemenlik haklarını kazanmıştır.

20 Temmuz 1936, İstanbul, Çanakkale İlleri ve Türk Boğazlarının Kurtuluş Günü Olarak Kutlanabilecek Önemli Bir Tarihtir.

II. Dünya Savaşı Dönemi (1939-1945): II.Dünya Savaşı döneminde **İstanbul ve Boğazların güvenliği** tekrar gündeme gelmiştir. Almanya'nın Bulgaristan'ı, İtalya'nın Yunanistan'ı işgaliyle birlikte İstanbul yine tehdit altındaydı. Hükümet, halkın güvenliği için **1941 Mart ayında İstanbul ve Trakya'nın boşaltılmasına karar** verdi. Bölgede yaşayan halk ve İstanbul'daki askeri okullar dahil yüksek okulların tamamı Anadolu'ya tahliye edilmiştir. Diğer taraftan savaşla birlikte Türk Boğazları yine dünya gündemine oturmuştur. Düşman aynı (Almanya) yardım götürülecek, destek verilecek ülke aynıydı (SSCB). Karadeniz'de icra edilen deniz harekatı kapsamında, boğazlardan ticari gemi görünümü altında geçen silahlı gemiler bir çok tartışmalara neden olmuştur. **Savaş sırasında 12 Adaların Türkiye'ye bırakılması savunun Rusya Devlet Başkanı Stalin, savaş sonunda**, maalesef, Boğazlarda egemenlik hakkı talep etmiştir. SSCB'nin bu talebiyle ürkütülen genç Türkiye Cumhuriyeti, fazla mücadele edemeden, İtalyan hakimiyetindeki Ege Adalarının Yunanistan'a verilmesine engel olamamıştır.

Soğuk Savaş Dönemi (1945-1989): Montreux Antlaşmasını büyük bir titizlikle yürüten Türkiye Cumhuriyeti zaman zaman zorluklarla karşılaşmıştır. Nitekim Karadeniz'de inşa edilen SSCB **Kiev** sınıfı uçak gemisinin Sözleşme gereği Boğazlardan geçemeyeceği ortadayken, NATO'da destek veren müttefik ülkeler sayesinde, Kiev sınıfı geminin katapult sisteminin olmaması ve yedekte çekili sonar (VDS) dahil sualtı sistemlerinin güçlü olması nedeniyle, gemi Denizaltı Savunma Harbi (DSH) Kruvazörü olarak kodlanmış ve boğazlardan sorunsuz geçmesi sağlanmıştır. Benzer şekilde **2008 Kafkasya krizinde** Karadeniz'e kıyısı olmayan NATO ülkelerinin Karadeniz'de bulunan gemilerinin toplam tonajları ve kalış süreleri RF'nun protestolarına neden olmuştur. Ancak antlaşma kuralları Türkiye ta-

rafından serin kanlılıkla idare edilmiştir. ABD'nin 6. Filo Sancak Gemisi **USS Mount Whitney** tonajını 15.000 ton (Karadeniz'e geçiş için azami büyüklük) olarak deklare etmiştir. Ancak RF'nin geminin kendi internet sitesinde dahi tonajının **18.000 ton** belirtildiğini ileri sürerek protesto etenesine karşın, Türkiye ABD'nin resmi beyanını esas alarak 03 Eylül 2008 tarihinde geminin Karadeniz'e geçişine izin vermiştir.

Sonuç olarak; Dünyadaki diğer tüm stratejik kanal ve boğazlarda, barış ve savaş zamanı, ticari ve harp gemilerine ülke bayrağı ayırımı yapılmaksızın **geçiş serbestiyeti** verilirken, **bir tek Türk Boğazlarında** hem barış hem de savaş durumunda harp gemilerinin geçişlerine ciddi kısıtlamalar getirilmiştir. Osmanlı Döneminden itibaren uluslararası bir mesele olan Türk Boğazları, 1936'dan beri Türkiye'nin

hassas yönetimi sayesinde Montreux Sözleşmesinin şartlarına uygun olarak sorunsuz olarak idare edilmektedir.

Yıllık Ortalama Gemi Geçiş Adedi: Malaga Boğazı 80.000; İstanbul Boğazı 45.000; Süveyş kanalı 18.000; Panama kanalı 13.500

Kaynaklar:

Halil İnalıcık, Osmanlı Tarihinde Efsaneler ve Gerçekler, Ağustos 2107, İstanbul, Kronik Kitap 3. Baskı

Sami Doğru Yrd. Doç. Dr. Türk Boğazlarının hukukî statüsü Sevr ve Lozan'dan Montrö'ye geçiş.

Ahmet ŞİMŞİRGİL, Efsaneleştirilen Gerçek: Osmanlıların Rumeli'ye Geçışı

► ***E. Dr. Tuğa.**

İSMAİL KAKAÇ
İNŞAAT • DEMİR • PETROL • İTHAL KÖMÜR

64 yıllık tecrübe ile hep birlikte hep daha iyiye...

www.kakaclar.com.tr

AYGAZ
KARDEMİR
Votorantim Cimentos
CYILYAKO

EMPERYALİZM'İN MAŞASI TERÖR ÖRGÜTLERİ VE BU ÖRGÜTLERLE MÜCADELE

► Mehmet Tefik BEDÜK*

Globalleşen dünyada insanların yaşam kalitesinin düşmesine neden olan ve Emperyalizm'in maşası olarak kullanılan terör örgütlerinin faaliyetlerine ilişkin konulara girmeden önce terör ve bununla bağlantılı bazı tanımları açıklamak faydalı olacaktır.

Terör: Siyasal, dinsel ve ekonomik hedeflere ulaşmak amacıyla insanlara, resmi kurumlara yerel ve genel yönetimlere yönelik baskı, yıldırma ve her türlü şiddet içeren yolun kullanımıdır.

Terör Örgütü: Terör uygulayan teşkilatlanmış gruplardır.

Terörist: Terör Örgütü içerisinde bu eylemleri yapan şahıslardır.

Gayri Nizami Harp: Özel Harp içerisindeki harp çeşitlerinden biridir. Düzenli ve büyük birlikler yerine küçük ve eğitilmiş birliklerle düşmanı yıpratmak, moralini bozmak, kayıplar verdirmek için yapılan harp şeklidir.

Sömürgecilik: Bir devletin bir başka devleti veya topluluğu ele geçirip, siyasal olarak yönetmesi ve kaynaklarını kendi çıkarları doğrultusunda kullanmasıdır. Keşiflerle birlikte Portekiz ve İspanyollar tarafından başlatılmıştır.

Emperyalizm: Sömürgecilikten farklı olarak bir devleti veya topluluğu işgal etmeden o devletin veya topluluğun kaynaklarının kullanılmasıdır. 20.Yüzyıl başlarında kapitalizmin daha etkin hale gelmesiyle sömürgecilik emperyalizme dönüşmüştür. Savaşlarla elde etmek istenen, emperyalizmle daha kolay elde edilebilmektedir.

5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu Madde 11-D: Valiler, ilde çıkabilecek veya çıkan olayların, emrindeki kuvvetlerle önlenmesini mümkün görmedikleri veya önleyemedikleri; .....takdirde, ...en yakın kara, deniz ve hava birlik komutanlığından mümkün olan en hızlı vasıtalar ile müracaat ederek yardım isterler.

211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu Madde 35: Silahlı Kuvvetlerin vazifesi; yurt dışından gelecek tehdit ve tehlikelere karşı Türk vatanını savunmak, caydırıcılık sağlayacak şe-

kilde askeri gücün muhafazasını ve güçlendirilmesini sağlamak, Türkiye Büyük Millet Meclisi kararıyla yurt dışında verilen görevleri yapmak ve uluslararası barışın sağlanmasına yardımcı olmaktır.

Aynı Kanunun Yürürlükten Kaldırılan

35.Maddesi: Silahlı Kuvvetlerin vazifesi; Türk yurdunu ve Anayasa ile tayin edilmiş olan Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak ve kollamaktır.

Milli Güç: Bir ülkenin sahip olduğu maddi ve manevi bütün güçlerin toplamına denir. Bunlar; Coğrafi Güç, Askeri Güç, Politik Güç, Ekonomik Güç ve Siyasi Güç olarak sınıflandırılabilir.

Terörizmin Tarihi Geçmişi ve Uygulama Esasları

Bugünkü anlamı ile terör Fransız İhtilali ile başlamıştır. İleriki yıllarda II.Dünya Savaşı sonrası Soğuk Savaş esnasında ağırlığını hissettirmiş ve Soğuk Savaş'ın sona ermesi ile birlikte, iki kutuplu dünya düzeni yerini, tehdidin çeşitli ve belirsiz olduğu bir düzene bırakmıştır. Sovyetler Birliği'nin parçalanmasıyla, Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu'da iktidarı ele geçirme mücadeleleri başlamış ve Emperyalist Ülkelerin terör yoluyla menfaatlerini gerçekleştirme gayretleri artmıştır. Bu yolun tercih edilmesi ile Emperyalist Ülkeler, doğrudan sıcak savaşa girmeden aracı bir örgüt vasıtasıyla diğer bir tabirle taşeronla, kendi vatandaşlarına avantaj sağlama yoluna gitmişlerdir. Aklımıza gelebilecek soru; bu örgütler nasıl çıkmakta, hangi hassas durumu suiistimal ederek varlıklarını devam ettirmekte ve niye bir veya birden çok Emperyalist Ülkeye hizmet etmektedirler.

Her ülkenin veya topluluğun kendi içinde istismar edilebilecek hassasiyet oluşturan konuları vardır. Bunlar o ülkenin milli güç unsurlarının kuvvetli/zayıf pozisyonlarına göre istismara açık, yarı açık veya kapalı halde bulunabilirler. Emperyalist Ülkeler hedef ülke sosyo-kültürel yapılarının "**Temel İncelemelerini**" yaparlar ve bunu zaman içerisinde sü-

rekli geliştirirler. Temel İnceleme hedef ülkenin zafiyetlerini, hassasiyetlerini ve nasıl istismar edilebileceğini ortaya çıkarır. Artık sıra terör örgütü oluşturmaya ve bu örgütün sesini duyurmaya gelmiştir. Örgüt kendine bir ideoloji bulmak zorundadır. Aksi halde varlığını sürdüremez. İdeolojik unsur örgütün hareket noktasını oluşturur. Bu nedenle terörün mutlaka bir ideolojik alt yapıya sahip olması gerekir. Örgütler belirledikleri ideolojilere göre strateji belirlerler. Terör örgütleri düzenledikleri siyasi eğitimlerle örgütün temelini oluşturan bu ideolojiyi örgüt mensuplarına benimseterek onları örgütün hedefleri konusunda bilinçlendirmek isterler. Bu süreçte örgüt mensuplarının örgüte olan bağlılığı sağlanır. Çeşitli usullerle ama ağırlıklı olarak Gayri Nizami Harp taktiklerinden biri olan **“Silahlı Propaganda”** uygulayarak doğrudan istismar edilecek hassasiyet arz eden aynı topluluğa yapılan silahlı terör eylemi ile seslerini duyururlar. Bu onların ordulaşmaya geçmeden önceki gelişme safhasıdır. İstismar edilen toplum içerisinde, korku sebebi ağırlıklı olmak üzere, çeşitli nedenlerle terör örgütüne biat başlar. Devletler istismar edilecek konuyu ortadan kaldırmadıkça biat eden insan sayısı artar ve terör örgütü ile mücadele gittikçe zorlaşır. Bu süre içerisinde emperyalist ülkeler vasıtasıyla örgütün parasal kaynaklarının yaratılmasına çalışılır ve örgütün mücadelesinin insan hakları adına ne kadar haklı bir mücadele olduğu algısı üstü kapalı tüm topluma kabul ettirilmeye çalışılır. Eylemlerin daha kolay yapıldığı kırsal alandaki teröristleri desteklemek için, şehirlerde **milis (yardım-yatakçı)** oluşturulur. Bu oran kırsal kesimdeki bir teröriste karşılık şehirlerde yedi milis kadar olabilir.

Dünya siyasetini çok iyi yapan ülkelerin başında gelen İngiltere'nin tarih içerisindeki uygulamaları, bu konu ile ilgilenenlerin rehber alacağı bir durumdur. İngiltere bütün sömürgelerinde ve kendi toprakları üzerinde başkaldırı olduğunda önce çok şiddetli bir şekilde başkaldırıcıyı bastırmaya kalkmış, bastıramadığı takdirde başkaldırıcıyı durgun hale getirecek başka bir yönteme geçip, başlangıçta ifade ettiğimiz askeri tabirle etrafından dolaşarak hedeflerine ulaşmıştır. Hindistan ve Pakistan'ın bağımsızlık mücadelesindeki tutumu bu duruma güzel bir örnektir.

Yine Kuzey İrlanda'nın bağımsızlığı için mücadele veren İrlanda Kurtuluş Ordusu'nun (IRA) siyasi kanadı olduğu iddia edilen Sinn Fein partisi ve onun lideri olan Gerry Adams'a karşı uygulanan politika bir benzer mücadele yöntemi olmuştur.

Terör örgütleri zamanla siyasallaşarak o ülkenin yönetimine kadar ulaşabilir veya yürütme erkini yerine getirmesine mani olabilecek seviyeye gelebilirler. Bu seviyeye gelmelerinde yönetimlerin zafiyeti veya menfaatleri çok önemlidir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 20 Ekim 1927 de TBMM'de dile getirdiği Gençliğe Hitabesi'ndeki “Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler” ifadeleri, terör örgütlerinin her türlü imkânı da kullanarak bir ülkeyi, varlığına son verme noktasına getirebileceklerini açıklamaya güzel bir örnektir.

İngiltere'nin uygulamaları ile 1925 Şeyh Sait ayaklanması ve 1937 Dersim ayaklanmasına karşı, hukuk kurallarına ve evrensel hukuka uygun olarak yapılan mücadele, terör örgütlerine yönelik yapılan ve yapılması gereken tedbirlerden bazılarıdır.

Teröristlerin etkisiz hale getirilmesi ve gereken cezaların verilmesi terör örgütlerinin fiziki olarak sona erdirilmesi gibi gözükse de, aslında çıkış sebebi ortadan kaldırılmadıkça terör örgütü sona erdirilmiş sayılamaz. Burada yapılan teröristle mücadeledir. Terörle mücadele, Milli Güç unsurlarının gereklilik oranında topyekun kullanılmasıyla yapılmalıdır. Çünkü o örgütü kurduranlar ve devamını sağlayanlar ağırlıklı olarak dış kaynaklıdır. Ancak teröristler etkisiz hale getirilmedikçe Milli Güç unsurlarının diğerleri kullanılsa bile terör örgütü sona ermemiş olur. Kısaca Milli Güç unsurlarının tamamı ve onun içinde yer alan Askeri Güç'ün etkin kullanılmasıyla terör örgütleri sonlandırılır. Burada hassas olan konu Askeri Güç'ün mücadelede yetkilenmesinin doğru olarak yapılmasıdır.

Terör örgütleri ile mücadele eden devletler ve onların hükümetleri, Milli Güç unsurlarının yeterli güçte olmadığı durumlarda Askeri Güç'e ağırlık verirler ve

bir kısım teröristi etkisiz hale getirdikçe, terörle etkili bir mücadele yaptıklarını düşünür veya temsil ettikleri topluma bu algıyı verirler. Toplum geçici de olsa bu durumdan mutlu olur ve bunun hediyesini çeşitli şekillerde hükümetine verir.

Diğer bir bakış açısıyla bakılacak olursa; bilindiği gibi bir ülkeyi oluşturan insan gücü yani eğitilmiş insan o ülkenin kalkınmasını sağlar ve ülkelerinin gelişmiş toplumlar içerisinde yer almasına sebep olur. Yetişmiş insan gücü arttıkça bu oran da artar. Geçtiğimiz Haziran-Temmuz 2018 aylarında oynanan Dünya Futbol Turnuvası'nda Fransa Milli Takımı şampiyon oldu. Takımı oluşturan futbolculara bakıldığında çoğunun Afrika kökenli ve diğer Avrupa Ülkeleri kökenli olduğunu gördük. Fransa'nın asıl başarısı, kökeni ne olursa olsun onları evrensel değerlerle eğiterek asimile etmesi ve ülkesine katma değer olarak kazandırmasıdır. Şampiyon olan bu takımı ise büyük gururla alkışlayan batı kökenli seyirciler olmuştur. Ülke yöneticilerine düşen görev bu veya buna benzer başarıyı yakalayan gençler ve toplumlar yaratmak olmalıdır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk **“Ne Mutlu Türküm Diyene”** sözüyle işte bu hedeflere ulaşmanın önünü açmak istemiştir.

Türkiye'deki Uygulamaları

Anadolu üzerinde yaşayan toplulukların onayıyla Kurtuluş Mücadelesi verilmiş ve ulus devlet anlayışıyla 29 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Henüz çözüme kavuşturulmamış Musul ve Boğazlar sorunu devam ederken Nasturi İsyanı 1924'te Hakkâri'de çıkmıştır. Devamında 1937 Dersim İsyanına kadar 24 Kürt İsyanı gerçekleşmiştir. II. Dünya Savaşı ve sonrasında Emperyalistlerin yaralarını sarma ihtiyaçları nedeniyle, Türkiye üzerinde bir maşa (taşeron) ile emperyalist emellerini gerçekleştirmeye yönelik faaliyete ancak 1960'ların ikinci yarısından itibaren girişebilmişlerdir. Soğuk Savaş'ın başlaması ve Türkiye'nin NATO'ya girmesi ile Avrupa'da başlayan işçi hareketleri Türkiye'yi de etkilemiş ve ideolojik sağ sol çatışmaları başlatmıştır. Toplumda korku ile sinme olmuş ve 1980 yılına kadar yaklaşık 5000 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Bu zaman içerisinde Yürütme Organı'nda yer alan partiler terörün sebebini bilmekle birlikte ne

yazık ki çeşitli nedenlerle gerekli önlemleri alamamış ve halka doğru anlatamamışlardır.

Söz konusu terör eylemleri devam ederken ASALA(Ermenistan'ın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Ordusu) 20 Ocak 1975'te Lübnan'da kurulmuştur. Örgüt amacını, 1915 Ermeni Tehcirini katliam olarak kabul ettirip Türkiye'den toprak talep ederek Birleşik Ermenistan'ı kurmak olarak belirlemiştir. Los Angeles(ABD)'de 27 Ocak 1973'te katlettiği Mehmet Baydar ve Bahadır Demir başta olmak üzere 1984 yılına kadar çeşitli yer ve zamanlarda 41 vatandaşımızı öldürmüştür. ASALA ile arzulanan hedeflerine ulaşamayacaklarını gören Emperyalistler radikal dinci terör örgütlerini ve bağımsız birleşik demokratik bir Kürdistan Devleti kurmayı amaçlayan PKK'yı ortaya çıkarmışlardır. Cumhuriyeti yıkmak ve yerine İslam devleti kurmak için, dini duyguları sömürerek kendine taraftar toplayan radikal dinci terör örgütleri, Soğuk Savaş döneminin antikomünist stratejisinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Hizbullah, İBDA-C(İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi), Hizbul Tahrir, Selam-ı Tevhit gibi örgütlerin yurtdışı ve yurtdışında yaptıkları eylemler müslümanlara karşı kötü bir önyargının oluşmasına neden olmuştur. Bu yönde ortaya çıkan en son örgüt FETÖ(Fethullah Terör Örgütü)'dür. Bahse konu Örgüt 1980'den sonra devlet organlarına sızmaya çalışmış ve 2000'li yıllarda bu faaliyetini, Hakim ve Savcılar, Milli Eğitim, TSK Personeli ve Kolluk Kuvvetleri'nde doruk noktasına çıkartmış, FETÖ'cü Hakim ve Savcılar vasıtasıyla, TSK'nın sözde Ergenekon, Balyoz vb. yedi ayrı alandaki davalarla etkinliği azaltılmış ve darbe karşıtı subaylar TSK.lerinden bertaraf edilmiştir. Bu dinci terör örgütü FETÖ'nün, çeşitli kurumlara sızma faaliyetlerinde bulunduğu ve önlem alınması gerektiği Medya'dan alınan bilgiye göre 2004 yılında yapılan Milli Güvenlik Kurulu'nda tespit edilip Hükümet'e tavsiye kararı alınmışsa da bu konuda yeterli tedbir alınmamıştır. Emperyalistler Örgüte 15 Temmuz 2016 tarihinde darbe yaptırmış, ancak ülkesine ve milletine kayıtsız bağlı olan Atatürkçü askerler ve daha sonra bir kısım vatandaş bu darbeyi başarısızlığa uğratmıştır. İşte burada Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün **“Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, derviş-**

ler, müritler, mensuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat, medeniyet tarikatıdır.” sözü bu tür oluşumlara mani olmak için söylendiğini düşünebiliriz.

Eylemleriyle Türkiye’yi meşgul eden bir diğer örgüt, PKK Terör Örgütüdür. PKK 27 Kasım 1978’de kurulmuş, başlangıçta belirtilen Silahlı Propaganda faaliyetine 15 Ağustos 1984’te geçmiştir. Kürt hakları örtüsü altında İran-Irak-Suriye ve Türkiye üzerinde bağımsız bir kürt devleti kurmayı hedeflemiştir. Marksist-Leninist ideolojiyi benimsemiş ancak Soğuk Savaş’ın bitimini müteakip gerçekte ideolojisiz kalmış bölücü bir örgüttür. Başlangıçta belirttiğimiz hassasiyetleri kullanmış ve gelişmiştir. Yaklaşık 40.000 vatandaşımızın ölümüne/şehit olmasına, üç katı kadar da yaralanmasına sebep olmuştur. Devletin yetkili organları, 1937 Dersim İsyanından beri, bazı eşkıyalarla yapılan mücadeleyi saymazsak ilk olarak 1984 yılında bu tür olaylarla karşı karşıya kalmıştır. Ne yazık ki 47 yıllık bu sürede konuya ilişkin bilgi ve kültür de yok olmuştur. Zamanın Başbakanı’nın Örgütü, “Birkaç baldırı çıplak” olarak nitelemesi konuya ne kadar uzak olunduğunun göstergesi olmuştur. Çözüm olarak teröristlerin etkisiz hale getirilmesiyle örgütün sonlandırılacağı düşünülmüş, yine başlangıçta belirttiğimiz Milli Güç unsurları sadece Askeri Güç’ü (Kolluk Kuvvetlerini) desteklemek maksadıyla ama yeterince kullanılamamıştır. Oysa mücadele teröristle değil terör örgütüyle olmalıydı. Anayasa ve bununla bağlantılı kanunlara göre teröristle mücadele, İç İşleri Bakanlığı’nın Kolluk Kuvvetleriyle (Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik) yapılmaya çalışılmış ancak yeterli olunamaması sebebiyle TSK Aralık 1991’den itibaren doğrudan mücadeleye girmiştir. TSK’nın esas aldığı hukuki dayanak 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu ve zamanın OHAL Kanunuydu. Ancak hükümetlerin hazırladığı Stratejik Hedef Planı (SHP)’na uygun olarak TSK tarafından Yüksek Askeri Şura’da hazırlanıp benimsenen Milli Askeri Stratejik Konsept’in (MASK) bu tür mücadeleye tam olarak cevap verememesi yeterli değildi. Çünkü birliklerin teşkilatlanması, eğitimi, personel ve lojistik durumları buna göre yapılmamıştı. PKK Terör Örgütü’nün eylemle-

ri gittikçe artarak, ordulaşma safhasına yakın bir oluşumla 200 ila 300 kişilik guruplarla karakollarımıza ve birliklerimize saldırmaktaydılar. Çeşitli konulardaki düzenlemeler ve teröristlere hareket alanı bırakmayan “**Alan Hâkimiyeti Konsepti**” ile Terör Örgütü’nün silahlı kanadına 1994’ten itibaren ciddi darbeler vurulmaya başlandı. Artık Örgüt, önemli kayıpları nedeniyle eleman bulmakta da zorlanmaya başladı. TSK’nın konuyla ilgili tecrübesi arttı. Örgüt gittikçe güç kaybederken Eylül 1998’de zamanın Kara Kuvvetleri Komutanı’nın Hatay’dan yaptığı uyarı, PKK Terör Örgütü Başkanı’nın Şam’dan çıkarılmasına yetti. Devamında Ocak 1999’da ABD’nin desteği ile yapılan bir operasyonla yakalanıp idama mahkûm edildi. Sovyetler Birliği’nin dağılması ve Soğuk Savaş’ın bitmesiyle birlikte, politikasını PKK Terör Örgütü’ne karşı durucu milliyetçilik üzerine kuran bir partinin de yer aldığı Koalisyon Hükümeti idama mahkûmiyet kararını onay için TBMM’ye göndermeyerek Başbakanlıkta tutmuş ve müteakibinde yasa değişikliği ile Örgüt Başkanı’nın cezasının Ağırlaştırılmış Müebbet Hapsi’ne çevrilmesine sebep olunmuştur.

Gerçekte PKK Terör Örgütü Başkanı’nın Şam’da kalması, TSK’nın etkin mücadelesi sonucu Örgüt’ün silahlı kanadının çökme noktasına gelmesiyle artık mümkün değildi. Başta ABD olmak üzere Emperyalistlere faydadan çok zarar vermeye başlamıştı. Hapishanede tutulup, Örgüt’ü yönetmesi daha uygun olacaktı. Nitekim 2000’li yıllara gelindiğinde Terör Örgütü, Güvenlik Güçlerine bir yılda sadece yedi şehit verdirecek kadar zayıflamış bulunmaktaydı. Türkiye Cumhuriyeti’nin bu başarısı, 1991’den itibaren tüm Hükümetlerin, Güvenlik Güçleri yönetim kademelerinin ve sahada mücadele eden binlerce isimsiz kahramanlarındır.

Emperyalistler tarafından Türkiye üzerine baskı unsuru olarak kullanılabilecek başka bir örgüt bulunmadığından, PKK Terör Örgütü’nü yeniden güçlendirmek gerekiyordu. Bunun için de, binlerce şehit vermesine rağmen PKK Terör Örgütü’nün silahlı kanadını bitirme noktasına getiren TSK’yı zaafa uğratmak gerekiyordu. ABD tarafından askerimizin başına çuval geçirilmesi ve devamında FETÖ’yu

kullanarak Ergenekon, Balyoz vb. sözde davalarla TSK'nın gücüne kısmen sekte vurmaları ve tüm bunlar olurken Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerinin bu oyunu çeşitli nedenlerle görememeleri sonucu, Örgüt'ün silahlı kanadı yeniden güçlenmeye başlamıştır. Bu süre içerisinde Hükümetler çözüm için çeşitli tedbirler düşünmüş, ancak çelişkili politikaları ve tüm ülkeyi ilgilendiren bu çok önemli konuyu milli iradenin temsil yeri olan TBMM'de değil de, başka ortamlarda çözmeye çalışarak başarısız olmuşlardır. Harp prensiplerinden “Kesin sonuç yerinde kuvvetli bulunmak” prensibine aykırı olarak Milli Güç unsurlarından Siyasi Güç'ü yerinde kullanamamışlardır.

Örgütle mücadele edilirken Temmuz 2013'te askeri darbelerle son verme düşüncesiyle, TSK 211 Sayılı İç Hizmet Kanunu 35.Maddesindeki TSK'nın vazifesi değiştirildi. Oysa darbeler hukuksuz bir eylem olup, herhangi bir kanun maddesi gerekçe gösterilemezdi. Makalenin başlarında eski ve yeni 35.Maddedeki TSK'nın vazifesine yeniden göz atacak olursak, artık TSK'nın yurtiçinde bu tür terör örgütleri ile mücadele yetkisi ve sorumluluğu olmadığını tespit edebiliriz. Başka kanunlardaki yetki ile TSK'ya bu tür görevler verilse bile, vazifesi bu olmadığından tam başarılı olması zordur. **“Stratejideki hataları taktik-le düzeltemezsiniz”** olgusu bu veya benzer durumlar için söylenmiştir diyebiliriz. Ayrıca yurtiçinde terörle mücadele vazifesi olmadığından dolayı, TSK teşkilatlanmasını, eğitimini, personel yönetimini ve lojistik desteğini, kanunda verilen görevlere yönelik yapmak zorundadır. Tüm kanunların aksine, münferit emirlerle terörle mücadele yaptırılmaya kalkındığında ise, yine Anayasa ve İç Hizmet Kanunu gereği **“Kanuna aykırı emir yerine getirilemez”** maddesi engel olmaktadır. FETÖ Darbe teşebbüsündeki birçok eski askerin suçlanmasındaki sebep, kanuna aykırı emirlerin yerine getirilmesidir.

Sonuç ve Değerlendirme

- Terörizm bütün ülkeler için bir olgudur.
- Ülke insanlarının yaşam kalitelerini düşürmektedir.
- Emperyalist ülkelerin vatandaşlarına daha kaliteli yaşam sunmak amacıyla, bir diğer ülkenin veya toplumun terör örgütlerini maşa(taşeron) şeklinde kullandıkları bir gerçektir.
- Terör örgütlerinin oluşumu, insanın duygu

ve algılarının istismarıyla gerçekleştiğinden terör örgütleri daima hassasiyet arz eden uygun zemin bulmaya çalışırlar.

e. Ülkemizin Balkanlar Kafkaslar ve Ortadoğu arasında olması, ayrıca deniz ve karayolları üzerinde bulunması nedeniyle, maşa görevi gören terör örgütleri Ülkemiz üzerinde daima varlıklarını devam ettirmek isteyeceklerdir.

f. Türkiye Cumhuriyeti, terör örgütlerine karşı tüm Milli Güç unsurlarını yeterli oranlarda kullanarak mücadele etmeli ve daima bu konuda hazır olmalıdır. Ekonomideki “Azalan verimler kanunu”nda olduğu gibi girdilerden sadece birini artırarak terör örgütleriyle mücadele edildiğinde tam başarının yakalanamayacağı bilinmeli ve Milli Güç unsurları belirli oranlarda dengeli bir şekilde kullanılmalıdır.

g. Terörizmle mücadelede ise, mümkün olduğunca asli görevi güvenliği sağlamak olan Kolluk Kuvvetlerinin(Emniyet, Jandarma vs.) kullanımı esas alınmalıdır.

h. TSK'nın kullanımı 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu'na göre olmalıdır. 211 Sayılı TSK İç Hizmet Kanunu'nun 35.Maddesinde belirtilen TSK'nın görevi maddesi, TSK'nın iç güvenlik de kullanılması sağlayacak şekilde yeniden ve ivedilikle değiştirilmelidir.

i. Milli Askeri Stratejik Konsept, TSK'nın terör örgütleriyle mücadelesini kolaylaştıracak şekilde düzenlenmeli ve söz konusu Konsepte göre de alt konularda çalışma yapılmalıdır.

j. Kolluk Kuvvetleri ile TSK Personelinin moral ve motivasyonunun artırılmasına yönelik çalışma yapılmalı, güven artırıcı tedbirler alınmalıdır.

k. Medeni Dünya ve Avrupa Birliği normları esas alınarak tüm kurumlar yeniden yapılandırılmalı vatandaşlarımızla ilgili her konuda Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün **“Ne Mutlu Türküm Diyene”** sözü rehber edinilmelidir.

l. Terörle mücadelede çözüm yerinin TBMM olduğu unutulmamalı, gelecek nesillere problem bırakmayan birleştirici ve çözümleyici politikalar üretilmelidir.

 *E.Tuğg.
TESUD Çayyolu Şb. Üyesi

MAY THERMAL
RESORT & SPA

★★★★★
Sarımsaklı

Dört Mevsim Termal Keyfi

www.maythermal.com

info@maythermal.com

+90 (272) 533 50 50

maythermal

► ARAMIZDAN AYRILANLAR

*Kederli ailelerine ve arkadaşlarına başsağlığı diler,
hizmetlerini saygı ile anarız.*
TESUD Genel Merkezi

Sebahattin TORLAK
E. Mu. Kd. Alb. (1948-40)
Bakırköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **01/01/2017**
Adres: İncirli Cad. Ahu Sok.
Sunar Apt. A Blok D:10
Bakırköy-İSTANBUL
Tel: (0212) 571 70 66

İlhan KÖKSALOĞLU
E. Tbp. Alb. (1962-64)
Adana Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **18/01/2018**
Adres: Hekimköy Sit. B/3
Çınarlı Yüreğir -ADANA

Muzaffer YEŞİLİPEK
E. Top. Alb. (1951-26)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **01/06/2018**
Adres: Konaklar Mah. İzzettin Aksaluk
Cad. Oyak Sit. Sok. 45 Blok D:11
Yenilevent-İSTANBUL

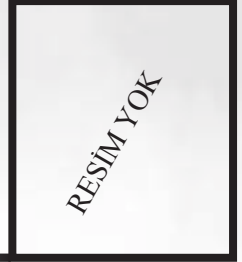
Halil Nevzat BOYNUYOĞUN
E. P. Kur. Alb. (1965-5)
Bakırköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **05/10/2018**
Adres: Adnan Kahveci Bulvarı Kilit
Bahir Sok. E 14 C Blok D:48
Ataköy-İSTANBUL

Ruhan DEMİRCAN
E. Top. Kd. Alb. (1966-105)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **08/10/2018**
Adres: Oyak Sit. 2/2 Sok. Ege Apt.
No:7/5 Fahrettin Altay-İZMİR
Tel: (0538) 682 77 28

Zeki TUNCA
E. P. Alb. (1941-161)
Bakırköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **17/01/2018**
Adres: Nosab İhlamur Cad. No:2
Nilüfer-BURSA
Tel: (0532) 317 83 36

Emine Saadet NİŞLİ
Subay Eşi
Üsküdar Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **03/02/2018**
Adres: Selami Ali Efendi Cad. No:72
Üsküdar-İSTANBUL
Tel: (0216) 391 32 32

Teoman KAŞIKÇIOĞLU
E. Top. Alb. (1955-19)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **30/10/2018**
Adres: Feneryolu Mah. Boztepe Sok.
Akat Apt. No:7/14
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0530) 700 62 07

Ayşe İlhan SAVAŞKAN
Subay Eşi
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **07/10/2018**
Adres: 1440 Sok. No:22/A
Alsancak-İZMİR
Tel: (0232) 421 09 89

Bekir Sıtkı TÜMER
E. Top. Kd. Alb. (1942-102)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **10/10/2018**
Adres: Kazım Özalp Sok. No:5/7
Suadiye-İSTANBUL
Tel: (0532) 386 26 39

Semiha ARKAN

Subay Eşi

Kadıköy Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **29/09/2018**

Adres: Acıbadem Mah. Hukukçular

Sit. K Blok D:17

Kadıköy-İSTANBUL

Tel: (0531) 086 62 21

Ahmet Faruk TANRIVERDİ

E. P. Alb. (1965-131)

Kadıköy Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **15/10/2018**

Adres: Yazıcızade Mah. Tabya Sok.

2. Hamzakoy Sit. A Blok D:4

Gelibolu-ÇANAKKALE

Tel: (0533) 232 63 32

Hayrünnisa TOPÇU

E. Alb. Kenan TOPÇU'nun Eşi

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **29/09/2018**

Adres: İrfan Başbuğ Paşa Cad. Emel

Apt. No:7/8 Esentepe-İSTANBUL

Tel: (0532) 428 48 03

Melih ALPAN

E. Top. Kd. Plt. Alb. (1947-67)

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **10/10/2018**

Adres: Konaklar Mah. Laadin Sok.

12/B Blok D:10

Yenilevent-İSTANBUL

Tel: (0542) 643 94 44

Ahmet GÜRPINAR

E. Kd. Alb. (1956-44)

Konak Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **14/10/2018**

Adres: 7 Eylül Mah. Aydın Cad.

60 Evler Sit. No:179 D Blok D:4

Torbalı-İZMİR

Tel: (0539) 795 88 08

Necip AKA

E. Tuğg. (1941-12)

Çankaya Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **06/12/2018**

Adres: Hoşdere Cad. No:68/7

Y.Ayrancı-ANKARA

Tel: (0533) 768 85 17

Demirali BOZKURT

E. Tbp. Alb.(1954-45)

Adana Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **28/10/2018**

Adres: Reşatbey Mah. Stadyum

Cad. Baykal Apt. No:17/13

Seyhan-ADANA

Mehmet Nejat ONUK

E. Kr. Plt. Alb. (1949-21)

Rasimpaşa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **06/11/2018**

Adres: TSK Çamlıca Özel Bakım

Merkezi Üsküdar-İSTANBUL

Tel: (0533) 601 90 98

Hilmi YAVUZER

E. Tuğg. (1950-1)

Çankaya Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **09/11/2018**

Adres: Bağış Sok. No:26/7

Küçükesat-ANKARA

Tel: (0532) 855 61 12

Muammer Nurettin BARIN

E. Ord. Alb. (1950-11)

Üsküdar Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **17/11/2018**

Adres: Fıstıkağacı Cumhuriyet Cad.

Üsküdar-İSTANBUL

Tel: (0544) 900 37 06

Ali Tahsin SAYGIN

E. Top. Alb. (1950-46)

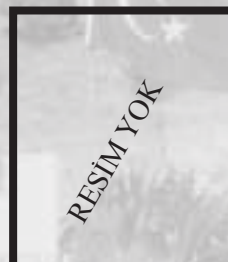
Çankaya Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **18/11/2018**

Adres: Ballı Baba Sok. No:89/12

Küçükesat-ANKARA

Tel: (0532) 346 41 08

Feyzullah ÖCAL

E. Dz. P. Alb. (1943-94)

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **22/11/2018**

Adres: Konaklar Mah. Ladin Sok. 22

Blok No:10/10

Yenilevent-İSTANBUL

Tel: (0533) 282 31 67

Kazım AVDAN
E. Tümg. (1941-54)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **24/11/2018**
Adres: TSK Çamlıca Özel Bakım
Merkezi Üsküdar-İSTANBUL
Tel: (0542) 455 81 04

RESİM YOK

Osman Taner GEÇİM
E. Top. Bnb. (1972-29)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **23/11/2018**
Adres: İnönü Mah. 227. Sok. No:31
B Blok D:2 Akhisar-MANİSA
Tel : (0532) 717 79 95

RESİM YOK

Kübra SEZGİNLER
Subay Eşi
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **25/11/2018**
Adres: Şehit Gönenc Cad. No:30/2
Maltepe-ANKARA
Tel: (0312) 230 26 87

Sıtkı Yılmaz TAŞKAN
E. Hak. Kd. Yzb. (1955-9)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **29/11/2018**
Adres: 94. Sok. No: 7/9
Göztepe-İZMİR
Tel: (0532) 557 09 00

Muzaffer ÖZDEMİR
E. Bkm. Alb. (1983-15)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **03/12/2018**
Adres: Göksu Mah. 2. İnönü Cad.
Kaşmir Evleri A3 Blok No:4/3A
D:46 Etimesgut-ANKARA
Tel: (0505) 730 60 70

Oraz AYDOSLU
E. Müs. Yzb. (1957-389)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **03/12/2018**
Adres: Etiler Mah. Nispetiye Cad.
No:117/1 Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 715 34 99

Cevat DURGUT
E. Mu. Kd. Alb.
Pendik Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **07/12/2018**
Adres: Postane Mah. Aşıyan Sok.
Seçkinler Sit. B-2 Blok D:1
Tuzla-İSTANBUL
Tel: (0216) 354 93 25

Nurverdi PAKTİN
E. Tbp. Kd. Alb. (1965-11)
Antalya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **10/12/2018**
Adres: Meltem Mah. 3804 Sok.
Etmem Sit. B Blok K:9 D:21
ANTALYA
Tel: (0541) 943 36 88

Hüseyin Faik SÜER
E. Dz. Mak. Yb. (1950-2277)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **13/12/2018**
Adres: Erenköy Mah. Kantarcı Rıza
Sok. No:34/11 Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0534) 294 46 42

Celil Vecdi UÇARER
E. P. Yzb. (1943-398)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **19/12/2018**
Adres: Küçükbük Mah. 39. Sok.
Farelya Sit. No:4/7 Gündoğan
Bodrum-MUĞLA
Tel: (0536) 399 90 44

Kemal Oğuz ÇELİKTİN
E. P. Astğ. Kore Gazisi
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **18/12/2018**
Adres: TSK Özel Bakım Merkezi
Bilkent-ANKARA
Tel: (0555) 705 73 36

Ersin DEMİRCAN
E. Hv. Alb. (1975-58)
Bornova Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **18/12/2018**
Adres: Mustafa Kemal Cad.
274 Sok. No:20/27
Bayraklı-İZMİR
Tel: (0533) 649 68 18

Nihat TOKATLI
E. Mu. Alb. (1951-16)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **24/12/2018**
Adres: Gençlik Cad. 129/6
Ekin Apt. Maltepe-ANKARA
Tel: (0530) 604 37 80

Arif Yılmaz ÖRAL
E. Top. Alb. (1955-4)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **03/01/2019**
Adres: Muammer Akar Mah. 287
Sok. No:20/6 Karabağlar-İZMİR
Tel: (0232) 285 63 30

Cemal MUMCU
Fahri (Onursal) Üye
Adana Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **04/01/2019**
Adres: Kurtuluş Mah. 14. Sok.
No:17 Avukatlar Apt. K:2 D:8
Seyhan-ADANA
Tel: (0505) 147 66 12

Nadire GERÇEL
Subay Eşi
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **14/11/2017**
Adres: Suadiye Mah. Tüccarkatibi
Sok. Murat Apt. No:1/19
Kadıköy-İSTANBUL

M. Kadri KAPLAN
E. Top. Kur. Alb. (1940-3)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **29/01/2019**
Adres: Vedat Dalokay Cad. 91/6
GOP Çankaya-ANKARA
Tel: (0533) 561 53 66

M. Kamil DEMİREL
E. Top. Kur. Kd. Alb. (1947-33)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **25/04/2018**
Adres: Etiler Uçaksavar Sit.
Fatih Apt. No:7/5
Beşiktaş-İSTANBUL

Veysel GÜLTEKİN
E. Dz. Yzb. (1958-4)
Adana Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **27/12/2018**
Adres: Yeşilyurt Mah. İbo
Osman Cad. 55 Sok. Sasa Apt.
No:3 A Blok K:1 D:6
Seyhan-ADANA
Tel: (0544) 655 26 47

İsmet BİLGİN
E. Hv. Tbp. Kd. Alb. (1953-44)
Eskişehir Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **06/01/2019**
Adres: Hoşnudiye Mah. Köprülü
Sok. No:2/15 ESKİŞEHİR
Tel: (0222) 231 20 33

Cevat ŞAHİN
E. Lvz. Bnb. (1954-11)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **19/01/2019**
Adres: Emek Mah. 21. Sok. 3/8
Çankaya-ANKARA
Tel: (0536) 834 93 96

Rahmi DOYRAN
E. Hv. Plt. Kd. Alb. (1955-133)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **21/03/2018**
Adres: Oyak Sit. A/2 Blok No:2
Fahrettin Altay Karabağlar-İZMİR
Tel: (0232) 224 94 44

İbrahim Hikmet AFŞAR
E. Top. Kur. Alb. (1947-92)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **13/04/2018**
Adres: Yıldız Posta Cad. Evren Sit.
B Blok D:21 Gayrettepe
Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0533) 732 13 95

İbrahim ŞAHİN
E. P. Kd. Alb. (1949-25)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **01/07/2018**
Adres: Efeler Mah. 1401 Sok.
No:2/10 Efeler-AYDIN
Tel: (0533) 315 03 63

Jülide ATALAY

Subay Eşi

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **24/12/2018**

Adres: Anadolu Üniversitesi Hukuk

Fakültesi ESKİŞEHİR

Tel : (0505) 426 08 24

Hasan ORUK

E. Müh. Alb. (1978-1)

Tekirdağ Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **11/01/2019**

Adres: Hürriyet Mah. Çağrı Sok.

Adahan Park Evleri C Blok No:19

Süleymanpaşa-TEKİRDAĞ

Tel: (0542) 220 36 65

İsmail SİNAN

E. J. Kd. Alb. (1959-6)

Çankaya Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **11/01/2019**

Adres: Birlik Mah. Oyak Sit.

7. Giriş D:6 Çankaya-ANKARA

Tel: (0312) 440 45 93

Metin ERKİP

E. Plt. Alb. (1950-72)

Çankaya Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **21/01/2019**

Adres: 19 Mayıs Mah. Yıldız Sok.

17/42 Kadıköy-İSTANBUL

Tel: (0530) 321 26 14

Fazilet YALÇIN

E. Alb. Hamdi YALÇIN'ın Eşi

Rasimpaşa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **23/01/2019**

Adres: Validebağ Sit. 9/4 Koşuyolu

Kadıköy-İSTANBUL

Tel: (0532) 475 37 51

Nevin GÜRLER

E. Alb. Turgut GÜRLER'in Eşi

Rasimpaşa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **25/01/2019**

Adres: Fenerbahçe Mah. Demet Sok.

No: 6/20 Kadıköy-İSTANBUL

Tel: (0538) 540 96 87

Melek ULUSOY

Subay Eşi

Kadıköy Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **01/01/2019**

Adres: Göztepe Mah. İhlamur Sok.

Çay Apt. A Blok D:8

Kadıköy-İSTANBUL

Orhan YAMAN

E. Hv. Ulş. Kd. Alb. (1957-387)

Rasimpaşa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **11/01/2019**

Adres: Feneryolu Gazimuhtarpaşa Sok.

Türkey Apt. No: 7/6

Kadıköy-İSTANBUL

Tel: (0533) 232 81 61

Ü. Dinçer URAS

E. Kd. Tbp. (1954-0240)

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **17/01/2019**

Adres: Oyak Sit. 44. Blok D:15

Beşiktaş-İSTANBUL

Tel: (0532) 452 19 59

Ferhat DİKİCİ

E. P. Kur. Alb. (1947-23)

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **21/01/2019**

Adres: Akademiler Sit. D:71

Zincirlikuyu-İSTANBUL

Tel: (0535) 561 18 53

Mehmet Agah GÜREL

E. Tnk. Kd. Alb. (1961-21)

Rasimpaşa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **23/01/2019**

Adres: Şehit Fethi Sok. Atılım Apt.

No: 46/17 Acıbadem-İSTANBUL

Muhammet Salih TATOĞLU

E. Kd. İs. Alb. (1948-13)

Rasimpaşa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **25/01/2019**

Adres: Üsküdar Bağlarbaşı Allame

Cad. Duduoğlu Sok. No: 18/7

Gül Apt. Üsküdar-İSTANBUL

Tel: (0543) 293 04 03

Ayhan ALGÖK

E. Ord. Alb. (1955-22)

Kadıköy Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **14/02/2019**

Adres: Erenköy Mah. Ethemefendi
Cad. Ülke Sok. Pınar Apt. No:5/7
Kadıköy-İSTANBUL

Şahap İzzet METEER

E. Ulş. Yb. (1942-102)

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **06/02/2019**

Adres: Küçükyalı Merkez Mah.
Kültür Sok. Kültür Apt. No:22/7
Maltepe-ANKARA
Tel: (0533) 249 41 40

Hayri Tuncer BOYNUEĞRİ

E. Kd. Alb. (1956-22)

Rasimpaşa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **17/02/2019**

Adres: İçerenköy Mah. Kayışdağı
Cad. Şükran Sok. Soylu Apt. No:4/6
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0536) 520 44 02

Sebile KARACA

Subay Eşi

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **15/02/2019**

Adres: Esentepe Mah. İrfan Baştuğ
Paşa Cad. Emekli Subay Evleri
29. Blok D:5 Şişli-İSTANBUL
Tel: (0533) 484 94 51

Mustafa Rıza YAĞCI

E. Lv. Kd. Alb. (1950-3)

Üsküdar Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **03/03/2019**

Adres: Emin Ali Paşa Cad. Pelin Apt.
No:100/1 Bostancı-İSTANBUL
Tel: (0549) 748 14 99

Orhan TÜRKYILMAZ

E. İs. Kd. Alb. (1951-27)

Şişli Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **04/03/2019**

Adres: Oyak Sit. Sok. 47. Blok D:4
Yenilevent Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 461 25 61

Suna KESKİN

Subay Eşi

Bursa Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **05/03/2019**

Adres: Hüdavendigar Mah. 5/2
Çekirge-BURSA
Tel: (0533) 235 02 46

Mehpare ATALIK

Subay Eşi

Kadıköy Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **01/01/2019**

Adres: Suadiye Mah.
Hakim Kemal Sok. No:3/18
Kadıköy-İSTANBUL

İrfan GÖĞER

E. Mu. Kd. Alb. (1949-3)

Çankaya Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **16/02/2019**

Adres: Barbaros Hayrettin Mah.
Kennedy Cad. No:73/6
Çankaya-ANKARA
Tel: (0533) 722 56 11

İlhami TANOĞLU

Em. Top. Alb. (1967-83)

Yıldız Şb. Üyesi

Vefat Tarihi: **16/02/2019**

Adres: Hilal Mah. 673 Sok.
Derya Apt. No:8/7
Çankaya-ANKARA
Tel: (0532) 223 28 03

► **TESUD Pendik Şubesi Denetleme Kurulu Eski Üyesi Kemalettin KÖSE Vefat Etmiştir.**

TESUD Pendik Şubesi Denetleme Kurulu Eski Üyesi E. J. Kd. Alb. (1961-32) Kemalettin KÖSE 18 Ekim 2018 tarihinde vefat etmiştir.

Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve çalışma arkadaşlarına başsağlığı ve sabır dileriz.

Adres : Eski Lise Sok. Park Apt. No:14/4 Pendik-İSTANBUL

Tel : (0535) 715 32 20

TESUD YÖNETİM KURULU

► **TESUD Genel Merkezi Eski Genel Muhasip (1999-2004) İbrahim ÇEKİÇEL Vefat Etmiştir.**

1999-2004 yılları arasında TESUD Genel Merkezinde Genel Muhaseplik yapmış olan E. Lv. Alb. (1965-28) İbrahim ÇEKİÇEL 26 Ekim 2018 tarihinde vefat etmiştir.

Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve çalışma arkadaşlarına başsağlığı ve sabır dileriz.

Adres : Feneryolu Sok. No:9/30 Etlik-ANKARA

Tel : (0532) 706 02 96

TESUD YÖNETİM KURULU

► **TESUD Rasimpaşa Şubesi Mutemet Üye (2005-2018) Metin TEKMEK Vefat Etmiştir.**

28 Şubat 2005 tarihinden vefat tarihine kadar TESUD Rasimpaşa Şubesi Yönetim Kurulunda Mutemet Üye olarak görev yapmış olan E. Kd. Bnb. (1961-8) Metin TEKMEK 11 Aralık 2018 tarihinde vefat etmiştir.

Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve çalışma arkadaşlarına başsağlığı ve sabır dileriz.

Adres : Dr. Faruk Ayanoğlu Cad. Eflatun Sok. Meltem Apt. No:10/3

Kadıköy-İSTANBUL

Tel : (0532) 242 09 59

TESUD YÖNETİM KURULU